ሓዳስ ኤርትራ

መበል 33 ዓመት ቁ.293 | ረቡዕ 7 ነሓሰ 2024 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ሃገራት ምዕራብ ዜጋታተን ካብ ሊባኖስ የግዕዛ

ገጽ 3
ስነ-ስርዓት መመረቕታ ኮለጅ ምድላው መማህራን ኣስመራ

ገጽ 5
ቀመር ህይወት

ገጽ 7
እቲ 'በዓል ቆርበት ከዳን'

ገጽ 11
ኦሎምፒክ ፓሪስ፡ ደሃይ ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ

ሎሚ ዓመት - 2,296 ተመሃሮ ካብ ኮሌጃት ተመሪቖም

ኣብ ዝተፈላለየ ከባቢታት ዝርከባ ሽዱሽተ ኮሌጃት ሃገርና፡ ሎሚ ዓመት ካብ 13 ሓምለ ክሳብ 3 ነሓሰ ኣብ ዘካየዳኦ ስነ-ስርዓት መመረቕታ - 2,296 ተመሃሮ፡ ብናይ ድሕረ-ምረቓ ዲግሪን ዲፕሎማን ከምኡ'ውን ብቐዳማይ ዲግሪን ዲፕሎማን ኣመሪቐን።

በዚ መሰረት፡ ኮሌጅ ንግድን ማሕበራዊ ስነ-ፍልጠትን 736 ተመሃሮ ብዲግሪን ዲፕሎማን፣ ኮሌጅ ሕርሻ ሓመልማሎ 350 ብዲግሪን ዲፕሎማን፣ ኮሌጅ ምህንድስናን ቴክኖሎጂን ማይ-ነፍሒ 381 ብዲግሪን ዲፕሎማን፣ ኮሌጅ ሕክምናን ስነ-ፍልጠት ጥዕናን ኦሮታ 275 ብናይ ድሕረ-ምረቓ ዲግሪ፡ ቀዳማይ ዲግሪን ዲፕሎማን፣ ኮሌጅ ስነ-ፍልጠት ማይ-ነፍሒ 260 ብዲግሪ፡ ኮሌጅ ምድላው መማህራን ኣስመራ ድማ 294 ብናይ ድሕረ-ምረቓ ዲፕሎማ ኣመሪቐን ኣለዋ።

ካብ'ቶም ኮሌጅ ሕክምናን ስነ-ፍልጠት ጥዕናን ኦሮታ ዘመረቖም ሞያውያን ጥዕና፡ 4 ብፍሉይ ሞያዊ ክእለት ሕክምና ህጻናትን ቁልዑን፣ ሓደ ድማ ብፍሉይ ሞያ ክንክን ጥንሲን ሕርስን ዝተማህሩ እዮም።

ኮሌጅ ምድላው መማህራን ኣስመራ ዘመረቖም 294 ተመሃሮ ድማ፡ ኣቐዲሞም ብቐዳማይ ዲግሪ ትምህርቶም ዝዘዙሙ ኩይኖም፡ ብሞያ ምምህርና ተወሳኺ ናይ ድሕረ-ምረቓ ትምህርቲ ዝቐሰሙ እዮም።

ካብ ጠቕላላ ቍጽሪ ምሩቓት፡ እተን ኣሰታት 45 ሚእታዊት ደቂ-ኣንስትዮ እየን።

ተመረቕቲ፡ ደለቦም ዘለዉ ፍልጠት ኣብ ረብሓ ሕብረተሰቦም ንምውዓል ረዚን ሓላፍነት ተሰኪሞም ከምዘለዉ ብምርግጋጽ፡ ብናጻ ዝተማሃርዎ ህዝቦም መንግስትን ብዘይተገላበጦ ከገልግሉ ድሉዋት ምዃኖም ገሊጾም።

ከረን - ቀረባት ማሕበራዊ ኣገልግሎት ንምምሕያሽ ተዘትዩሉ

ምምሕዳር ከተማ ከረን፡ ብ30 ሓምለ ኣብ ዘካየዶ - ኣመሓደርቲ ከባቢ፡ ቤት-ምኽሪ ከተማን ወከልቲ ጨናፍር ሚኒስትሪታትን ዝተረኸቡሉ መንፈቓዊ ገምጋም፡ ቀረብት ማሕበራዊ ኣገልግሎት ንምምሕያሽ ኣብ ዝሕግዙ መዳያት ዘትዩ።

ኣመሓዳሪ ከተማ ከረን ኣቶ ረዘነ ኣርኣያ፡ ኣብ ኣገልግሎታት ቀረብ ማይ፡ ትምህርቲ፡ ጥዕና፡ ጽርግያታትን መጓዓዝያን ዘሎ ሕጽረታት ንምፍዋስ ክሰራሓሉ ከምዝጸንሐ፡ ብዙሓዩለ ደረጃ ክቐጽል ምዃኑን ገሊጹ።

ኽራማት ዝተጉበረ ምድላዋት ብዝምልከት፡ ብደረጃ ንኡስ ዞባ - 1080 ሄክታር መሬት ከምእተሓርሰ/ነቕለ፡ 780 ሄክታር ከምእተደኮዐን 2,200 ሄክታር ከምእተዘርአን ሓቢሩ።

ኣቶ ረዘነ ጸገና ማስመር ረሳሕ ፈሳሲ፣ መጸናዕቲ ኣባይቲ ከተማ ከረን፣ ምፍዋስ ማይ-ኩዖታት ኀኮ ኢትዓብር፣ ምእካብ ውዝዙፍ ዕዳ ክራይ ኣባይቲ፡ ኣገልግሎት ማይ፡ ግብሪ ኣባይቲ፡ ከምኡ'ውን ግብሪ ሕርሻን ጥሪትን ኣብ መስርሕ ከምዝርከብ፣ ምዕዳል ጤሳ ርእሰውጥን ኣብ ዝተወደኣለን ዓድታት፣ ምስትኽኻል ርእሰውጥን ሽፍሽፈት - ካብ ናይ መጻኢ መደባት ከምዝኾኑ ድማ ኣብሪሁ።

ተሳተፍቲ ኣብ መውጻእታ፡ ጉዳይ ዘይሕጋዊ ኣባይቲ መዕለቢ ክረክብ፣ ናይ ጉሓፍ በደኒታት ክትትል ክግበረሉ፣ ምጥርናፍ ዓድታት ክድፋኣሉ፣ ሽግር መጓዓዝያ ኣቓልቦ ክወሃቦ ተላበዮም።

ሰምበል - ናይ ሕጊ ተኣረምቲ፡ ናይ 2023/2024 ኣካዳሚያውን ሞያውን ንጥፈታት ዛዚሞም

ኣብ ኣገልግሎት ማእሰርትን ተሃድሶን ሰምበል ዝርከቡ ናይ ሕጊ ተኣረምቲ፡ ናይ ዓመተ-ትምህርቲ 2023/2024 ኣካዳሚያዊ፡ ሞያዊ፡ ባህላውን ስፖርታውን ንጥፈታት - ብ6 ነሓሰ ዛዚሞም።

ኣብ'ቲ ላዕለዎት ሰበስልጣን መንግስቲ ዝተረኽቡሉ ስነ-ስርዓት፡ ኣዛዚ ኣገልግሎት ማእሰርትን ተሃድሶን ሰምበል ሜጀር መሓሪ ዓንደብርሃን፡ ዕላማ መንግስቲ ኤርትራ - ናይ ሕጊ ተኣረምቲ ተኣሪሞምን ተሃዲሶምን ክወጽኡ ከምዝኾኑ ብምጥቃስ፡ ብኣካዳሚ፡ ሞያን ካልእ መደባትን ንኽሰጉሙ ብዕቱብ ከምዝስራሕ ገሊጹ።

ሓላፊ ምምሕዳር ሰርጌንቲ በራኺ ወልደገርግሽ ድማ፡ ኣብ ዓመተ-ትምህርቲ 2023/2024 ኣብ ሃገራዊ መልቀቒ ፈተና ካልኣይ ደረጃ ካብ ዝተሳተፉ ተኣረምቲ፡ ናይ ዲግሪን ዲፕሎማን ነጥቢ ዘምጽኡ ከምዘለዉ ሓቢሩ።

ዳይረክተር ናይ'ታ ቤት-ትምህርቲ መምህር ዘርኣይ ምስጉን፡ ኣብ 2023/2024 ንዝተኻየደ ንጥፈታት ዝምልከት መብርሂ ድሕሪ ምሃብ፡ ነቲ መደብ ኣብ ምዕዋት ንዝጸዓሩን ኣበርክቶ ንዝገበሩን ኣመስጊኑ።

ኣብ'ቲ ስነ-ስርዓት፡ ኣብ'ቲ ዝተጠቕሰ መደባት ካብ ብጾቶም ጸብለል ንዝበሉ ሽልማት ተዓዲሉ።

ስእሊ ናዝሬት በየን

ዓለማዊ ዛዕባ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢታት

ታደሰ ተኽለ

ሃገራት ምዕራብ ዜጋታተን ካብ ሊባኖስ የግዕዛ

ኣሰታት 10 ኣዋርሕ ዘቍጸረ ኣብ መንጎ ውድባት ፍልስጤማውያንን እስራኤልን ዝተወልዐ ኲናት ዘህደአ ተስፋታት ኣብዚዩ ተረጂኡ እዩ፤ ኣብዚ ሰሙናት እዚ ናብ ካልእ ዝሰፈሐ መድረኽ ዘሰጋግር ፍጻሜታት ይግሃድ ኣሎ። እስራኤል፡ ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ደማስቆ (ርእሰ-ከተማ ሶርያ) ብዘካየደቶ ስርሒት፡ ክልተ ጀነራላት ኢራን ድሕሪ ምቕታላ ዝተጋህደ ወተሃደራዊ ምዕባለታት - ሊባኖስ ኢራንን ካልኦት ተደናገጽቲ ውድባት ሽዕኡ ኣብቲ ከባቢ ናብ ኲናት ንኽሽመሙ ኣጋጣሚ ዝኸፍት መድረኽ ከም እተቐላቐለ - ኩሉ ተኸእሎታት ይእምት ኣሎ።

ሓያሎ ሃገራት ምዕራብ፡ ኣብ ሊባኖስ ዝርከቡ ዜጋታተን ካብታ ሃገር ክወጹ፡ እዮም ክወጽኡ ዘይክእሉ ድማ - ዘወጽኡዎም ናይ ጥንቃቐ ምድላዋት ክገብሩ ይሕብራ ምህላወን ይገልጻ። እስራኤል ምስ ሓማስ ኣብ እተካይዶ ዘላ ኲናት፡ ደገፍ ሓማስ ንምሃብ ኣብ ሊባኖስ ዝርከብ ብኢራን ዝሕገዝ ሕዝቦላህ ካብ ደቡብ ዘይሓለፈ ናይ ከበድ ኣጻዋር ደብዳብ ክካየድ ምጽናሑ ይፍለጥ። ኣብዚ እዋን እዚ ተራእዩ ዘሎ ምዕባለታት ግና፡ ኣየር፡ ምድርን ባሕርን ዘጠቓልል - ኢራንን ናይ ካልኦት ሃገራት ዕጡቓት ሽዓን ክስሕብ ዝኽእል ረጅሚ ክፍጠር ከም ዝኽእል ይግመት።

ነቲ ዝምዕበል ዘሎ ወተሃደራዊ ወጥሪ ዝተዓዘበት ኣመሪካ እውን ንእስራኤል ደገፉ ንምሃብ - መራኽብ ሓይሊ ባሕርን ነፈርቲ ውግእን ናብቲ ከባቢ ልኢኻ ኣላ፤ በዚ ምኽንያት እዚ እዩ እውን - ኣመሪካ፡ ብሪጣንያ፡ ሸወደን፡ ፈረንሳን ካናዳን ዜጋታተን ካብ ሊባኖስ ብቕልጡፍ ክወጽኡ ዝሕብራ ዘለዋ። ናይ ሓያሎ ሃገራት መጓዓዝያ ኣየር ብሰንኪ እቲ ስግኣት ናብ በይሩት ዝገብር በረራታት ስለዘሰረዘ፡ ናይ ቲኬት ክብሪ ተፈጢሩ ኣሎ። ብሪጣንያ ብወገና፡ ዜጋታታ ብሄሊኮፕተር ዝቕበላ መራኽብ - ኣብ መጽደር ሊባኖስ ቀሪባ ምህላዋ ይገልጽ።

ኣብ ዝሓለፈ ሚያዝያ፡ እስራኤል ኣብ ደማስቆ ዝበሩ ክልተ ጀነራላት ኢራን ድሕሪ ምቕታላ፡ ኢራን ሕነ ንምፍዳይ ልዕሊ 300 ጨምትቲ ሚሳይላትን ደሮናትን ናብ እስራኤል ተኹሳ ምንባራ ይዝከር፤ እንተኾነ፡ ተወንጫፊ ኣብ ሰማይ እንከሎ ኣኳሊሙ ዝዐርም መከላኸሊ እስራኤል፡ ንኹሉ እቲ ሚሳይላት ኣብ ኣየር ከምዝበርዓኖ ምንጭታት ይሕብሩ። ኣብዚ ናይ ምክልኻል ተግባር ናይ ኣመሪካ 'እዚ' ተሳቲፉ ምንባሩ ዝሕብሩ ምንጭታት፡ ፈረንሳ እውን ብሰማያት የርዳኖስ ናብ እስራኤል ኣቕኒዑ ዝበረ ሚሳይላት ሃሪማ ከም ዝማኸት የረድኡ።

ድሕሪ እዚ እስራኤል፡ ነቲ ካብ ኢራን ዝተፈነወ መጥቃዕቲ መልሲ ክትህበሉ ምኽንያና ክትሕንሕን ድሕሪ ምቕናይ፡ ኣብ ጥቓ መዓስከር ምርምር ነትከሌር ኢራን ንጹር ሓበሬታ ዘይተረኽቦ ነትጉ ተሰምዐ። ኢራን ዝኸሳ ሓደጋ ከምዘይተፈጥረ ክትሕብር እንከላ፡ እስራኤል ዝኸሳ ርእይቶ ኣይሃበትን። እቲ ፈኸራ እውን ኣቋሪጹዩ። እቲ ዝተሃርመ ወይ ዝዓነወ ነገር እንታይ ምኻኑ፡ ካብ ክልቲአን ሃገራት ዝሉሓኾ ሓበሬታ የለን።

እዚ ሕጂ ኣብ መንጎ እስራኤልን ኢራንን ተፈጢሩ ዘሎ ወጥሪ፡ ኣብ ከባቢ ጎላን ኣብ ዝርከብ ቁሸታት እስራኤላዊ ዜግነት ዘለዎም ድሩዝ ኣዕራብ ብዘወደቐም ነትጉ 12 ቈልዑ ድሕሪ ምማቶም፡ እስራኤል ተረር ሕነ ከምእትፈዲ ድሕሪ ምግላጻ ምኻኑ ይግለጽ። እስራኤል ኣብ ሊባኖስ ንዝርከብ ዕጡቕ ሕዝቦላህ ሓላፍነት ብምሃብ 'ተረር' ዝበሎ ሕነ ከም እትፈዲ ኣፍሊጣ ኣላ፤ ሕዝቦላህ ግና "ተወሳኺዩ ኣይወዓልኩምን!" በሃላይ እዩ።

ድሕሪ ሓደት መዓልታት፡ ንመራሒ ሕዝቦላህ ሓሰን ነስረላህ ሳዕለዋይ ኣማኻሪኡ ዝነበረ ፉኣድ ሽኩር፡ ኣብ ከተማ በይሩት ካብ ሰማይ ብጨመተ ነፈርቲ ውግእ እስራኤል ተቐቲሉ። ምስ ፉኣድ፡ ክልተ ቈልዑ ዝርከብዎም ኣርባዕተ ሰባት እውን ተሰኪሞም። ድሕሪ ሓደት ሰዓታት ድማ፡ መራሒ ፍልስጤማዊ ውድብ ሓማስ - እስማዒል ሃኒያ ካብ ቀጠር ናብ ኢራን ምስ ኸደ፡ ኣዐርዩ ንጹር ብዘይኮነ ኩነታት ብብርቱዕ ነትጉ ተቐቲሉ። ኢራን፡ ናይ'ቲ መቕተልቲ ሓላፍነት ንእስራኤል ከተሰክም እንተኽኢላ፡ እስራኤል ክሳብ ሕጂ ኣይኣመነትን ኣይክሓደትን።

ኣብ ዝሓለፈ ቅንያት፡ ነቲ ኣብ ከተማ ቴህራን ዝተኻየደ ቅንጸላ፡ ምክትል ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ኢራን - ሃኩ ግብሪ መልሲ ከም እትህበሉን "ንእስራኤል ክትቀጽዕ ሕጋዊ መሰል ምኻኑን" ምግላጹ፡ ዘይተርፍ ናይ ሕነ ምፍድዳይ ስርሒታት ይቀራረብ ምህላዉ ዘገንዘብ ኩነት እዩ። መንግስታዊ ተለቪዥን ኢራን እውን - "ዓለም፡ ተራእዩ ዘይፈልጥ ጋዶ ክትዕዘብ እያ" ምባሉ ጸብጻባት የረድኡ። ቀዳማይ ሚኒስተር እስራኤል በንያሚን ናታንያሁ፡ "በዚ ግዜ ኣብ ቅድሜና ከምዝሎ ንፈልጥ ኢና፡ ግና ንኹሉ ተኸእሎታት ተዳሊና ንጸበ ኣለና" ዝበል መልሲ ሂቡ ኣሎ።

ሃኒያ፡ ኣብ ጽምብል ሓድሽ ፕረዚደንት ኢራን ንምስታፍ ተዓዲሙ እዩ ናብ ቴህራን ገይሹ ነይሩ። ኣብታ ወትሩ ከምዝዕረፈላ ዝተነገረት መዕረፍ ኣጋይሽ እንከሎ ድማ፡ ብሓያል ነትጉ ቦምብ ምስ ካልኣይ ተቐቲሉ። ኣብ ቀጠር ዝቕመጥ ዝበረ እስማዒል ሃኒያ፡ ኣብ መንጎ ሓማስን እስራኤልን ኣብ ዝካየድ ዝበረ ዝርርብ ምቁራጽ ተኸሲ - ዕዙዝ ተራ ዝበሮ ምኻኑ ይግለጽ። ስለዚ ድማ፡ ሞት ሃኒያ ኣብ ሃገራት ምዕራብ ከይተረፈ ሸቐረራ ፈጢሩ ደርኩብ።

ምፍድዳይ ሕነ 'ቅንጸላታት' ከም ሚላ ውግእ

ፕረዚደንት ኢራን ኣቐድም ኣብሉ ብሓደጋ ሄሊኮፕተር ብምማቱ፡ ኢራን ኣብ ዝሓለፉ ሰሙናት ፕረዚደንታዊ ምርጫ ኣካይዳ - ማስዑድ ፕዘሽኪን ብውድድር ከም ዝዐወረ ይፍለጥ። ብኢራን ዝድገፍ ፍልስጤማዊ እስማዒል ሃኒያ ከኣ፡ ኣብ'ቲ ናይ ሹመት ጽምብል ክሳተፍ እዩ ናብ ቴህራን ኣትዩ ነይሩ። ብኣሰራት ብዘቖጻጽር ሓዙ ዝገልጽ ህዝቢ ናይ ምፍናው ስነ-ስርዓት ተኻይዱሉ ድማ፡ ኣብ ቀጠር ሓመድ ደብ ከም እተግብረሉ ጸብጻባት ይሕብሩ።

ማዕከናት ዜና ንኣቀታትላኡ ብዝምልከት በብግዜኡ ሓደሽ ዜናታት እኳ የቃልሓ እንተሃለዋ፡ መብዛሕትኡ ግዜ ግምታውን ካብ ጫሊዳ ኣጠራጣሪ ሓበሬታ ዝተበገሰ ዝጋቡ ዜናታት ኮይኑ እዩ ዝርከብ። ገሊኡ እውን ሚስጢር ንምሕብእ ኣጋጆ ናብ ካልእ ኣንፈት ዝመርሕ ሓበሬታ ኮይኑ እዩ ዝጸንሕ።

ሳዕለዋይ መራሒ ኢራን ኣያቶላህ ዓሊ ኻመኒ፡ "እስራኤል ተረር መቕጻዕቲ ከም ዝጸበያ" ኣፍሊጡ ኣሎ። ኣብ ኢራንን ሊባኖስን ብዘተፈጸመ መጥቃዕቲ፡ ካብ ክልቲአን ወገን እንታይ ዓይነት ወተሃደራዊ ስርሒት ክካየዳ ከም ዝኽእላ ግምት ምሃብ ኣጸጋሚ እዩ፡ ሊባኖስ ምስ እስራኤል ብባሕርን ብምድርን እትዳወብ ሃገር ክትከውን እንከላ፡ ኢራንን እስራኤልን ግና፡ ብዶብ ኣይራኸባን፤ ኣብ መንጎ ክልቲአን ዝፈላለ ሰፊሕ መሬት ካልኦት ሃገራት ኣለዋ።

ስለዚ ኢራን፡ ነቲ ብእስራኤል ከም እተፈጸመ ዝገለጸቶ መቕተልቲ ሃኒያ፡ መልሲ ከም ዝህበሉ ደጋጊማ ብምግላጻ ዘይተርፍ ረጅሚ ዝተቓረበ ይመስል፡ ብኢራን ዝድገፉ ሓያሎ ዕጡቓት ጉጅለታት ማእከላይ ምብራቕ ዝህልዎም ተሳትፎ እንታይ ክመስል ይኽእል? ኣብ ከባቢ ማእከላይ ምብራቕ ዝዕስክሩ ዘለዉ ሓይሊ ባሕሪ ምዕራባውያን ኣብ ምሕጋዝ ምክልኻል ኣየራት እስራኤል ጥራይ ደየም ክተኩሩ ኣብ መጥቃዕቲ እውን ክዋስኡ እዮም. . .?

ገለ ወሃብቲ ርእይቶ፡ እዚ ምቅርራብ እዚ - ናብ ዓለማዊ ውግእ ክመርሕ ከምዝኽእል፡ ንኹለን ሃገራት ማእከላይ ምብራቕ እውን ክጽንበር ዝኽእል ወሱን ጥራይ ክኸውን ከም ዝኽእል ዝሃብዎ ግምታት ኣሎ - ንሱ ድማ እዩ'ቲ ተቐባልነት ዘለዎ ዝመስል።

ናይ እስማዒል ሃኒያ መቕተልቲ ብሽቕታ ዝሓለፍዎ ሰበስልጣን እስራኤል፡ ኣብ'ቲ ዝሞተሉ ዕለት ብዘይካ ሞት ካልእ ኣገዳሲ ዘገድሶም ፍልስጤማዊ እዩም መርድእ ነገሮም። እስራኤል ንሓያሎ ዓመታት ክትከታተሎ ዝጸንሐት፡ ነቲ ናይ 7 ጥቅምቲ ወረር ሓማስ ዘዋደደ ወተሃደራዊ ኣዛዚ ሓማስ እዩ' እትብሎ መሓመድ ዴፍ ከም ኣተቐትለ እያ ሓቢራ።

እዚ ንጅሃራት እስራኤል ብታሕጓስ ዘስረሰረ - ናይ ሓደ ሰብኣይ ሞት ደኣ ምኽንያቱ እንታይ ይኸውን?

ምሉእ ስሙ መሓመድ ድያብ ኣልማስሪ ኮይኑ፡ መሓመድ ዴፍ ብዝበል ሳጓ እዩ ዝፍለጥ። ኣብ ዝወዓሎ ዘይሓድር ኩሉ ግዜ ጋሻ ብምኻኑ፡ ብቋንቋ ዓረብ 'ዴፍ' ዝበል ተዋሂብዎ። መሓመድ ዴፍ ብእስራኤል ቀንዲ ተደላዪ ቁጽሪ ሓደ ጸላኢ፡ ልዕሊ ሸውዓተ ግዜ ብእስራኤል ናይ መቕተልቲ ፈተነ ተገይሩሉ ዝሰረረ ብምኻኑ፡ እስራኤላውያን ብሓያሎ ሳጓታት ይጽውዕዎ። ኣብቲ ንሓያሎ ዓመታት ብፍሉይ ስርሒታት ዝተኻየደሉ ናይ ቅንጸላ ፈተነታት፡ ኣካላቱ ብፍንጫሌልጫል ጆሳድ ተበታቲኹ ዝተሸቓቕጠ ምኻኑ ይንገር፡ ብውሑዱ፡ ሓንቲ እግሩን ሓንቲ ዓይኑን እውን ከም ዝስኣነ ይውራ። ዛጊት፡ ናይ መሓመድ ዴፍ ዝበዓ ክልተ ስእሊ ጥራይ እየን ተረኺበን ዘለዋ። እታ ዳሕረወይቲ ቅድሚ 24 ዓመት ዝተረኸበት ስእሊ እያ፡ እምበር ንጹር ስእሊ የብሉን።

እስራኤል ብስለያታት ካብ እትቓርሞ ሓበሬታ ዴፍ ዝርከበሉ ቦታ እኳ እንተረኸበት፡ ካብ መጥቃዕትታታ ብህይወት እናሰረረ ከምልጥ ጸኒሑ ነይሩ። ኣብ 2002፡ ኣብ ወሽጢ ሓደ ሰሙን ዘዶኖም ዝተባህለ ክልተ ግዜ ኣተኣማሚ መጥቃዕቲ ተፈጺሙሉ ብህይወት ኣምሊጡ። ኣብ 2014 ኣብ ግዜ ዝተፈነወ መጥቃዕቲ - ሀጽን ወዱ፡ ጓል 3 ዓመት ጓሉን ሰበይቱን ተቐቲሎም፡ ዴፍ ግና ሰሪሩ። ኣብ ሓደ እዋን እውን ተታሒዙ ነይሩ፣ ግና ካብ ቤት-ማእሰርቲ ኣምሊጡ።

ካብ ዕለታት ሓደ መዓልቲ፡ ዴፍ ዝተሰቕላ መኪና ኣብ ቓዛ ትንቀሳቐስ ከምዝሎ ሓበሬታ ዝረኸበት እስራኤል፡ ነፈርቲ ውግእ ኣልዒላ ብሮኬታት ደብዲባታ። ናይ ዴፍ ከምዝኸፉ ዝተነገረሉ ብደም ዝተለወሰ ኣካል፡ ካብ'ታ ዝዓነወት መኪና ተሳሒቡ ምስ ወጸኣ ኣብ ምድሪ እናተገምተ ክውሰድ እውን ተራእዩ ነይሩ። ድሕሪ ሓያሎ መዓልታት ግና፡ ዴፍ ብህይወት በሎ'ኽ ኢሉ።

ኣመራጽን ኤውሮጳዊ ሕብረትን ከም ቀንዲ ተዋሳኢ ኣሸባሪ ክምዝርዝርዎ እንከለዉ፡ ብዓለም-ለኸ ቤት-ፍርዲ ኸኣ ኣብ ዝተረኸቦ ክቱሓዝ ትእዛዝ ተመሓላሊፉ፡፡ ኣመሪካ እውን 'ፍሉይ ዓለማዊ ኣሸባሪ' ኢላ ከም እትሰምዮ ይፍለጥ። ዴፍ ኣብ ትሕቲ ምድሪ ኣብ ዝርከብ መትረብት ቓዛ ዓሲኩ - ኣብ ልዕሊ እስራኤል ዘዋደዶ መጥቃዕትታት፡ ኣብዚ ሓጺር ቦታ መዘርዘሪ ዝውዳእ ኣይኮነን። ከም ኣዛዚ ሰራዊት ሓማስ (ዒዙዲን ኣልቓሳም)፡ ነቲ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ 7 ጥቅምቲ ኣብ ልዕሊ እስራኤል ዝተኻየደ መጥቃዕቲ ዘዋደደ እውን ዴፍ ምኻኑ ጸብጻባት ይሕብሩ እዮም።

እስራኤል፡ ሞት ዴፍ 'ከተረጋግጽ' ብውሑዱ ክልተ ቕነ ከምዝወሰደላ እያ እትገልጽ። ፉኣድ ሽኩር ኣብ በይሩት፡ እስማዒል ሃኒያ ኣብ ቴህራን - ብሓንቲ መዓልቲ ምስ ተቐትሉ - መሓመድ ዴፍ እውን ኣብ 13 ሓምለ ኣብ ቓዛ ከም እተቐትለ እስራኤል ኣብ'ቲ መዓልቲ ኣፍሊጣ። ሸውዓተ ግዜ ሞይቱ ዝተባህለ ሰብ ኣብ'ዛ ሻሙናይቲ ፈተነ መጥቃዕቲ እውን ሰሪሩ እንተኾይኑ ዝፍለጥ ኣይኮነን።

እቲ እስራኤላውያን ከም ደሙ "በዓል ትሸዓተ ነፍሲ" ኢሎም ዝጽውዕዎ መሓመድ ዴፍ ከምዝይተቐንጸሉ ውድብ ሓማስ ይገልጽ ኣሎ። ብዋውዲ ኬሚስትሪ ዝተመረቐ መሓመድ ዴፍ፡ ክንጽ እቲ ምስናዕ ነተጉትን ክእለት ኣመራርሓ ውግእን ተዋሲኡ ዝፈጠ ሱማባዊ ምንባሩ ዝቃላሕ ዘሎ ዜና ታሪኽ ህይወቱ የረድእ።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣሰፍሃ ተኽለማርያም

ምክትል ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ
ቍ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ተስፋልደት መብራህቱ
ቍ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም
ትንሱእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ.200454-07121322
ምልክታ
ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳጸ. 1284

ሪፖርታዥ

ስነ-ስርዓት መመረቕታ ኮለጅ ምድላው መማህራን ኣስመራ

ዳህላክ ነጋሲ

ስእሊ - ኣብርሃም በየነ

ዘለናዮ ቅንያት፡ ብዝተፈለለየ ዓውደ-ትምህርቲ ክምሃሩ ዝጸንሑ ተመሃሮ ሳዕለምት

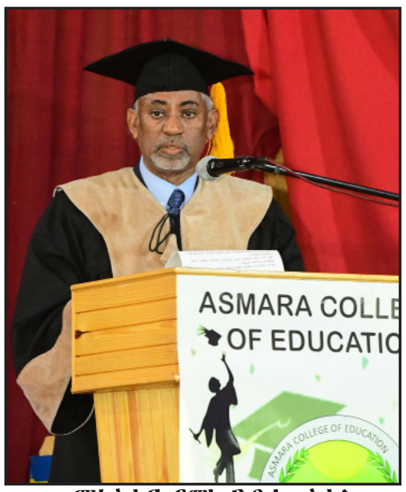

ሚኒስተር የማነ ገብረመስቀል

ትካላት ትምህርቲ፡ ፍረ-ጻዕሮም ዝሓፍሱሉን ዕለተ-መመረቕታኦም ዘጽምብልሉን እዩ። ኮሌጅ ምድላው መማህራን ኣስመራ እውን፡ ብሞያ ምምህርና ክሰልጥኑ ዝጸንሑ ተመሃሮ፡ ብዕለት 3 ነሓሰ ኣብ ውሽጢ ቀጽሪ ናይ'ቲ ኮለጅ ኣመረቐ። እቲ ንመበል

ዳናይት ተኽለሃይማኖት

ካማይል ኣል-ሓሰን መሓመድ

17 ግዜ ዝተኻየደ ጽምብል መመረቕታ፡ ሚኒስተራት፡ ሓለፍቲ ግንባርን ላዕለዎት ትካላት ትምህርትን፡ ዕዱማት ኣጋይሽን ወለድን ኣብ ዝተረኽብሉ ኢጋጣሚ'ዩ ተኻዩዱ።

ግዚያዊ ዲን ናይቲ ኮሌጅ ዶክተር የናስ መስፍን ኣብ ዘስመዖ ናይ መኽፈቲ ቃል፡ ንተመረቕትን ወለድን ከምኡ ድማ ንመማህራን "እንቋዕ ኣሓጎሰና" ድሕሪ ምባል፡ ኮሌታት ትምህርቲ ብዓለም ደረጃ ብሰንኪ እተፈላለየ ምኽንያት ብዙሕ ብድሆታት የጋጥሞ ከም ዘሎ ኣብሪሁ። ንሱ ኣስዒቡ፡ "መንግስቲ ኣብ ዝርግሐ ብቕዓትን ምዕሩይነትን ትምህርቲ ዓበይቲ ወፍርታትን ጻዕርታትን ብምግባር ዝኸፍ ባጀት ከም ዝሰልዕ ይፍለጥ። ኣብዚ ኮሌጅ ዝወሃብ ናይ ድሕረ-ምረቓ ናይ ዲፕሎማ ፕሮግራም እውን ኣካል ናይዚ ወፍሪ ኩይኑ፡ ኣብ ብቕዓት ትምህርቲ ዓይነታዊ ለውጢ ንምምጻኡ፡ ከምኡ'ውን ፍልጠትን ክእለትን ሕጹያት መማህራን ብሞያ ስነምምህርና ክብ ንምባል ዝዓለመ እዩ።

ናይ ድሕረ-ምረቓ ፕሮግራም ዲፕሎማ፡ ኣቐዲሞም ኣብ ዝተፈላለያ ኮሌጃት ንኣርባዕተ ወይ ሓሙሽተ ዓመታት ተኸታቲሎም ናይ ቀዳማይ ዲግሪ ትምህርቶም ብልዑል ነጥቢ ንዝወድኡ ተመሃሮ ንሓደ ዓመት ዝወሃብ ልዑል ስነምምህርናዊ ትሕዝቶ ዘለዎ ፕሮግራም እዩ። ኣብዚ መደብ ዝለዓለ ትኹረት ዝወሃቦ ማዕረ-ማዕረ ክልሰ-ሓሳባዊ ትምህርቲ፡ ተመሃሮ ኣብ እተፈላለያ ኣብያተ-ትምህርቲ ብምውፋር ንኣስታት ኣርባዕተ ኣዋርሕ ዝኸይድ - ኣብ ስሩዕ መምሃሪ ክፍሊ ኣትዮም ከም ዝምህሩን ዝለማመዱን ይግበር። ስለዚ፡ መደብ ድሕረ-ምረቓ ክልሰ-ሓሳባውን ግብራውን ትምህርቲ ዝሓቖፈ እዩ" ክብል ሓቢሩ።

ሎሚ ዓመት፡ ኮሌጅ ምድላው መማህራን ኣስመራ፡ 143 ደቂ-ኣንስትዮ ዝርከብኦም 294 ተመሃሮ ንሓሙሻይ ግዜ ብናይ ድሕረ-ምረቓ ዲፕሎማ ከም ዘመረቐ፡ ግዚያዊ ዲን ናይቲ ኮሌጅ ዶ/ር የናስ መስፍን ወሲኹ ይገልጽ። ካብዚኣቶም፡ እቶም 137 ብምምህርና ስነ-ፍልጠት፡ 83 ብምምህርና ስነ-ቀጽሪ፡ 68 ብምምህርና ማሕበራዊ ስነ-ፍልጠት ዝተመረቑ ክኾኑ እንከለው፡ ዝተረፉ 6 ድማ ብምምህርና ቋንቋ እንግሊዝ ከም እተመረቑ ይጠቅስ። ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ ዝሓለፈ ሓሙሽተ ዓመታት፡ 706 መማህራን ብናይ ድሕረ-ምረቓ ዲፕሎማ ተመሪቖም ናብ ስራሕ ከም ዝቐንዑ ወሲኹ የረድእ። ቀጺሉ ድማ፡ "ተመረቕቲ፡ እዛ መዓልቲ ካብ ሓደ መድረኽ ናብ ዝለዓለ ሞያዊ ደረጃ እተሰጋገሩላ ዕለት እያ። ስለዚ፡ እዚ በጺሕኩሞ ዘለኹም ደረጃ መወዳእታ ናይ ትምህርትን ዕብየትን ስለዘይኮነ፡ ኣብ እትምደብሉ ዕማም ብዙሕ እትመሃርዎ ከም ዘሎ ኣይትዘንግዑ። ኣብ ልምዓታዊ መደባት እጃምኩም ክተበርክቱ ዘኽእለኩም ሞያዊ ክእለት ዓጢቕኩም ብምህላውኩም፡ ክእለትኩም ኣብ መዓላ ከም እተውዕልዎን ዝጸሓርኩም ህዝብን መንግስትን ብልዑል ኒሕ ከም እተገልግልዎን ድማ ርግጸኛ'የ" ክብል ቃሉ ዛዚሙ።

ወከልቲ ተመረቕቲ፡ እንጂነር የናታን ክፍሉም ብወገኑ፡ ንየም ኣብ መበል 17 እብረ ዝተመረቑ ተመሃሮ፡ ንማሕበረ-ሰብ እቲ ኮለጅን ወለድን፡ "እንቋዕ ናብዚ መድረኽ ኣበቕዓና" ኢሉ። ተመረቕቲ፡ ካብ'ተን ምንጩ ዘይጸዓድ ሃብቲ ዝኾና ዝተፈላለያ ኮለጃት ሃገርና ኣቐዲሞም ዝተመረቑ ምዃኖም ድማ ኣብሪሁ። ተመረቕቲ ቅድሚ ናብ ስራሕ ዓለም ምውፋሮም ዚ ዕድል'ዚ ክረኽቡ ብምኽኣሎም፡ ካብ ሰብ ሓደ ሞያ ናብ ሰብ ድርብ ሞያ ከም ዝተሰጋገሩ ሓቢሩ። ኣስዒቡ ድማ፡ "ጥበብ ስነምምህርና፡ ንሓደ ተመሃራይ ብኸመይ ፍልጠት ተሰርጾሉ ጥራይ ኣይኮነን። እንታይ ደኣ፡ ብኸመይ ብውጽኢታዊ መንገዲ ትምሃር፡ ስነምግባራዊ ኣካይዳ ትኽተሉ፡ ብኸመይ ተመኪሮ ትለዋወጥ፡ ናይ ምብህሃልን ልዝብን ክእለት ተማዕብል ዝብሉ - ንኸለንትናዊ ዕብየት ዝድርኹ ኣምራት ዝሓቖፈ እዩ። በዚ እምበኣር፡ ኣብ ፈለማ ሰሚስተር ጸዑቕን ኣገዳስን ክልሰ-ሓሳባዊ ትምህርቲ ተኸታቲልና። ኣብ ዝቐጸለ ሰሚስተር ከኣ፡ ማዕረ-ማዕረ ክልሰ-ሓሳባዊ ትምህርቲ ኣብ ከባቢ ኣስመራ ናብ ዝርከባ ኣብያተ-ትምህርቲ ብምኻድ ዘጥረናዮ ፍልጠትን ክእለትን ብቐለሉ ዝጥመት ኣይኮነን። እዚ ኮሌጅ ሕጽረታት፡ ብዘየገድስ፡ ኣፍረይቲ ዜጋታት ንምህናጽ ዝዑብሮ ዘሎ ጻዕሪ ልዑል እዩ። ኣብ ርእሲ'ዚ፡ እዛ ዕለት ንዘቐሰምናዮ ክልቲኡ ዓውደ-ትምህርትታት ኣብ ሓደ ብምቕናይ፡ ኣብ መዳይ ትምህርትን ካልኦት ሞያታትን ዘለዉ ለውጢ ንምርግጋጽ ረዚን ሓላፍነት እተሰከምና ኢና። ኣብ ርእሲ'ዚ፡ ንዘምሃረና ህዝብናን መንግስትናን ብትግሃት ንኸነገልግል ቃል እንኣትወላ ኣገዳሲት ዕለት እያ" ክብል ገሊጹ።

ካብዚ ብምቕጻል፡ ኣብቲ ዕለት ናይ ክብሪ ዕዱም ኮይኑ ዝቐረበ ሚኒስተር ዜና ኣቶ የማነ ገብረመስቀል ኣብ ዘስመዖ ቃል፡ ንተመረቕቲ፡ ወለድን መማህራንን 'እንቋዕ ፍረ-ጻዕርኹም ክትሓፍሱ ኣበቕዓኩም' ድሕሪ ምባል፡ "ተመረቕቲ ዝምረቑሉ ዘለዉ ኢጋጥሚ፡ ንዊሕ ዓመታት ኣብ ልዕሊ ሃገርና ተጻዒኑ ዝጸንሐ ከለንተናዊ ተጻብኦ ሰጊርና፡ ምኽናይ በበእዋኑ ዝፍሓሱን ዕረፍቲ ዘይህብን ግዳማዊ ውዲታት፡ ሰላምናን ርግኣትናን ብምጥባቕ ኣወሓሲዕ፡ ቀንዲ ኣቓልቦናን ዓቕምናን ናብ ልምዓት ብምስላፍ፡ ዘይንዓቕ ትዕድልትን ብልጫታትን ሃገርና ብሞበእ መዘምዚዙ፡ መሳብርቲ ህዝብና ብዓይነት ንምቕያር ንዕበየት እነንቀሳቐሰሉ ዘለና ወቕቲ እዋን እዩ" ኢሉ።

ሚኒስተር የማነ ኣስዒቡ፡ ጸጋታት ሃገርና ኣብ ኩሉ ጸላታት ንኣሰ እኳ እንተዘይኮኑ፡ እቲ ዘይጸድፍ መራብሒ ንኽተግዳዱ ብልጫታት ግን ብቐንዱ ዓቕሚ ሰብ ምዃኑ ገሊጹ። ኣብዚ ዓለም ብስነ-ፍልጠትን ቴክኖሎጅን ብናህሪ እትውንጨፈሉ ዘላ እዋን፡ ምህርን ሞያውን ዓቕሚ ሃገር ብኸሉ መልክዑ፡ ምስሳን ኣማሪጹ ዘይብሉ ግድነታዊ ዕማም ከም ዝኾነ ኣገንዚቡ። ኣካዳሚያውን ሞያውን ትምህርትን ናይ ምርምር ዓውድታትን ምስ ህልዊ ናይ ቀረባን ርሑቕን መደባትን ፖሊስን ሃገራዊ ልምዓት ዝተኣሳሰር ስርዓተ-ትምህርቲ ተሳኢሉ፡ በበእዋኑ እናተኸለሰ ዘድሊ ትሕተ-ቅርጺ፡ ንዋትን ባጀትን እናተዋደደሉ ብዕቱብ ክትግበር ምጽንሑ ድማ ኣብሪሁ። ፍልጠት ብዘለኦ ማሕበራዊ ክብርታት፡ ከምኡ ድማ ብናይ ስራሕ ወኒን ስነምግባርን ክሰ እንተሎ ኣድማዕነቱ ልዑል ብምዃኑ፡ ተመረቕቲ ብዝቐሰምዎ ተወሳኺ ሞያ ስነምምህርናን ዝተፈላለየ ዓውደ-ትምህርትን ፍልጠት ኣብ ምትግጋር ጥራይ ከይተሓጽሩ፡ ተመሃሮ ብስነምግባር፡ ክብርታትን ቅርሳዊ ወርሻን ህዝቦም ኣብ ምህናጾም ዓቢ ሓላፍነት ከም ዘለዎም ኣዘኻኺሩ። መንእሰይን መማህርን ምኳን መርሓ ለውጥን ምዕባለን ስለዝኾኑ፡ ተመረቕቲ ወኒ፡ ተራኦም ብዕምቈት ተገንዚቦም፡ ንሞያኦም ብዝለዓለ ተገዳስነትን ጽፈትን ክሰርሕሉ ተላብዩ።

ኣብቲ ስነ-ስርዓት መመረቕታ፡ ብእተፈላለየ ዓውደ-ትምህርቲ ናይ ድሕረ-ምረቓ ካብ ዝተኸታተሉ ተመሃሮ ሰለስተ ደቂ-ኣንስትዮ ምሉእ ነጥቢ - ማለት 4 ብምምጻእ መዳልያ ተሸሊመን ነይረን። ሓንቲ ካብ'ተን ብሉጻት ተመሃሮ - ቀዳማይ ዲግሪ ብዓውደ-ትምህርቲ ኮምፒካል እንጂነሪን ከምኡ'ውን ኣብታ ዕለት ብስነምምህርና ስነ-ቀጽሪ ብናይ ድሕረ-ምረቓ ዲፕሎማ ዝተመረቐት እንጂነር ካማይል ኣል-ሓሰን መሓመድ ምስጢር ዓወታ ክትገልጽ እንከላ፡ ድሕሪ ናይ ሳዋ ጉዕዞ ተመሃሮ ርእሰ-ተኣማንነትን ግዱ-ርእሰኻ ምኽኣልን ዝብሉ ኣምራት ከማዕብሉን ኣብ ህይወቶም ከታኣታትውዎን ይጅምሩ። በዚ እምበኣር፡ ኣብታ መዳና መንእሰያት ክትክትሎ ዝጀመርካ ሜላ ኣጻናንዓ ይኸውን ኣኣብርሩ፡ ኣብ ኮሌጅ ክትቅጽሎ እንተኽኢልካ ኣብ መሪጸምታ ክትዕወት ግድን ምዃኑ ኣረዲኣ። ቀጺላ፡ "እዚ ናይ ሎሚ ዕለት ዓወት፡ ድምር ውጽኢት ናይ ሓያሎ ዓመታት ጻዕረይ እሞ በዚ ኢጋጣሚ ዓወተይ ንወለደይ ክወፍዮሎም እደሊ" ክትብል ሓቢራ።

ኣብ ዝተፈላለየ ደረጃ ትምህርቲ ዝርከቡ ተመሃሮ፡ ኣብ ዓውደ-ትምህርቲ ስነ-ቀጽሪ ኣዝዩ ትሑት ወጽኢት ከመዝግቡ ከም ዝረኣዩ ዝጠቐሰት እንጂነር ካማይል፡ ነቲ ኣብ ተመሃሮ ሰፊሑ ዘሎ ጌጋ ርድኢትን ፍርሕን ንምፍዋስ ብቑዓት መማህራን ምፍራይ ኣገዳሲ ረቛሒ ከም ዝኾነ ገሊጻ። ስለዚ፡ ኣብ ኮሌጅ ምድላው መማህራን ኣስመራ፡ ነቲ ኣብ ስነ-ቀጽሪ ዘሎ ብድሆታት መፍትሒ ዝኸውን ሓሳባትን ርእይቶታትን ንኽተማዕብል ከም ዝደርኻ ኣፍሊጣ።

ተመራቒ ወልዱ ይሕደጎ እውን፡ ሓደ ካብ'ቶም ድርብ ዓወት ምስ ብጾቱ ኩይኑ ዘጸምበለ እዩ። ብወገኑ፡ ምስጢር ዓወቱ ክገልጽ እንከሎ፡ "ኣብዚ ደረጃ ንኽበጽሕ እቲ ዝለዓለ ተራ ናይ ወለደይ'ዩ ነይሩ። ምኽንያቱ ወለዲ ካብ ንኣስ ዕድመኻ ጀሚሮም ብሞበእ ኩሉኩሉም እንተደኣ ኣዕቢዮምኻ፡ ምስ ኣኸልካ ብሉጽ ፍረ ክትህብ ግድን እዩ። ኣብ ርእሲ'ዚ፡ ኣብ ኣገባብ ኣጸናንዓ ይኸውን ካልእ ንጥፈታት ብመደብ ምትግባርን ዝጀመርካዮ ትልሚ ዓቲብካ ምፍጻምን ድማ ንኽትዕወት ካብ ዝድርኹ ወሳኒቲ ረቛሒታት እዮም። ኣብዚ ኮለጅ ንሓደ ዓመት ዝተኸታተልናዮ ትምህርቲ፡ ነቲ ካብ ዝተፈላለያ ኮለጃት ሒዝናዮ ዝመጻና ፍልጠት ተወሳኺ ድርዒ ኩይኑዎ እዩ። ስለዚ፡ እዚ ስልጠና ብኸመይ ንተመሃሮ ትምህርቲ ናብ ዝለዓለ ደረጃ ተብጽሖም ዝሕግዘ ከምኡ ድማ ዝለዓለ ሓላፍነት ዘሰኽም እዩ። ፍልጠት ሳንጣ ይኸውን ካልእ መዕቆሪ ዘየድልዮ ረቛሕ ብልሒ ካብ ኩሉ ተመሃሮ ብፍላይ ድማ እቶም ኣብ ካልኣይ ደረጃ ዝርከቡ ትምህርቶም ብዕቱብ ክኸታተሉ ይግባእ። ንየም ናብ ኮለጃት ዝጽንበሩ ድማ ኣብ ኮጠንኦም ብዘለዉ ኣሉታዊ ነገራት ከይተጸልዉ፡ ናይ ሓያሎ ዓመታት ጻዕሮም ኣብ መሪጸምታ ንኸበጽሕዎ ከይተሓለሉ ክጽዕሩ ኣለዎም" ክብል ተላብዩ።

ተመራቒት ዳናይት ተኽለሃይማኖት ድማ ንዕለት መመረቕታ ምስ ወላዳ ብምፍኳ'ያ ጸምቢላቶ። ኣብቲ ፈለማ ወላድን ትምህርትን ብሓደ ምኻድ ከቢድዋ ብምንባሩ፡ ኣብ መንጎ ክተቋርጾ

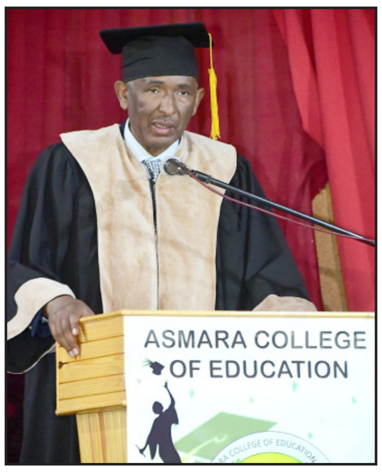

ዶክተር ዮናስ መስፍን

ድሕሪ ዓመት ትምህርታ ክትቅጽል መዲባ ከም ዝነበረት ትገልጽ። የጉዳሲ ብሓገዝ ስድራ-ቤታን መማህራናን ነቲ ትምህርቲ ክትዛዝሞ ከም ዝኸኣለት ትሕብር። ብቐጻሊ፡ ካብ ዓዲ-ኸዕዳድ እናመጽኣት ትምህርታ ንኽትከታተል ተራ ብዓልቤታ እውን ልዑል ምንባሩ ዝጠቐሰት ዳናይት፡ ካልኦት ደቂ-ኣንስትዮ ብእተፈላለየ ብድሆታት

የናታን ክፍሉም

ወልዱ የሕደጎ

ከይተዓንቀፋ ትምህርተን ንኽዛዝማ ትላቦ። ስለዚ፡ ኩሉ ዘይከኣል ዝመስል ኣብ ጉዕዞ ክበደቱ እናቐለለ ስለዝመጽኡ፡ ብፍላይ ደቂ-ኣንስትዮ ብውላድ ይኹን ሓዳር ተሰናኺለን ካብ መኣዲ ትምህርቲ ንኸይርሕቃ ትምሕጽን።

ስነ-ስርዓት መመረቕታ ኮሌጅ ምድላው መማህራን ኣስመራ፡ መቐጸልታ ናይቲ ኮሌጅ ስነ-ትምህርቲ ኣብ ማይ-ንፍሒ ኢንስቲትዩት ተክኖሎጂ ኤርትራ ዝካየድ ዝነበረ ስነ-ስርዓት ምረቓ እዩ። ኣብ 2018 ኮሌጅ ስነ-ትምህርቲ ናብ ኣስመራ ድሕሪ ምግዓዙ ኮነ፡ ኮሌጅ ምድላው መማህራን ኣስመራ ተመስሪቱ። ሽዑ ንሽዑ ኮነ፡ ናይ ድሕረ-ምረቓ ፕሮግራም ዲፕሎማ (post-graduate diploma program) ጀሚሩ። እቲ ኮሌጅ ካብ ዝምስረት ሎሚ ንሓሙሻይ ግዜ ተመሃሮኡ የመርቕ ኣሎ። ብሓፈሻ ኮሌጅ ምድላው መማህራን ኣስመራን ኮሌጅ ስነ-ትምህርቲ ማይ-ንፍሒን ኣስታት 8,705 መማህራን ብናይ ድሕረ-ምረቓ ዲፕሎማ፡ ቀዳማይ ዲግሪ፡ ዲፕሎማን ሰርቲፊኬትን ከም ዘመረቓ ይፍለጥ።

ዳየሪ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ

ውሕጅ ከይመጽአ

09 ሕዳር 2023

ሓሙስ 1:15 ለይቲ

ካብ ድቃስኪ ኣበራቢረኪ'ድየ ዳየረይ? 'እንታይ ተረኺበ ደኣ ብለይቱ ዲኺ ትብልኒ ዘለኺ?' ገጻትኪ ድርኽ ኢሉኒ፡ ኣይተበርሃክን ድዩ? ኦኦኦ ይቕሬታ ስምዒታተይ ከይኣኽለኪ ብሕቶታት ድብድብ ኣቢለኪ። ስምዕዮ'ም'ሞ እዞም ኣኻልብ ጭንቕ ኢሎም ዝነብሑ ዘለዉ ይመስሉ። ደወል ቤተ-ክርስትያንከ? ስምዕዮ'ሞ። ኣነ ደወል ቤተ-ክርስትያን ክሰምዕ እንክለኹ፡ ኣብ ውሽጠይ ዝፍጠር መቓልሕ ኣሎ። ሕጂ ግን ብዛዕባ እዚ ኣይኩነን ዕላለይ፣ ነቲ ዘምሰኹዎ ከዕልለኪ ኢለ እየ ኣተንሲአኪ። ዝሰመዓኒ ክገልጸልኪ'ሞ በጥ ኢልና ክንድቅስ ዳየረይ።

9:30

ክንዛናጋዕ ዘይኩናስ ቍጠዐና ከነህድእ ኢና ናብታ ብደገ ዋዕ ዋዕ ትብል ዝነበረት ሆቴል ዝኣተና። ኣብ ኣእዛንና ዝበጽሕ ዝነበረ ጓይላ ምስ ኣተናዮ ፍሉይ ነበረ። ኣብ ቀርዓት'ቲ መሳዕስዒ ኣዋልድ ብደስታ ብናጽነት ሰቓጥቀት ክብላ ጸናሓና። ጓይላ ናይ ዓድና ክውላዕ ምስ ጀመረ ኮፍ ዝበለ፡ 'ዝብኢ ይውሰዶ' ከም ዝተባህለ ኵሉ ክሰዕሰዕ ተንሲኡ ንወኒ ተበጀወ። ኣነን ዓርከይን ግን ወኒ ስኢንና፡ ዋላ'ቲ ዝብኢ ይብለዓና ኢልና ኢድና ዝሃብና ክንመስል ኣይተሳእናን። ድሕሪ ብዙሕ ትዕዝብትና ንኑብስና ዕድል ሃብናያ።

"ኣታ ዓርከይ! ከመይ ከመይ ደኣ'ዩ? ንሕና ዲና ዋላስ?" ከይመለአ ዓጸዎ ሓሳቡ።

እንታይ ክብል ከም ዝደለየ ዝተረደኣኒ፡ እቲ ሓሳቡ ኣነ'ውን ይሓስቦ ምንባረይ'ዩ። ወኒ ስምዒታት፤ ሓጐስ፡ ህርፋን ምንባብ፡ ርጉእ መንፈስ፡ እወታዊ ምሕሳብ፡ ምምስጋን ኲታ እቲ ንዓይ ባህ ዘብለኒ ካብ ዝሰእኖ ቀሊል ግዜ ኣይገበርኩን። እዚታት ዘይብለን ወኒ ካበይ ይምጻእ?

"ንሕና ዲና?" ኢለ ምሕሳብ ቀጺለዮ። ዓርከይ'ውን ምሕሳብ ቀጺሉ። ዘሕሰበኒ ጕዳይ ብዙሕ ነበረ። ዘጋጠመኒ ጕዳይ ምሳይ ኲይኑ ክፈትሖ'ዩ ነቒሉ ዓርከይ። ኣብ ብዙሕ ዋላ ንሰማማዕ፡ ኣብተን ውሑዳት ግን ዘይከም'ተን ብዙሓት፡ ብዙሕ ግዜን ክትዕን ወሰድናሉ። ካብ ቀደመይ 'ንሽግረይ ባዕለይ ክፈትሕ ኣለኒ' ዝብል ኣረዳድኣ'ዩ ነይሩኒ። ኣኣብ ኵነት እትወስዶ ተመኩሮ ግን ካልእ'ዩ። ኣብ ገለ ጕዳይ ሰብ ከም ዘድልየካ ተረዲአ። ኣብታ እትውስነላ ግዜ እንተ ዘይወሲንካ ናይቲ ዝሰዕብ

ዕድላት ተኻፋሊ ክትከውን ተኽእሎታትካ ከም ዝውሕድ ኣብ ግዜይ ዘወሰድኩዎ ናይ ተመኩሮ ምህሮ'ዩ። እዚታት ክሓስብ ካብ ጓይላን ኵዳን ብኾፊይ ወጺእኩ።

ሳዕሳዕቲ'ውን ኣብ ስምራ በጽሑ፡ ሓሳብና ኸይወዳእናዮ፣ ሕቶና ከይመለስናዮ። ወዮ ዕምርቲ ጓይላ ንኹላትና ኣብ ሓደ ክትመልሰና ዝደለየት ክትመስል ተዛዘመት። ኣብቲ ዝሓዝዎ ስፍራ ንኽበጽሑ ናይ ገሊኦም ክልተ ስጉምቲ ክንሱ፡ ኣእጋሮም ከም ዝተላሓኸት ላም ምስጓም ኣበዮም፣ ብድፍኢት ኣዕርኹቶም ንኽልተ ስጉምቲ ብሓንቲ ጕተት ሸፈንዎ። እተን ኣሓትና ሄዋናት'ውን ተገማሚዐን፡ እተን ዝተጠጀአ ብቑሊ ዘጠዓማ ናብቶም ኣብ ቀርዓት ሳዕስዒት ዝተላለየኦም ኣወዳት ግዒዘን። ነተን ናይ ሱዳን ኮካ ዝሰትያ ዝነበራ ብጽሞና ቀተልአን። ዋላ ብዕድመ ንኣሸቱ ብምንባረን ኣካል እቲ ሓሳብና ክኾና ግዜ ኣይወሰዳን። ንግዚኡ ዘይተመለሱ ሕቶታት ናይ ሓሳባትና ኣወንዚፍና ነቲ ባር ዳህሳስ ገበርናሉ። ክንኣቱ ከለና በቲ ዝነበረ ምውቕ ስምዒት ተዳሂልና ቀልጢፍና ኢና ኮፍ ኢልና። ቀሩብ ምስ ተረጋጋእና ብኣዒንትና ሰላም በልናዮም። ገሊኦም መምህራን፡ ተመሃሮ፡ ኣገልግሎትን ሽቃጦን። ገሊኦም ከኣ ዘይንፈልጦም ኣጋይሽ ምሳና ከም ዘለዉ ፈለጥና። ካብ ኵሎም ዝሰሓበና ግን ውሽጥና ነበረ።

"እንታይ'ዩ ኲይኑ ወኒ ኣጥፊኡ?" ኢልና ንሕቶና ብሰሓቕ ኣሰነናዮ። ንኽንምልሶ ዓቕሚ ከም ዘወሓደና ክንሃድም ኢልና ናብቲ ገንዘብ ከም ሓው ዝርእዮ መንእሰይ ኣዒንትና ተኸልና። ንሱ'ውን ንነፍሲወከፍ ትዕዝብቲ ቀሉዕ'ዩ ዝነበረ።

"ናበይ'ዩ? ክንድ'ዚ ዝመላለስ፡" ኢልና ኣካል ዕላልና ገበርናዮ። ወዮ ብትዕቢት ወዙ ዝጠፈኦ ሃብታም፡ ሸንቲ ማይ ክቈጻጸር ብዘይ ምኽኣሉ ንሽንቲ ቤት ከም ጅብኡ በይኑ በሓቶ። ንሽንቲ ማይ ኣድነቕናዮ። መመሊሱ ስሪኡ ከም ዘፈትሕ ገይርዎ። ዓርከይ፡ በቲ ዝተመሃሮ ዓውዲ ዘገድሶ ብምንባሩ፡ ከይርእዮ ርእሱ ከም ተመን ክሓብእ፡ ንሱ ኸኣ ከም መፍለስ ርእሱ ከቓድም ኣብቲ ቃልዕ ተራኸቡ። ኣብ ጕድንና ዝነበሩ፡ "ብሃብቲ ወላዲቱ፡ ነዛ መሬት ኣይትጽርኒ ኢልዎ፡" ክብሉ ተሰምዑ። ኣልግብ ኣቢሎም ከኣ "ወላዲቱ ከመይ ኣቢላ ገንዘብ ከም ዘጽናሓትሉ እንተ ዝፈልጥ እዚ ንርእዮ ዘለና ኣይምኾነን። ንጕዕዞ ወላዲቱ ይሕመቕ ይጸብቕ ክብሪ ምሃቦ፡" ዝብል ዘረባ ወሰኹሉ። ብዝኾነ ከምቲ፡ 'ሓደ ሕብሪ ዘውንና ኣዕዋፍ ብሓንሳብ ይነፍራ' ዝበሃል፡ እቶም መኣዲ ዝፈጠሩ ኹሉ-ምሎም ሓደ ይመስሉ ነበሩ። ገሊኦም ግን ሕብሮም ረሲዖም ናይ ብጻዮም ሕብሪ ክላበሱ ወጅሆምን ቅርጾምን ፋሕ ዘበሎም ኣይተሳእኑን። ናይ ዓርከይ ምሕባእ ነቲ ብሸንቲ ማይ ዝተሳዕረ ግሁድ ነበረ። ቅድሚ ሰላምታ፡

"ተለፎንካ ኹሉ ግዜ ቢዚ! መቸም ኣብ ዓዲ ዕውራት ሓደ ዓይኑ ይነግስ'ዩ ነገርካ፡" ፋሕ ፋሕ እናበለ።

"ኣጋጣሚ'ዩ ዝኸውን! ቤት ጽሕፈትና ግን ኩሉ ግዜ ክፉት'ኳ እዩ።" ካብ ስራሕ ወጻኢ ብዛዕባ ስራሕ ከዕልል ኣይደልን'ዩ፣ መደብ እንተ ዘይሒዙ።

"ስራሕካ ምምጻእ ቀሊል'ዩ ነይሩ። ግን ኣብ ደገ ክረኽበካ'ሞ ተረባሕካ ኢለ'የ፡" ኣብ ጣውላና ተደገፈ።

"ስለ'ቲ ሓሳብካ የቐንየለይ። ናይ ስራሕና ነገር ግን ትፈልጦ እንዲኻ ኣብ ቤት ጽሕፈት እንድዩ ዝውዳእ፡" ዝኹነ ከይወሰኸ ክኸደሉ እናደለየ።

"ካልእ ኣይትምሰል ደቂ ቤት ትምህርቲ ኢና ኔርና። ሕጂ ንስኻ ኣብ ቤት ጽሕፈት እንተ ወዓልካ ዓቢ ነገር ኣይምሰልካ። ተበራበር ንምንታይ ዲኻ ተማሂርካ?" ብኣመልካቲቶ ኣጻብዕቱ እናመልከተ ርእሱ እናሃረመ ገዲፉና ከደ።

"ንምንታይ ኢኻ ተማሂርካ? ዓርከይ፡" ኣልግብ ኣቢለ ሓተትኩዎ። ዘረባ ሰኽራም ኣንፈቱ ናበይ ምዃኑ ንለባም ኣምተሉ'ዩ ገይርዎ። ነገር ዓርከይ ግን ክፈልጥ ደለኹ። ውሕጅ ከይኩኖ'ሞ፡ ከይተረደአ ከይወስዶ፡ ከትሪ ክገብረሉ ሓለንኩ።

"ንምንታይ ተማሂረ?" ተመሊሱ ሓተተኒ። ግር ኢልዎ። ኣብ ውሽጥኻ ዘይጸንሐ ሓሳብ ከምዚ ገይሩ'ዩ ሸለው ዘብለካ። ብውሽጠይ 'እንቋዕ እዚ ብዓል ግናይ ሓሳብ ምሳና ኣይጸንሐ' በልኩ። እንደገና ከም ጋሻ ውሕጅ ብሓይሊ ከይመጽአ እንክሎ ግን ኣነን ዓርከይን ነቲ ዝጽበየና ድልድል ከነደልድል ተንሲእና ወጺእና።

እዮቤድ ተስፋብሩኽ

26 ሓምለ 2024

02:10 ድ.ቐ.

መገዲ ሓጐሲ፡ ከምዚ ሽው ኢልካ ትበጽሖ ገይሩ ዘዕልል መሓዛ ኣሎኒ። "ክንሕጐስ ምርጫ ኣይኰነን ግዴታ እዩ፡" እናለበለ'ዩ ዝዛረብ። ንዓይ ብዙሕ ኣይርድኣንን እዩ። ከምዞም ሓንቲ ናይ ፈረንጂ ናይ ስነ-ልቦና መጽሓፍ ኣንቢቦም፡ እግሮም ኣብ ጭቃ ዓዶም ተለዊሱ እንከሎ፡ ብደበና ዝጓዓዙ ዘለዉ ዝመስሉም ሰባት ኲይኑ'ዩ ዝስመዓኒ። እቲ በቲ ዝተሓተ ህይወት ዓዱ (ብመንፈስ፡ ብንዋትን ፍልጠትን) ዝተፈተነ፡ ኵሉ ሰጊሩ 'ኣጆኺ ሓብተይ ክሓልፍ'ዩ፣ ኣነ'ኳ ሓሊፈዮ፡' እንተ በለኒ፡ ከምቲ ኣቦታት፡ 'ልቢ ወዲሰብ ክትፈልጥ፡ ብናትካ ጀምር፡' ዝበልዎ፡ ብናቱ ስለ ዝጀመረ ዘረባኡ ባይታ ኣየዕልቦን። መንሳፈፊ መሓዛይ ግን ካብ ካልእ ዓለም ዝመጽአ'ዩ ዝመስል። ብዙሕ ይፈልጥ'ዩ፣ ብዙሕ ይዛረብ'ዩ፣ እቲ ሓቀኛ ፍልጠትን ዘረባን ድዩ ኣይኮነን ግን እንድዒ! ሓቀኛ ፍልጠትን ዘረባን ብባህሪ ንዓይ ዝመስል ኲይኑ'ዩ ዝስመዓኒ። ሓትነይ ክናፍቕ ዘገድደኒ ኣይመስለንን።

ብሌን ግርማይ

ቀዳመይቲ መዓልቲ ቈጸራይ

12 መጋቢት 2024

10:30 ድ.ቐ.

ኣብ መጀመርታ መዓልተይ ብዙሕ ሃተፍተፍ ክብል የብለይን ኢለ ሓሲበ። እዛ ናይ ሎሚ ቈጸራና ናይ ፈለማ በይንና ንራኸበላ ዘለና እያ። ኣብዚኣ ገለ ተምሳጥ ክሓድገሉ ተዳልየ ኣለኹ። ኣብ ስራሕና ትደጋገም ናይ ቢዝነስ ምኽሪ ኣላ። First impression is lasting! ዓሚል ኣብታ ቀዳመይቲ መዓልቲ ዝመጽኣካ እንተ ኣሕጕስካዮ፡ ናይ ወትሩ ዓሚልካ'ዩ ዝኸውን። ጽቡቕ ኣገልግሎት እናሃብካ ናይ ኣጋጣሚ ኣብታ ቀዳመይቲ መዓልቲ ደስ ዘየብል ነገር እንተ ርእዩ ግን ኣይምለሰካን እዩ።

ህይወተይን ልበይን ግን ከም ዱኳን ኣይኮነን። ዘዝመጽአ ከም ባህታኡ ዝኣትወሉን ዝወጽኣሉን ኣይኮነን። እታ ፕሪንሲፕል ግን ኣብ ንግዲ ጥራይ ዘይኮነት ኣብ ዝምድና'ውን ክትሰርሕ ተኽእሎ ኣለዋ። ንበረኸት ኣብዛ መዓልቲ ዘሰንብዶ ባህሪ ከርእዮ የብለይን። ክንድኡ ዘሰክፍ ባህሪ የብለይን። ንሱ ግን ኣንፈቱ ናበይ ምዃኑ ክሳብ ዘይፈለጥኩ ክግራህ የብለይን። ድልየታቱ፡ ስምዒታቱ፡ ኣባይ ዘለዎ ኣረኣእያን ካልእን ክፈልጥ ኣይከኣልኩን። ስለዚ፡ ወገናቱ ክሳብ ዝርእዮ ባህረይ ዘይኩነ ቀሩብ ዝሕል ኢለ ከምሲ እየ።

እዛ ቈጸራ ካብ ዝሕዛ ኣይቀሰንኩን። በብእዋኑ ዝኣከብክዎ ምኽሪ ከይፈተኹ ተመሊሰ ክርእዮ ጀሚረ። ኣብ ናይ ዓስራይ ክፍሊ ኣጀንዳይ "ኣብ ቀዳማይ ቈጸራኺ ክትገብርዮ ዝግባእ ጥንቃቐታት" ብምባል መርሃዊት ዝጸሓፈትለይ ከም ቀዳማይ ስንቀይ ሒዘዮ።

1. ንፍዕቲ ሰማዒት ኩኒ፣ 2. ልዕሊ ሓደ ሰዓት ግዜ ኣይትውሰዲ፣

3. ፍሽኽ ምባል ኣይተቋርጺ፣ 4. ብዙሕ ኣይትዛረቢ፣

5. ሱቕ ኣይትበሊ፣ 6. ዋዛኡ ከየኽፋእኪ ሰሓቒ፣

7. ኣይትሕመዩ፣ 8. ጽቡቕ ምሸት ከም ዘምሰኺ ንገርዮ።

እዚኣን ክትግብረን እሓስብ ኣለኹ።

ኤደን በ.

ልቦናን ፍልስፍናን

ምሉእብርሃን ሃብተገብረኤል

19 ክፋል

ቀመር ህይወት

“እናሓንሳእ ቅኑዕ ውሳነ ትወስድ። ካልእ ግዜ ኑቲ ውሳነ ቅኑዕ ትገብሮ።” - ፊል ማክየርው

“ህይወት ጸወታ ቸዝ እያ። ነፍሲ ወከፍ እትወስዳ ውሳኔ ናታ ሳዕቤን ኣለዋ።” - ፒ. ከይ. ሱባን

ኣብ ህይወትካ ክንደይ ግዜ ሓላፍነታዊ ውሳኔታት ወሲድካ ኣለኻ? ክንደይ ካብ እቶም ዝወሰድካዮም ውሳኔታት ቅኑዓት ስለ ዝኾኑ ኣብ መጠረሽታ ኣዕጊቦምኻ ኣለዉ? ክንደይ ካብ እቶም ዝወሰድካዮም ውሳኔታት፡ ኣብ መወዳእታ ብፍሹለት ዝኣክል ከም እትሓንኽ ገይሮምኻ ኣለዉ?

ገለ ሰባት ኣብ ዓበይቲ ጉዳያት ጥራይ ሓንሳእ ውሳነ ከም እንወስድ እዮም ዝሓስቡ። የግዳስ ግደ ሓቂ ኣብ ኩሉ ህይወትና – ኣብ ነፍሲ ወከፍ ንቕሒት ህሞት – ካልእ ውሳነ ኢና እንወስድ።

ካብ እታ ካብ ድቃስና እንትንስኣላ ካልኢት ኣትሒዝና፡ ውሳነ ክንወስድ ንጅምር ኢና። እንታይ ዓይነት ዝሶማምዒ መግቢ እየ ለሚ ክቖርስ? ለሚ መዓልቲ ኑቲ ናይ ቀረባ ሓላፍናይ ብኸመይ እየ ሰላም ክብሎ? ሰዓት ክንደይ ካብ ስርሐይ መሊቐ ናብ እንዳ ዓርኩመሓዛተይ ክኸይድ ኣለኒ? …

እናሓንሳእ እኮ ካብ ድቃስና ምስ ተበራበርና፡ ብእኡ ንበኡ ተመሊስና ዕሽልል ኢልና ናብ እታ ማሙቕ ዓራትና ንምለስ ኢና። እዚ እውን ውሳነ እዩ። ዋላ እኳ ጸቡቕ ውሳነ ዘይከኾውን ልዑል ተኽእሎ እንተ ሃለዎ።

እቲ ድምር ጽልዋ ናይ ውሳኔታት፡ ዋላ እኳ ነፍሲ ወከፍ እንወስዶ ውሳነ ንእሹቶ እንተኾኑ፡ ኣብ መወዳእታ ንሓፈሻዊ ህይወትና ዝውስን ንሱ እዩ። ካብ እዚ ክንርድኦ ዘለና፡ ንውሳነ ኩቶ ብሻላ-ማላ ክንርእዮን ክንሓልፎን ከም ዘይብልና እዩ።

ብርግጽ ዝተፈላለዩ ውሳኔታት ዝተፈላለዩ ጽልዋታት እዩ ዘለዎም። ናብ ሓደ ታሪኻዊ ቦታ ከይበጺሕካ ምስ እትተርፍ፡ ገለ ነገር ክትከስር ትኽእል ትኸውን ኢኻ። የግዳስ ብዙዕባ ሓዳር ዝምልከት ልቦና እንተ ዘይሃልዩካ፡ ኣብ ህይወትካ ከቢድ ሳዕቤን ወይ ስንብራት ክህልዎ ይኽእል እዩ።

ንህይወት ብዕቱብ ኢኻ ክትጥምታ ዘለካ። ንገዛእ ርእስኻ፡ “ለሚ እንታይ ክሰርሕ ኣለኒ? ኣብ እዚ ሰሙን ክዕምሞም ዘለኒ ጉዳያት ኣየኖት እዮም? ክሳብ መወዳእታ እዚ ሒዝናዮ ዘለና ዓመት ክጸፍፎም ዘለኒ ነገራት ኣየኖት እዮም? ኣብ ህይወተይ እንታይ እየ ዝገብር ዘለኹ? ኣነ ክዓብየሎም ዝኽእል ተኽእሎታት ብኸመይ ክለልዮም እኽእል? ደቂ ሰብ ክበጽሕዎ ዝኽእሉ ጥርዚ ዓወት ኣየናይ እዩ?

ቢቃ ህይወት ማለት ውሳነ ምውሳድ እኮ እዩ። ብዛዕባ ናይ ብሓቂ ዕላማ ህይወት ዘይምፍላጥ ዘሎ ሳዕቤን እሽከ ሕሰቦ።

ገለ ሰባት ኑቶም ዕቱባት ሕቶታት ፍልስፍና፡ ቅኑዓት መልሲታት ክትረኽበሎም ምሕር ኣጸጋሚ እዩ ክብሉ የጉትኣና እዮም። እዞም ሰባት ምናልባት ኑቶም ዘልዕልዎም ሕቶታት ፍልስፍና፡ ኑቶም ዓሚቓ ፍልጠት ፍልስፍና ዘለዎም ሰባት ወይ ኣገደስቲ መጽሓፍቲ ፍልስፍና ተወኪሶም ክምልስዎም ስለ ዘይከኣሉ ክኾኑ ይኽእሉ እዮም። ንዘለዉኻ ሕቶታት ፍልስፍና ግቡእ መልሲ ዘይምርካብ፡ ናቱ ዝኾነ ሳዕቤን ክህልዎ ከም ዝኽእል ክጠፍኣካ የብሉን።

ነዞም ዝስዕቡ ሕቶታት ግቡእ ምርምር ብምግባር ሰፊሕ ዝበሉ መልሲታት ክንህቦም ይግባእ፥

- ንወለደይ ብኸመይ ግቡእ ክብሮም ክህቦም እኽእል?
- ኣብ ዋኒነይ ብኸመይ ቅንዕና ከረጋግጽ እኽእል?
- ኣብ ሱብኣውነት ዘለኒ ተገዳስነት ብኸመይ ከስፍሖ እኽእል?
- ኣብ ህላወ ኣምላኽ ዘለኒ ርድኢት ብኸመይ ከዕምቆ እኽእል?
- ናጻ ዝኾነ ባህጊ ኣለኒዶ?
- ብድሕሪ ሞት፡ ህይወት ኣሎዶ?

ብዙሓት ሰባት ኣዕሚቖም ክይሓሰቡ ናይ ሞትን ሕየትን ውሳነ ዝወስዱ ኣጋጢሞምኹም ይፈልጡዶ ይኾኑ? እቲ እንወስዶ ዘለና ውሳነ ኣጸጋሚ ኩይኑ እንተ ተሰሚዑና፡ ንኹሉ እቲ ጉዳይ ናብ ምውዛዙ ኢና እንጸዩ። ብእኡ ኣቢልና ኸኣ፡ ካብ ኣእምሮና ፍሒቖና ከነውጽኦ ህርዲግ ንብል።

ገሌና ንዶክተር ከይነኸራ ክንብል ኑቲ ዝሰምዓና ሕቶ ከየቕረብናሉ ናብ ገዛና እንምለስ ኣለና። ብዙሕ ከየመዛዘንና፡ ንብርክት ዝበሉ ዝጠቕሙናን ዘይጠቕሙናን ዓርኩመሓዛት ንመርጽ። ንሳዕቤኑ ግዱ፡ ብዘየገድስ ኣይንሓስበሉን ኢና። ካብ ከምዚ ዝኣመሰለ መጻወድያ ምሕር ክንጥንቀቕ ይግባእ።

ንጉዳያት መላለስካ ከተሰላስሎም እኹል ግዜ መድብ፡ ኑቶም ኣገደስቲ ዝበሃሉ ውሳኔታት ብዘየገድስ ኣዘርርም። በየናይ መስከዲ ኢኻ፡ ኣብ እቶም መደምደምታታት ክትበጽሕ ክኢልካ? ንገለ ውሳኔታት ብዘይተገዳስኑት ስለ ዝወሰድካዮም፡ ኣብ ህይወትካ ሕማቕ ጽልዋከምዘምጽኡድሕሪኻተገዚብዮ ክትከውን ትኽእል ኢኻ።

ንውሳኔታት ብዕቱብ ውሰዶም። ኣብ ዕለታዊ ህይወትካ ውሳነ ምውሳድ፡ ማዕረ ሙብጥሕቲ ልቢ ክትገብር ከም ዘለካን ከም ዘይብልካን ምውሳን - ዕቱብ ጉዳይ እዩ። ሙብጥሕቲ ልቢ ንኽትገብርን ዘይክትገብርን፡ ሳንቲም ንላዕሊ ብምድርባይ ትውስን ዲኻ? ብርግጽ ክሳብ ክንደኡ ብህይወትካ ኣይትላገጽን ኢኻ ዝብል እምነት ኣለና። ምእንቲ እዚ፡ ኣብ ዝኾነ እትወስዶ ኣጉዳሲ ስጉምቲ ይኹን እትህቦ ርእይቶ፡ ብዙሕ ክይሓሰብካ ኣይትወስን።

ኣብ ዝኾነ እትወስዶ ስጉምቲ፡ ልዑል ሓላፍነት ክስምዓካ ክኽእል ኣለዎ። እቲ እትወስዶ ስጉምቲ ጸጋክር እንተ ደኣ ኢሉካ፡ ቅድሚ ምውሳንካ ዕሙቕ ዝበለ ምርምር ክትገብር ፈትን። ንኹሎም ጭብጥታት ክትእልሾም ፈትን። ክሳብ ዝከኣለካ ኣብቲ ጉዳይ ክሕዙኻ ዝኽእሉ መጽሓፍቲ ኣንብብ።

ውሳነ ክትወስድ እንከለኻ ምሕር ምጭናቕ ኣየድልየካን እዩ። ብዙተኽእለካ መጠን እንተ ተዘከኻ እዩ ዝምረጽ። ቀልጢፍካ ክትውሰን ብምሕላን ኣብ ዘይጸቕጥካ ከይትሽመም ልዑል ጥንቃቐ እንተ ገበርካ እዩ ዝምረጽ። እኹል ግዜ ሂብካ፡ ብቑዕ መልሲ ምሃብ እዩ እቲ ዝያዳ ዝምረጽ።

ብርግጽ ኣብ ውሳነ ምውሳድ ወጀሃላይ ዝኾነ ባህሪ ኩቶ ከተንጸባርቕ የብልካን። ንኹሎም ኣማራጺታት ኣብ ግምት ኣእትዎም። ንተኽእሎታት ሳዕቤናት እውን እንተኾኑ፡ ኩቶ ዕሽሽ ክትብሎም ኣይግባእን። “ነዚ መንበሪት ገዛ ክገዝኦዶ? ነዚ መንእሰይ ክምርዓዎዶ ዋላስ ትትረፈኒ? ትምህርተይ ክቕጽልዶ ዋላስ ኣብ ስርሐይ ጥራይ ከድህብ?” ንዝብሉ ሕቶታት ብጥንቃቐ ክትሓስበሎም ይግባእ። እቲ ምንታይሲ፡ ልዑል ጥንቃቐ ከይገበርካ ውሳነ እንተ ደኣ ወሲድካ፡ ኣብ ህይወትካ ምሉእ ክትከፍሎ ዘይትኽእል ዕዳ ክትሸመም ትኽእል ኢኻ።

ክፋል እቲ ጸገም፡ ብዙሓት ውሳኔታት ቅልጡፍ ዝኾነ ሳዕቤን ስለ ዘይብሎም እዩ። ዓበይቲ ውሳኔታት ክትወስድ እንከለኻ፡ ኑቲ ናይ ነዊሕ እዋን ሳዕቤን ማዕረ ናይ እቲ ናይ ሓጺር እዋን ሳዕቤን ክትግምግሞ ከም ዘለካ ኣረጋግጽ። ብዛዕባ ተኽእሎ ሳዕቤናት ውሳኔታትካ ምስ ኣዚኻ እትኣምኖም ሰባት ኣቐዲምካ ተመያየጠሉ። ንሳቶም ንገለ ንሽኻ ኣብ ግምት ዘየእተኻዮም ረቛሒታት ከየኻኽሩኻ ይኽእሉ እዮም። ብተመሳሳሊ፡ ንኻልኦት ሰባት ክትሕግዝ እንከለኻ፡ ኑቲ ኣብ መንነ ንኻልኦት ሰባት ምምሃርን ኣብ ክንድኦም ኴንካ ውሳነ ምውሳድን ዘሎ ረቂቕ መስመር ብዝጎሃእ ንቕሓሉ። ሓደ ሰብ ኩተማኽሮ እንተ ደኣ ሓቲቱካ፡ መምርሒታት ክትህቦ ክትህወኽ የብልካን። መምርሒታት ክትህቦ እንተ ደኣ ኴንካ፡ ግድን ብዛዕባ እቲ ንሽኻ እትዛረቦ ዘለኻ ዛዕባ ኣመና ርግጸኛ ክትከውን ይግባእ።

ንውልቃዊ ርእይቶኻ ኣብ ልዕሊ እቲ እተማኽሮ ዘለኻ ሰብ ምጽዓን፡ ዘላቒ ፍታሕ ዘምጽእ ኣይኮነን። እቲ ርእይቶኻ ዘላቒ ኣይከውንን ጥራይ ዘይኮነ፡ ተገምጠሉ እውን ኣብ እቲ ርእይቶ ዝተባብዖ ሰብ ቅሬታ ከማዕብል ይኽእል እዩ።

ንናይ ካልኦት ሰባት ጌጋ ክንፈርድ እንከለና፡ ኣብ ናይ ገዛእ ርእስና ልቦና ግጉይ ስምዒት ክሰርጸና ይኽእል እዩ። ኣብ ርእሲ እዚ፡ ተመሳሳሊ ጌጋ ንኽንፍጽም እውን፡ ዕድል ክፈጥር ተኽእሎ ኣሎ።

‘ኣይፈለጥኩን’ እትብል ቃል ካብ ኣፍና ኣብ ምውጻእ እትኾበደና ሰባት ውሑዳት ኣይኮንናን። ዘመናዊ ሕብረተሰብ ን‘ፍልጠት’ ማዕረ ‘ኣገዳሲ’ እዩ ዝሰርዖ። ምእንቲ እዚ፡ ንሕና እናሓንሳእ ፈላጣት ንምምሳል እንገብሮ ሃፍኖፍ ናብ ዘይተደልየ መጻወድያ እዩ ዘውድቐና።

ፈላጣት ክንመስል እንገብሮ ዘይተደልየ ባህሪ፡ ሰቐ ኢሉ ዝመጽእ ኣይኮነን። እቲ ምንታይሲ፡ ፈላጣት ኴንና ንኻልኦት ሰባት እንተ ዘይተራኢናዮም፡ ምናልባት ክንዕቁና ይኽእሉ እኮ እዮም ዝብል ስክፍታ ስለ ዘለና ክኸውን ይኽእል እዩ።

ኣብ እዛ እንነብረላ ዘለና ፕላኔት፡ ጌጋ ዘይፍጽም ዋላ ሓደ ሰብ የለን። ንፍቶ ንጽላእ ኩላትና ደቂ ሰብ፡ ይዕበ ይንኣስ መዓልታዊ ጌጋ ንፍጽም ኢና። እወ ፍጹም ዝበሃል ሰብ ኩቶ የለን። እቲ ዝዓበየ ጌጋ ክንፍጽሞ እንኽእል ድማ፡ ንኣእምሮና ክንልውጦ ኣይንኽእልን ኢና ዝብል እምነቶ ክነማዕብል እንከለና እዩ። ሓደ ጌጋ ምስ ፈጸምካ፡ ኑቲ ጌጋኻ ኣብ ምእራም እንተ ደኣ ሓንጊድካ፡ ካልኣይ ዝዓበየ ጌጋ ትፍጽም ኣለኻ ማለት እዩ።

ምስ ካልኦት ሰባት ኣብ እትመያየጠሉ እዋን፡ ‘ዚኣስ ኣይፈለጥኩዋን ዘለኹ’ ኢልካ ብቐንዕና ርእይቶ ንኽትህብ ንገዛእ ርእስኻ ጸቡቕ ገይርካ ኣሰልጥና። ዋላ ኣብ ርግጸኛ ዝኾንካሉ ኣርእስቲ ከይተረፈ፡ ‘ንዓይ ከም ዝመስለኒ፡ …’ ዝብል ሓረግ ምጥቃም ኣገዳሲ እዩ። እንተ ዘይኮይኑ፡ ሓንሳእ ኣብ ገለ ከርናዕ ኣመለኻኽታ ምስ ነኸስካ፡ ካብኡ ንኽትወጽእ ምሕር ከጸግመካ ይኽእል እዩ። ነታ ሓንሳእ ዝሓዝካያ መርገጺ ኣብኣ ምስ ተሸኽልካ፡ ነታ ዝሓዝካያ መርገጺ ክትከላኸል ክትብል ኣኺሉካ ነታ ግጉይቲ እምነትካ ክትከላኸለላ ኢኻ እትነብር።

ግደ ሓቂ፡ “ዚኣ ኣይፈልጥኩዋን ኣለኹ” ምባል ኩቶ ዘሕንኽ ክኸውን ኣይነብሮን። ብዛዕባ ሕጽረታትካ ምእማን፡ ኣብ ፍልጠትካ ንዘሎ ጋግ ኣብ ምንጻር ኣመና እዩ ዝሕግዞ። ኣብ ርእሲ እዚ፡ ንኻልኦት ሰባት ኣይተታልልን ኢኻ። ብመንጽሩ እኳ ደኣ፡ ብሳላ ቅንዕናኻ እቶም ሰባት ዝያዳ ክብሪ ክምጥዉኻ እዮም።

ሐደት ሰባት ጥራይ እዮም ዘይምፍላጦም ዝፈልጡ። እቲ ህቡብ ግሪኻዊ ፈላስፋ ሶቅራጦስ፡ “ኣነ ሓደ ነገር ጥራይ እየ ዝፈልጥ። ንሱ ድማ፡ ዋላ ሓደ ነገር ከም ዘይፈልጥ እዩ።” ዝበል ረዚን ፍልስፍና ነዛ ዓለም ገዲፉላ እዩ ሓሊፉ። የግዳስ ሙብዛሕትና ነዚ ፍልስፍና ዝተቐበልናዮ ኣይንመስልን ኢና ዘለና።

ንሓደ ሰብ ጸዊዕካ፡ “ጥዑይ ሰብ ዝበሃል ከመይ ዝበለ እዩ? ብኸመይ ሓደ ሰብ ሕጉስ ኩይኑ ኣብ እዛ ዓለም ክሳብ መጠረሽታ ዕምሩ ክነብር ይኽእል? ወይ ዕላማ ህይወት እንታይ እዩ?” ኢልካ እስከ ሕተቶ።

እቲ ሰብ ብዘመስሎ እዩ ኣስፋሕ ኣቢሉ ዕምቈት ዘይብሉ መልሲ ኣብ ምሃብ ክፈላሰፈልካ ዝጅምር። “ሓቂ ንምዝራብ ብዛዕባ እዞም ኣቕሪብካለይ ዘለኻ ከበድቲ ሕቶታት ኩቶ ሓሲበሎም ኣይፈልጥን እየ።” ክብሉኻ ዝኽእሉ ቅኑዓት ሰባት ምሕር ውሑዳት እዮም።

ኣብ እትወስዶ ውሳነ ተዓጻጺፌ ኹን። ዝኾነ ሰብ ናቱ መርትዖ ሒዙ ክቐርበካ እንከሎ፡ ብኽፉት ኣእምሮ ቀረቦ። ንሽኻ ዘይተጸበኻዮ ሓድሽ መርትዖ እንተ ደኣ ኣምጺኡልካ፡ ዓይንኻ ከይሓሰኻ ተቐበሎ።

ናብ እቶም ኣብ እቲ ጉዳይ ዝያዳ ዕምቈ ዝበለ ፍልጠት ኣለዎም ኢልካ እትሓስቦም ሰባት ከይድካ ተወከሶ። ንዝህቡኻ ምኽሪ ልዑል ኣኽብሮት ሃቦ። ብህይወትካ ኩቶ ቁማር ክትጻወት የብልካን።

ሓላፍነታውያን ውሳኔታት ምውሳድ ስለምንታይ እዩ መንገዲ ልቦና ዝኸውን?

- ምንባር ማለት ምዕባይ እዩ። ሓላፍነታዊ ውሳነ እንተ ደኣ ዘይወሰድካ፡ ኣብ መጻኢ ኩቶ ክትዓቢ ኣይትኽእልን ኢኻ።
- እቲ ዝያዳ ኣገዳሲ ውሳነ ክትወስዶ ትጸቢት ዝዐበረልካ፡ “ኣነ ስለምንታይ እየ ኣብ እዛ ዓለም ዝነብር ዘለኹ?” ዝብል ሕቶ እዩ።
- ሓላፍነታዊ ውሳነ ምውሳድ ንህይወትካ ክውንታዊ ይገብሮ።
- ዝያዳ ሓበሬታ ብዘዋህለልካዮ መጠን፡ ብእኡ መጠን ውሳኔታትካ ዝሓሹ ይኾኑካ። ኣብ እቲ ዘይትፈልጦ ጉዳይ፡ ውሳነ ካብ ምውሳድ እንተ ተሓየብካ እዩ ዝምረጽ።
- ብርትዓዊ መንገዲ ንጉዳያት ናይ ምግምጋም ልምዲ ኣጥሪ። ካብ ቅድመ ፍርዲ ተበጊስካ ናይ ምግምጋም ኣመል ከይተማዕብል ምሕር ተጠንቀቕ። ዳኛ እምበር፡ ኩቶ ጠበቓ ኣይትኹን።
- ኣብ እዛ ዓለም ብርትዓውነት ከምኡ እውን ትርጉም ዘለዎ ህይወት ክተስተማቕር ባህጊ እንተ ደኣ ሃልዩካ ኾይኑ፡ ኑቲ ዘይትፈልጦ ከም ዘይትፈልጦ ዓይንኻ ከይሓሰኻ ክትእምኖ ኣለካ።
- ንጉዕዞ ህይወትካ ባዕልኻ ጥራይ ኢኻ ክትቅልሶ ዝግባእ። ኣብ ዝኾነ እዋን ክትልውጦ ምስ እትደሊ እውን፡ እቲ ውሳነ ንዓኻ ጥራይ እዩ ዝምልከት።

“እናሓንሳእ ጌጋ ውሳነ ምውሳድ ደብልጽ፡ ካብ ብፍርሒ ተገቲእካ ከይወሰንካ እትተርፍ።” - ማይሞኒደስ

“ኩላትና ካብ ባዶ ኢና ተበጊስና። ቅኑዕ ውሳነ ምስ ወሰድና ግዱ ጀጋኑ ክንኸውን በቒዕና።” - ኻቪንዳ

ይቕጽል

ጸጋታት ባሕሪ

ሜላ ምግፋፍ ዓሳ ብተወርዋሪ ሰኪዐት

ኣማል ብርሃነ

ተወርዋሪ ሰከዐት ገደርኻ ዝተዘደ ምግፋፍ ዓሳ እቲ ዝቐለለን ብሓደ ሰብ ክተዘድ ዝኽእልን ምግፋፍ ዓሳ እዩ። እዚ ዓይነት ሜላ ምግፋፍ ዓሳ ካብ ጥንቲ ጀሚሩ ደቂሰብ ይጥቀምሉ ከምዝነበሩ ታሪኽ ይሕብረና። ከም መርትዖ ናይ'ዚ ድማ ተመራመርቲ ስነታሪኽ ኣሰራት ኣሳእል ናይ ተወርዋሪ ሰከዐት ኣብ ጥንታውያን ዓታሩን ኣኻውሕን ከም ዝረኸቡ ይፍለጥ። ተወርዋሪ ሰከዐት ካብ ጥንቲ ዘመኑእምኒ ወይ ኒሎቲካዊ ዘመን ኣትሒዙ ከም ናውቲ መግፈፊ ዓሳ ኮይኑ የገልግል ከም ዝነበረ'ዩ ዝሕበር።

ተወርዋሪ ሰከዐት ዓንኬላዊ ቅርጺ ዘለዎ ኮይኑ፡ ምስ ንጡፋት ናውቲ መግፈፊ ዓሳ ይምደብ። ኣብ ገምገም ማያት፡ ኣብ ትሑት ምልኣት ዘለዎ ባሕሪ ከምኡ'ውን ኣብ ዓመቑቲ ቀላያት ኣብ ተንሳፋፊ ሃገር፡ ከም ጃልባ ብምዃን ሰከዐት እናወርወርካ ዝተዘደ ዓይነት ምግፋፍ ዓሳ'ዩ። መብዝሕትኡ እዋን እዚ ዓይነት ሰከዐት ንጓብየትን ንኣሸቱን ብጥርኑፍ ዝጉዓዙ ዓሳታት ንምግፋፍ ምቹእ'ዩ። ዝተሓዝዘ ብዙሒ ዓሳ ድማ ኣብ ብቑዓት ኣደራብዩ ሰከዐትን ዝርግሐ መኻፍቶ ዘርያ ናይ'ቲ ሰከዐትን ይምርኮሱ።

ገፊፍቲ ዓሳ ተወርዋሪ ሰከዐት ዓሳ ኣብ ዘለዎ ማያዊ ክፋል ነቲ ሰከዐት ብክልተ ኢዶምን መኽብዖምን ተጠቒሞም ኣብ'ቲ ጸፍሒ ናይ'ቲ ማይ ከም ዝዝርጋፍ ይገብርዎ። እዚ ማለት እቲ ሰከዐት ናብ ህዋ ምስ ተወርወረ ናብ ክብብ ዝበለ ቅርጺ ይግዝርጎ ኣብ ማያዊ ጸፍሒ ምስ ዓለበ በቲ ዝሓዞ ከቢብ ቅርጺ ብሓገዝ ናይ'ቲ ኣብ ጫፍ ዘሎ ሚዛን ወይ ክብደት ንታሕቲ ከም ዥንጉላ እናወረደ፡ ነቶም ዕላማ ዝገበርዎም ዓሳታት ኣብ መጻወድያ የእቱ። ኣብ መውዳእታ እቶም ሚዛን ወይ ክብደት ሂቦሞ ዘለዉ ሓጻውን ነቲ ሰከዐት ሓዚሞ ባይታ ምስ ዓለበ፡ እቲ ላዕለዋይ ቀለቤት ናይ'ቲ ሰከዐት ይስሓብ። ብድሕሪ'ዚ እቲ ሰከዐት ከም ከረጺት ኣብ ወሽጢ ማይ ይጥርነፍ፡ በዩም ሚዛናት ኣብ ታሕተዋይ ባይታ ናይ'ቲ ቀላይ እናተጎተተ ኣብ ኣድ ወርዋሪ ይበጽሕ፡ ነቶም ኣብ መጻወድያ ዝኣተዉ ዓሳታት ድማ ብዋዐእ ይዕቅቦም።

ኣብ መብዝሕትኦም ተወርወርቲ ሰከዐታት፡ እቲ ታሕተዋይ ክፋል ሰከዐት ከረጺታዊ ቅርጺ ብምሓዝ ነቶም ዓሳታት ኣብ መጻወድያ የእቱ። ኣብ ዓመቑቲ ማያት ዓሳታት ኣብ ላዕለዋይ ወይ ማእከላይ ጸፍሒ ናይ'ቲ ማይ ስለዝርከቡ፡ እቲ ሰከዐት ኣብ ባይታ ናይ'ቲ ቀላይ ክይበጽሐ ከሎ፡ እቲ ቀለቤት ነቲ ዝተዘርግሐ ከረጺት ቀልጢፉ ተሳሒቡ ሰከዐት ኣብ ኣድ ወርዋሪ ከም ዝምለስ ይኸውን። ብዘወሻኺ ኣብ ገዚ ጸላም መብራህቲ ብምጥቃም ወይ መግቢ ኣብ ከባቢ ዓሳ ዝርከብዎ ብምግባር፡ ብዙሓት ዓሳታት ናብ'ቲ ሰከዐት ከምዝኣትዉ ክግበር ይካኣል'ዩ።

ክፋላት ተወርዋሪ ሰከዐት

1. **ላዕለዋይ ክፋል (ቀለቤት ወይ ቅናት)፦** እዚ ሰከዐት መጥመሪ ወይ ቅናት ሰከዐት ይበሃል።

2. **ማእከላይ ክፋል (ሰከዐት)፦** ኮኖኣዊ ቅርጺ ዘለዎ ቀንዲ ክፋል ናይ ሰከዐት'ዩ።

3. **ታሕተዋይ ክፋል (ክብደት)፦** እዚ ክፋል ነቲ ሰከዐት ክብደት ሂብዎ ዝርከብ ሚዛን ወይ ክብደት ዘለዎ ክፋል እዩ። እዚ ማለት ከኣ ኣብ'ቲ ወሰናስን ዝርያኡ ክብደት ዝሃብዎ ንኣሸቱ ሓጻውን ይእሰረሉ።

4. **መሓውር ተወርዋሪ ሰከዐት፦** ካብ ወሰናስን ክብደት ዝሃብ ናይ ሰከዐት ተበጊሱ ብማእከል ሰከዐት ብምሕላፍ ብቅናት ሓሊፉ ምስ ገመድ ናይ ወርዋሪ ዝተሓላዘ ቀጠንቲ ኣማግድ ኮይናም ኣብ ምዝርጋሕን ምእካብን ናይ ሰከዐት ዝለዓለ ተራ ይጻወቱ።

5. **ገመድ፦** ምስ መሓውር ወይ'ውን ካብ ቅናት ተበጊሱ ኣብ ኣድ ወርዋሪ ዝተሓላዘ ገመድ ኮይኑ፡ ሰከዐት ምስ ተወርወረ ንምስሓብን ሰከዐት ናብ ኣድ ወርዋሪ ንምምላስን ይጠቅም። ንውሓት ናይ'ቲ ገመድ ድማ ሰከዐት ብዝዝርጋሓሉ ራሕቅን ዕምቆትን ይልካዕ።

ዓይነታት ተወርዋሪ ሰከዐት

ሀ. ኣብ ቅልጡፍ ውሓዚ ማይ እንጥቀመሉ

ኣብ ቅልጡፋት ውሓይዝ ወይ ኣብ ቀረባ ዕምቆት ናይ ሩባታት እቶም ግቡእ ግዝፈ ዘለዎም ሰከዐታት ዝውንንዎ ቁመት ካብ'ቲ ግዝፈ ናይ'ቲ ሰከዐት ዝሓጸሩ እዮም። ኣብ ግዜ ምውርዋር ሰከዐት ቅርጺ ብዮቲ ሐዘ ይዝርጋሕ። እቶም መጥሓልቲ'ውን ፍኹስ ዝበለ ሚዛን ዘለዎም ኮይኖም ዝተሰርሑ እዮም።

ለ. ኣብ ዓመቑቲ ማያት እንጥቀመሉ

እዞም ኣብ ዓመቑቲ ማያት እንጥቀመሎም ተወርወርቲ ሰከዐታት፡ ንውሓት ናይ ገመድ ምስ'ቲ ግዝፈ ናይ'ቲ ሰከዐት ክዛጸጸር እንከሎ ንውሕ ዝበለ ቁመት ኣለዎም። ናይ ዓመቑቲ ማያት ሰከዐታት ቅርጺ ደወል ሓዚም እዮም ዝገጸፉ፡ ኣብ ግዜ ምውርዋር ግን ቅርጺ ታኮላ ይሕዙ። ከም'ዚ ዓይነት ሰከዐት መብዝሕትኡ ግዜ ኣብ ዓመቑቲ ማያት ገምገም ሩባታትን ከምኡ'ውን ገምገም ቀላይን ብምዃን ይውርወር።

ሐ. ልሙዳት

ልሙዳት ተባሂሎም ዝፍለጡ ሰከዐታት ኣዘዮም ዝውቱራት ምዃኖም ይፍለጡ። ኣብ ግዜ ምውርዋር ድማ ከሊካዊ ቅርጺ ሐዘም ይዝርግሑ።

ዓቐን ተወርዋሪ ሰከዐት

ብሓፈሻ ናይ ዝዘርግሐ ሰከዐት ሰንጣቒ ካብ 3 ክሳብ 7 ሜትሮ ይበጽሕ። ጠቕላላ ቁመት ድማ ካብ 2 ክሳብ 3.5 ይበጽሕ። እዚ ክንብል እንከለና ግን ወሰን ዓቐን እዚ ጥራይ ማለት ኣይኮነን። ምኽንያቱ እቶም ግቡኣት ተወርወርቲ ሰከዐታት ድሕሪ ዝተፈላለየ ወሰንቲ ነጥብታት ኣብ ሚዛን ምስ ኣተዉ'የም ዝፍለጡ። ንእብነት ዓቐን ዓይኒ ሰከዐት ድልዩ ወርዋሪ ቅርጺ፡ መሬት ክንገረሉ እንመርጾ ቦታ፡ ንፍሓትን ንውሓትን ተወርዋሪ ሰከዐት ኣዘዮም ኣገደስቲ ረቛሒታት እዮም

ዓቐን ዓይኒ ሰከዐት ካብ 7 ክሳብ 30 ሚ.ሜ ክዝርጋሕ ይኽእል። ዓቐን ዓይኒ ሰከዐት ንኽዕቀን ክልተ ኣንጻር ኩርናዓት ናይ ሓንቲ ትርብዒት ኣብ ወሽጢ እቲ ዓይኒ ሰከዐት ወጠርና ንሕዝ። ካብኡ ካብ ሓደ ቁጽሪ ኩርናዕ ክሳብ እቲ ሓደ ኩርናዕ ቁጽሪ ብምዕቃን ዓቐን ዓይኒ ሰከዐት ንፈልጥ። ዓቐን ወይ ግፍሒ ዓይኒ ሰከዐት ንእሹቱይ ምስ ዝኸውን እቲ ሰከዐት ዝጠልቀሉ ናህሪ ትሑት ይኸውን ወይ ይጎድል። ስለ'ዚ ጸቢብ ዓይኒ ዘለዎም ሰከዐት ንኣዝዩ ቅልጡፍ ናህሪ ምሕንባስ ዘለዎም ዓሳታት ንምሓዝ ይኹን ኣብ ዓመቑቲ ማያት ክንጥቀመሎም ወጽኢታውያን ኣይኮኑን። ምኽንያቱ ብቕልጡፍ ኣብ ማይ ጥሒሎም ነቲ ዓሳ ኣብ መጻወድያ ክእትውዎ ኣይክእሉን እዮም። ብኣንጻሩ ዓይኒ ሰከዐት ካብ ማጠን ንላዕሊ ምስ ዝዓቢ፡ እቶም ዕላማ ዝኾኑ ዓሳታት በቲ ትርብዒት ናይ'ቲ ዓይኒ ሰከዐት ሰሊኾም ክሃድሙ ዘለዎም ተኽእሎ ኣዝዩ ይዓቢ፡ ወይ'ውን በቲ ዓይኒ ሰከዐት ተታሒዞም ተጸቒጦምን ተዳኺሞምን ክሞቱ ይኽእሉ። ክብደት ናይ ተወርዋሪ ሰከዐት ዝተፈላለየ ክኸውን ከሎ፡ እቲ ወጽኢታዊ ወይ ግብራዊ ሰከዐት ካብ 3 ክሳብ 5 ኪሎ ግራም ሚዛን ኣለዎ። ተወርወርቲ ሰከዐታት ወጽኢታውያን ክኾኑ እንተደኣ ተደልዩ እቲ ሰከዐት ቀልጢፉ ክጥሕል ከምዝለዎ ኮይኑ ክስራሕ ኣለዎ።

ቅድመ ምድላዋት ንምውርዋር ሰከዐት

- መጀመርያ ዝኾነ ዝተጠናገ ወይ ዝተጠቓለለ ክፋል ናይ ሰከዐትን ቀለቤትን ከምዘየሎ ከረጋግጽ ይግባእ።
- ነቲ ሰከዐት ዝወርወር ሰብ የማናይ ኢዱ ዝጥቀም እንተደኣ ኮይኑ ነቲ ቀለቤት ሰከዐት ብጸጋማይ ኢዱ ይዓትር።
- ብምቕጻል ነቲ ፋሕ ዝበለ ክፋል ናይ'ቲ ላዕለዋይ ቀለቤት ሰከዐት ዕጽፍጻፍ እናበልና ኣብ ጸጋማይ ኢድ ከም ዝጥርነፍ ብምግባር፡ እቲ ታሕተዋይ ንመጥሓሊ እንጥቀመሉ ክፋል ናይ ሰከዐት ኣብ ባይታ የዕረፉ ከም ዘሎ ከረጋግጽ ኣለና።
- ጸጋማይ ኢድና ካብ ታሕቲ ክሳብ ጎድኒ ናይ ሸምጥና ብዘደጋግሚ ከም ዝመላለስ ብምግባር፡ ዝጠዝሐ ክፋል ናይ'ቲ ላዕለዋይ ቀለቤት ሰከዐት ከም ዝእከብ ንገብር። ብጠምጋም ሓደ ዕስራት ናይ'ቲ ሰከዐት ብየማናይ ኢድና ዓትዒትና ኣብ ጸጋማይ ኩርናዕ ኢድ ከም ዝቕመጥ ንገብር።

ሜላታት ኣደራብዩ

1. **ኣቐዲምካ ነዚ ሰከዐት ክትጥቀም እትመርጾ ማያዊ ክፋል ካብ ዝኾነ ኣኻውሕ፡** ማያዊ ኣትክልትን ሰበን ዝኣመሰሉ ናጻ ክኸውን ኣለዎ። እዚ ማለት ንወርወራ ሰከዐት ምቹኣት ዝኾኑ ቦታ ንመርጽ። እዚ ድማ ካብ ደብዓት ናይ ዕንጨይቲ ኣእማን ሰበን ከምኡ'ውን ኣግራብ ናጻ ዝኾነ ቦታ ምምራጽ ማለት እዩ። ብሰንኪ ህላወት ናይ ዝተፈላለዩ ዕንቅፋት፡ ተወርዋሪ ሰከዐት ተጠቒምካ ዓሳ ምግፋፍ ኣብ ገለ ውሓይዛትን ናይ ማይ ኣካላትን ኣጸጋሚ ይኸውን።

2. **ካብ ላዕለዋይ ክፋል ናይ'ቲ ሰከዐት ጀሚርና ሓደ ዘርያ ናይ'ቲ ሰከዐት ቦታ ንወርወራ ኢድና ንሕዝ።** ቁመት ናይ ዘርያ ሰከዐት ካብ ሓፈሻዊ ቁመት ናይ ሰከዐት፡ ቁመት ናይ ወርዋሪ ከምኡ'ውን ውልቃዊ ምርጫ ተመርኲሱ ክፈላለ ይኽእል።

3. ሰከዐት ኣብ ሰለስተ ክፋላት ተፈላልዩ ክዝርጋሕ ይግባእ። ሓደ ሰሶ ናይ ክብደት ዝሃብ ክፋል ኣብ የማናይ ኣድና ምስ ሰከዐት ይተሓዝ፡ ሓደ ሰሶ ድማ ኣብ ጸጋማይ ኢድና ንሕዞ ዝተረፈ ሓደ ሰሶ ድማ ጠልጠል ኢሉ ይተርፍ።

4. ቀጺልና 45 ዲግሪ ናብ ጸጋማይ ኢድና ወይ ጸጋማይ መኽተብና ብምቕራር ሰከዐት ንወርውር። ኣብ'ዚ ኣብ ጸጋማይ ኢድና ዝሓዝናዮ ክፋል ሰከዐት መውዳእታ ንፍንዎ፡ እዚ ማለት ግን ኣብ ወሽጢ ናይ ሓደ ካልኢት ዘይመልእ ግዜ ክኸውን ኣለዎ።

5. **ድሕሪ'ዚ ሰከዐት ከባዊ ቅርጺ ሓዙ ኣብ ማይ ይጽንፍ፡** ቁሩብ ግዜ ድሕሪ ምጽባይ ድማ ሰከዐት ነቶም ዕላማ ዝኾኑ ዓሳታት ኃቢጡ ሐዙ ንታሕቲ ይወርድ።

6. **ኣብ መወዳእታ ተጠንቂቕካ ገመድ ይስሓብ፡** ገመድ ንመሓውር ሰከዐት ይስሕብ። መሓውር ሰከዐት ድማ ንታሕተዋይ ክፋል ሰከዐት ኣብ ሓደ ከምዝጥርነፍ ይገብር። ብድሕሪ'ዚ ሰከዐት ምልእ ብምልእ ይዕጾ ዓሳ መውጽኢ ዘይብሉ ይተርፍ። ብድሕሪ'ዚ ነቲ ሰከዐት ካብ ማይ ነውጽኦ፡ ዓሳ ካብ ሰከዐት ኣውጺና ኣብ መትሓዚ ዓሳ ነቕምጦ።

ነዞም ዝተጠቕሱ ኣገባብ ክትመልኮም ኩሉ ዝበለጸ ወጽኢት ንምርካብ ብቑጻሊ ምልምማድ የድሊ። በዩናይ ኢድ ተጠቒምካ ጸጋማይ'ዶ የማናይ ትውርወር'ውን ይምርኮስ እዩ። ዕላማኡ እቲ ሰከዐት ተወርዊሩ ብዋዕእ ተኸፊቱ ዓሳ ከምዝሕዝ ምግባር እዩ።

ኣብ ሃገርና እዚ ዓይነት ሜላ ምግፋፍ ዓሳ ልሙድ ኣይኮነን ጀሚሩ። ኣብ'ዚ ሕጂ እዋን ግን ምስ ምትእትታው ንጥፈታት ምግፋፍ ዓሳ ኣብ ዲጋታት፡ ኣሃዱ ምምዕባል ናውቲ መግፈፊ ዓሳ ሚኒስትሪ ሃብቲ ባሕሪ ምስ ጨናፍር ዞባታት ሚኒስትሪን ማሕበራት ገፈፍቲ ዓሳን ብምውህሃድ ከምዝተኣታቶ ይገብርን ጽቡቕ ወጽኢት ደርኺቦ ከምዝሎን ክፍለጥ ይግባእ።

ኣወራውራ ሰኪዐት

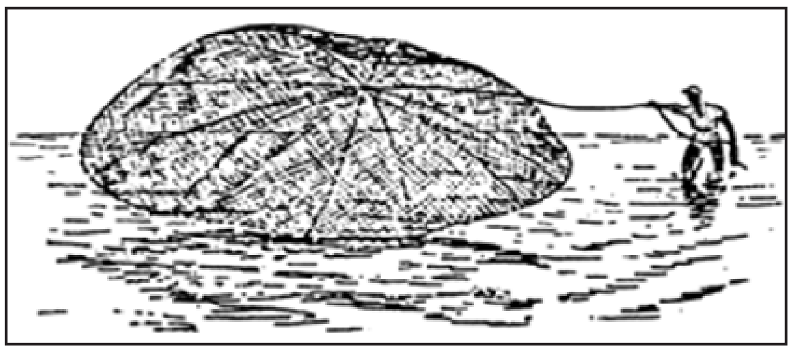

ተወርዋሪ ሰኪዐት

ምድላው ሰኪዐት ንምውርዋር

ብምትሕብባር ሚ/ሃ/ባሕሪ ዝዳሎ ዓምዲ

ኣንኮሮ

ማርታ ክብሮም

እቲ 'በዓል ቆርበት ክዳን'

ኩሉም ነበርቲ እታ ዓዲ እዮም ዝፈልጥዎ ግና ንገዱ እምበር መንነቱን ድሕረ ባይታኡን ዝፈልጥ ሰብ የለን። ኣብ ከባቢ 1839 ተወሊዱ ክኸውን ከምዝኽእል ግምታት ኣሎ። እዚ 'በዓል ቆርበት ክዳን' ብዝብል ስም ዝፍለጥ ሰብኣይ ኣብ 1857 እዩ ኣብ ከተማ ወስትቸር ኣብ መንጎ ሩባታት ኮትኪካትን ሁድሶን ኣብ ዘሎ ኣከባቢ ክርአ ጀሚሩ። ካብ ርእሱ ክሳብ እግሩ ብቆርበት ዝተሰርሐ ሪዚን ክዳንን ቆብዕን ገይሩ ነበረ። ከባቢ 60 ፓውንድ ዝምዘን ነዊሕ ቡት ጫማ ድማ ይጉብር ነበረ። ንሱ ካብ ገለ ህልቂት ዝምለጠ እዩ ዝመስል ነይሩ። ተቐመጥ'ቲ ናይ'ቲ ከባቢ መጀመርታ ዋላ'ኳ ዝጉዳእ ማሰልዎም እንተፈርሕዎ፡ ደሓር ግና ልዙብን ሕያዋይን ምዃኑ ተረደኦ።

ስብርባር ቋንቋ እንግሊዝ ክዛረብ ዝኽእል'ኳ እንተኾነ ብዙሕ ምዝራብ ግና ኣይፈቱን ነበረ። ቋንቋ ፈረንሳ ግና ብዘየገድስ ይመልኽ፤ በዚ ቋንቋ ዝተጻሕፉ መንፈሳውያን መጽሓፍቲ እውን ነበርዎ። ንሱ ካብ ፒካርዲ - ፈረንሳ ወይ ካናዳ ምዃኑ ዘረብታት ክመጻእ ጀመረ። ኣብ መዓልቲ ዓርቢ ስጋ ዘይበልዕ ብምንባሩ ድማ ሮማዊ ካቶሊክ ክኸውን ከምዝኽእል ጠርጠሩ።

እዚ ሰብኣይ ካብ ወስትቸር ተበጊሱ ናብ ደቡባዊ ፑትናም ተጓዒዙ ኣብ ፒርዲ- ድሕሪ ምዕራፍ ናብ ክንሲኮ፡ ክሮቶን፡ የርክታውን፡ ብርያክሊፍን ንከባቢ 228 ኪሎ ሜተር ብእግሩ ተጓዒዙ። ነዚ ርሕቀት'ዚ ክጕዓዝ ከባቢ ሓደ ወርሒ ወሲደሉ። ነዚ ድማ ቀጻሊ ይጉብሮ ነበረ። ስለዚ ንሓሳ ወከፍ ከተማ ኣብ 34-36 መዓልቲ ይምለሳ ነይሩ ማለት እዩ። ኩሉ ግዜ ድማ ኣብ ዝረኸቦ በዓቲ ይሓድር ነበረ።

ኣብ ጉዕዞኡ ድማ ካብ ዝረኸቦም ሓረስቶት መግቢ ይልምን ነበረ፤ እዚ ጉዕዞኡ ልሙድ ስለዝነበረ ብዙሓት ኣንስቲ ኣብ ከተማኦን ከምዝሓለፈ ምስ ዝፈልጣ ንዕኡ ኢለን መግቢ የዳልዋን ቆጺረን ይሀብኦን ነበራ። ኩሉግዜ ኣብ ዝኣትዎ ዓዲ ወይ ከተማ ናብ ምብራቕ ትጥምት ገዛ ብምኽታሕ መግቢ ይሓትት ነበረ። መግቢ ምስ ረኸበ ድማ ብቋንቋ እንግሊዝ 'የቐንየለይ ጎርዞ' ይብል ነበረ። ግና ቁሊሕ ኢሉ ናብ ዝኾነ ገጽ ሰብ ኣይጥምትን ነበረ። ሕያዋይ ብምንባሩ ዝፈርሖ ሰብ ኣይነበረን።

እዚ ህዱእ ተጓዓዛይ ኣብተን ዝጐዓዘለን ዝነበረ ከተማታት ኣዝዩ ህቡብ ኮነ። ኣብ ጉዕዞኡ ብውሕዱ 10 ከተማታት ኮኣቲኻት እዩ ዝሓልፍ ነይሩ።

ሓደ ግዜ ገዛውቲ ናጽንትን ስለዝደለየ ካብቲ ኣቐሚጥዎ ዝነበረ ገዛውቲ ኣምጺኡ። ነቲ ገዛውቲ ካብይ ኣምጺእዎን ኣበይ ኣቐሚጥዎ ነይሩን ግና ዝፈልጥ ሰብ የለን።

ሓደ ብዓል ዱካን ግና እቲ 'በዓል ቆርበት ሰብኣይ' ቅድሚ ምምጻኡ፡ ሓደ ሰብ መጺኡ ገዛውቲ ከፈልሉ ይኸይድ ከምዝነበረ ይገልጽ። ኩል ግዜ ድማ፡ ሓንቲ ባኒ፡ ሓንቲ ታኒካ ሳርዲን፡ ክልተ ኩባያ ቡንን ሓንቲ በራን ይገዝእ ነበረ።

ሬሳ 'በዓል ቆርበት ክዳን'፡ ኣብ 24 ማዝያ 1889 ኣብ ሰው ሚልስ ወደስ ኣብ ዝርከብ በዓቲ ተረኺቡ። ዋላ'ኳ ከቢድ ናብራ ይነብር እንተነበረ፡ ኩነታት ጥዕንኡ ግና ምሉእ ነበረ። ጠንቂ ሞቱ'ኳ ብገጸር እንተዘይተፈልጠ፡ ዝሕይኾ ዝበረ ትምባኾ ናይ ኣፍ ካንሰር ኣስዒቡሉ'ሞ ብሰንኩ ሞይቱ ክኸውን ከምዝኽእል ይግለጽ። ኣብ መቓብር ስፓትራ ድማ ተቐቢሩ።

መንነቱ ብልክዕ ስለዘይተፈልጠ፡ ድሕሪ ሞቱ ሬሳኡ ክምርመር ተወሲኑ። ድሕሪ ሞቱ ድሕሪ ቑሩብ ግዜ፡ መንነቱን ድሕረ ባይትኡን ክፍለጥ ተኻኢሉ። ሓደ ግዜ ምስ ሓንቲ ጓል ሃብታምን ወራሲት ኣቡኣ ዝነበረትን መንእሰይ ፍቕሪ ሓዙ፤ ንሳ ግና ንሕቶ ፍቕሩ ክትቅበሎ ስለዘይከኣለት ንፋብሪካ ኣቡኣ ኣቃጺሉ ንዓኣ ድማ ቀቲሉ፤ ንሱ'ውን ሃብታም እዩ ነይሩ። እንተኾነ ሰድርኡ ነታ ጓል ከምዝቐተላ ስለዝጠርጠሩዎ ናብ ኣመሪካ ሃደመ። መንፈስ እታ ዝቐተላ ጓል ግና ዕረፍቲ ከልኦ።

መርመራ ተወዲኡ፡ ሬሳ ምስ ተቐብረ ድሕሪ ቑሩብ ግዜ ግና ሬሳኡ ክርከብ ኣይተኻእለን። ሓላዊ ናይ'ቲ መቓብር፡ ዝኾነ ሰብ ናብ መቓብሩ ቀሪቡ ከምዘይፈለጥ እዩ ገሊጹ። እቲ መቓብር ምስ ተኸፍተ'ውን ኩሉ ከምቲ ዘቐመጥዎ እዩ ጸኒሑዎም፤ ብጀካ ሬሳ እቲ 'ብዓል ቆርበት ክዳን'።

ዋላ'ኳ ንምርካቡ ብዙሕ ጻዕርታት እንተተገብረ፡ ክሳብ ሕጂ ግና ግደሉ ዘይተፈልጠ ኮይኑ ይቕጽል ኣሎ።

ቀቢላ ውዳቢ

ኣባላት ቀቢላ 'ውዳቢ'፡ ኣብ ሰሃራ - ኒጀር ምስ ሃሩር ቀትርን ቀዝሒ ለይትን ተሳኺዮም ብመጓሰ ይነብሩ። ኣብ ክረምቲ፡ ሳዕሪ በቒሉ ኩቡቶም ስለዝሰብሑ፡ ውዳቢ - "ህይወት ክልተ ገጽት እዩ ዘለዋ - ሓገሰን ምረትን" ኢሉም እዮም ዝዛረቡ።

ደቂ ተባዕትዮ ውዳቢ፡ ወጋሕታ ብምትንሳእ ኣእዳዎምን ገጾምን ይሕጸቡ። ነተን ኣብ ቅድሚ ኣግኡቶም ዝሓደራ ኩቡቶም ብዓይኖም ድሕሪ ምኽኣል ከኣ፡ ሓዊ ኣጉዶም ሻሂ የፍልሑ። ሻሂ ምስ ፈልሐ፡ ንኣንስትዮምን ደቆምን ኣተንሲኦም፡ ካብ'ታ ካብ የማነይቲ ኢዶም ዘይትፍለ ናይ ቆርበት ንእሽቶይ ሳንጣኦም ሽኮር ብምውጻእ፡ ክቓድሑሎም ይጅምሩ። እታ ኣደ ድማ፡ ካብ'ተን ኩቡቲ ጸባ ሓሊባ ንደቃ ተሰቲ።

ደቂ ኣንስትዮ ውዳቢ፡ ምሉእ መሳል እዩ ዘለወን። እተን ብዕድመ ዕብየ ዝበላ ኣደታት፡ ላዕለዋይ ክፋል ኣካላተን (ካብ ማዕጠቓን ንላዕሊ) ኣይሽፍናን እየን። ዓሰርተ ዓመት ዝበጽሓ ህጻን ከኣ፡ ብሕቡሪ ዘጌጸን ዓበይቲ መላግም ዘለዎን ምሉእ ክዳን ትኽደን። መበል 17 ዓመታ ምስ በጽሐት ድማ፡ ካብ'ቶም ንመርዓ ዝሓትቱ መንእሰያት፡ ነቲ ደስ ዘበላ ብምምራጽ ሓዳራ ትምስርት።

ኣብ ውዳቢ፡ ጽምብል መርዓ እቲ ዝቐለለን ብዙሕ ወጻኢታት ዘይግበሮን ኢጋጣሚ እዩ። እታ መርዓት ቦኽሪ ውላዳ ምስ ተገላገለት ግን፡ ዒቢ ጽምብል ይካየደሉ። ሓሙሻይ ወርሓ ዝረገጸት ነፍሰጾር፡ ናብ እንዳ ስድራኣ ብምኻድ ኣብኡ ኮይና ትሓርስ። ውላዳ ክልተ ዓመት ምስ ገበረ ድማ፡ ናብ ሓዳራ ትምለስ እሞ፡ መቐርጣን መሓዙታን ብርኽት ዝበሉ ካብ ሓምሓም ዝተሰርሑ ኣቕሑ ገዛ ይህብዋ። በዓል ቤታ፡ ካብ ላኻ ዝተሰርሐ ማሕለኻ ብምሃብ - "እዘን ኩለን ኩቡቲ ናትኪ እየን" ይብላ። ሓንቲ ሰብሒቲ ላም ብምሕራድ ድማ፡ ንስሙን ዝቐጽል ጽምብል ይካየደሉ።

ደቂ ተባዕትዮ ውዳቢ፡ ኣብ ምምልኻዕ ኣዝዮም እዮም ዝግደሱ። ፍሩያት ኣዒንትን ጸዓዱ ኣስናንን፡ ቀጢን ኣካላትን እቲ ቀንዲ መግለጺ ጽባቐ ብምዃኑ፡ እቶም ዘይመስሉ ኣጉባዚ ዓመታዊ ኣብ ዝካየድ ፈስቲቫል ኣግማል "ጃርል" ብምስታፍ፡ ንዘለዎም ጽባቐ ከንጸባርቑ ይጽዕሩ። ደቂ ተባዕትዮ፡ ኩሉ ኣገባብት መጸባበቒ ክጥቀሙ እንከለዉ፡ ደቂ ኣንስትዮ ግን እንትርፎ ገጽን ብማይ ምሕጻብ ካልእ ኣይገብራን እየን። እተን ዘይመስላ ጎረዙ ኣብ'ቲ ፈስቲቫል ብምስታፍ፡ ካብ'ቶም ክስዕበው ዝምስዑ መንእሰያት ነቲ ደስ ዘበለን ይመርጻ። ሓንቲ ጎርዞ ኣቐዲማ ዓይና ዘውደቐትሉ መንእሰይ፡ ካልእ ክትወስዶ ኣይትኽእልን ኢያ።

ምስ በዓል ቤታ ምንባር ዝጸልኣትን ዘይወለደትን ውዳቢ፡ ናብ'ቲ ፈስቲቫል ብምኻድ፡ ንዓኣ ዝኸውን መንእሰይ ትመርጽ። ፍቓደኛ ምስ ዝኸውን ድማ፡ ሒዚዋ ብምኻድ ኣብ በረኻ ይሓብኣ። እቲ በዓል-ቤታ፡ ኣብ ዓበይቲ ዓዲ ብምኽሳስ ካሕሳ ይሓትት። ሽዑ፡ ስድራ ናይ'ቲ ወድን እታ በዓልቲቤቱን ሓቢሮም ሓደ ጻዕዳ ጠልዕ ክሽፍኖም ይህቡዎ። ብድሕሪ እዚ፡ ንሳ ምስ'ቲ ዝመረጸቶ ትነብር።

ካብ ንጹላት ኣህዛብ ዓለም

ህዝቢ ኦሞ፦ ቀቢላ ኦሞ ኣብ ደቡባዊ ኢትዮጵያ ዝነብሩ ህዝቢ እዮም። ምስ ካልእ ክፋል ዓለም ብዙሕ ርክብ ዘይብሎም ኮይኖም፡ ፍልይ ዝበለን ጥንታውን ልምድታት ዘለዎም እዮም። እዞም ቀቢላ ንብዙሕ ኣማኢት ዓመታት ኣሰር ኣቦሓጎታቶም እናሰዓቡ እዮም ዝኸዱ ዘለዉ። ኤሌክትሪሲቲን ካልእ ኣገዳሲ ትሕተ ቅርጺን የብሎምን።

ህዝቢ ኦሞ ፍልይ ዝበለ ባህላዊ ወግዕታት እዮም ዘውንኑ፡ ሓደሓደ ግዜ ሱሓቢ ስእልታት ኣብ ኣካላቶም ይገብሩ። ኣብዚ ህዝቢ 16 ዝተፈላለዩ ቀቢላታት ኣለዉ። ኩላቶም ድማ ኖናቶም ባህልን ቋንቋን ኣለዎም።

ህዝቢ ኦሞ ምስ ተፈጥሮ ፍልይ ዝበለ ምትእስሳር እዩ ዘለዎም። ምቅይያር ወቕትታት፡ ዓመታዊ ኣግራብን ኩነታት ኣከባቢን ንህይወቶም ኣዝዩ እዩ ዝጸልዎ። ትሕተ ቅርጺ ናይዚ ዝነብሩሉ ኣከባቢ ግና ምቹእ ኣይኮነን። ስለዚ ቁጽሪ ናብዚ ከባቢ ዝመጽኡ በጻሕቲ ኣዝዩ ውሑድ እዩ።

ህዝቢ ዛፖቴክ፦ ብዙሕ ሰብ ህዝቢ መክሲኮ ቋንቋ ስጳኛ ከምዝዛረቡ እዩ ዝሓስቡ፤ ኣብዛ ሃገር ግና 68 ቋንቋታት እዩ ዝዛረቡ። ናቶም ጥንታዊ ቋንቋታት ዝዛረቡ ብዙሓት ቀቢላታት ኣለዉ። ሓደ ካብኦም ህዝቢ ዛፖቴክ ኮይኖም ኣብ ኦክሳካ ስቴይትን ከባቢኡን ዝነብሩ እዮም። እዚ ቦታ ብሞጊካታትን ኃጦታትን ዝመልአ እዩ። ህዝቢ ዛፖቴክ ቋንቋ ስጳኛ ኣይዛረቡን እዮም። ዝበዝሕ ግዜ ኣሕምልቲ ይምገቡ፡ ገዛውቶም ድማ ብኣዕጻው ይሰርሑ። ምስ ጎረባብቶም'ውን ርክብ ዘይብሎም ንጹላት ኣህዛብ እዮም።

ቀቢላ ዋዩ፦ ኣብ ኮሎምቢያ ዝነብሩ ኮይኖም ሱሓቢ ባህሊ ዘውንኑ እዮም። ዝበዝሑ እዞም ቀቢላ ብሰርሓት ኢደ ጥበብ ናብርኦም ይመርሑ። ኣብ መላእ ሃገር ድማ ቦርሳታት ናይ ኢድ ንዕዳጋታት ሃገርም መለእዎ ይርከቡ። እዚ ቦርሳ ብደቂ ኣንስትዮ ዋዩ እዩ ዝስራሕ።

ቀቢላ ኩቻ፦ እዞም ቀቢላ ዝበዝሑ ኣብ ፔሩ፡ ብውሑድ ቁጽሪ ድማ ኣብ ኣርጀንቲና፡ ቺሌ፡ ቦሊቭያ፡ ኮሎምብያን ኢኳዶርን ይነብሩ። ቋንቋ ኩቻ ካልኣይ ዝዓበየ ወግዓዊ ቋንቋ እዩ። ከባቢ 4 ሚልዮን ድማ ተዛረብቲ እዚ ቋንቋ ኣለዉ። እዞም ቀቢላ ብሕርሻን መጓሰን ዝነብሩ ኮይኖም ኣዝዮም ጻዕራማትን ህርኩታትን እዮም። ብዘይካ'ዚ ህዱኣትን ብዙሕ ዘረባ ዘይፈትዉን እዮም።

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ለሊት ዋሴ ሰይፉ ምግል ተሪፉ ለሊት ኣማረ ደስታ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ንጋ/12/24 ኣብ ቤ/ፍ 1ይ መጋባእያ ቁ.47 ይቕረብ።

ወ/ሮ ምሕረት ገብረየሱስ ገብረሚካኤል፡ ብዓል ቤተይ ሃይለ ገብረሚካኤል ስዩም ስለዝተሰወኣ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ ማለለይ ይተሓለወለይ፡ 3 ደቁ ደማ ወረስቲ ምኳናም ይረጋገጸለም ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ንጋ/12/24 ኣብ ቤ/ፍ 1ይ መጋባእያ ቁ.47 ይቕረብ።

ከሳሲት ወ/ሮ ቅሳት ሽመንዲ፡ ተኸሳሲ ኣቶ ብርሃ ገብረመስቀል፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን7/10/24 ኣብ ቤ/ፍ ቁ.47 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ብስራት በረኸት ኣልመዶም፡ ኣደይ ኣኸበረት ደበሳይ ሚሰኤል ስለዝዋረፈት፡ ኣነ ጥራይ ወራሲት ምኳነይ ይረጋገጸለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ንጋ/12/24 ኣብ ቤ/ፍ 1ይ መጋባእያ ቁ.47 ይቕረብ።

ወልዱ ተኽለይ ገብረታትዮስ፡ ኣቦይ ተኽለይ ገብረታትዮስ ስለዝዋረፈ፡ ኣነ ምስ 5 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/10/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ሳባ ተስፋማርያም ገብረእግዚኣብሄር፡ ብዓል ቤተይ ኣሰይያስ ሃይለሚካኤል ገብረየሱስ ስለዝዋረፈ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ ማለለይ ይተሓለወለይ፡ 4 ደቁ ደማ ወረስቲ ምኳናም ይረጋገጸለም ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ንጋ/12/24 ኣብ ቤ/ፍ 1ይ መጋባእያ ቁ.47 ይቕረብ።

ኣመልካቲት ሃይማኖት ሃይለ ብርሃ፡ ተጸዋዒት ፊልሞና ዲካንድያ ቶማስ፡ ንወህብቶ ምጽዳቅ ዝምልከት ክሲ ቀሪቡልኪ ስለዘሎ፡ ን2/10/24 ኣብ ቤ/ፍ 1ይ መጋባእያ ቁ.33 ቅረቢ። እንተዘይቀሪብኪ፡ ጉዳይኪ ኣብዘየለኽሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዕዳጋ እኽሊ

ኣዜብ ሃይሉ ኣብርሃ ምግል ተሪፉ ኣዜብ ሃይለስላሴ ኣብርሃ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን3/10/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ከሳሲ ማሕበር ጉዓም ደብረ በዘነ፡ ወኪል ኣቶ ክብሮም ኣብርሃም ተስፋጽዮን፡ ተኸሳሲ ኣቶ ዑቕባሚካኤል ኣብርሃም ከስተ፡ ናይ ገዛ ምልቃቕን ወህሉል ክራይን ክሲ ተመስሪቱልካ ስለዘሎ፡ ን1/10/24 ኣብ ቤ/ፍ 3ይ መጋባእያ ቅረብ ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ጻዕዳ ክርስትያን

ኣቶ ተስፋእንድርያስ ተኸለ መብራህቱ፡ ወለደይ ተኸለ መብራህቱ ገብረሃዋርያትን ኣብረሀት ኣብርሃ ጎሉምን ስለዝዋረፉ፡ ኣነ ምስ 3 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/19/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጓዕዳድ

ሳምሶን ተኽለ ኣብርሃም፡ ስም ኣቦ ናይ ዓባየይ ኣማረሽ ብሹታ ምግል ተሪፉ ኣማረሽ ባህታ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/9/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ እምባደርሆ

ሓየሎም ዳዊት ፍስሃ፡ ስም ኣደይ ምሕረት ያሬድ ምግል ተሪፉ ምሕረት ዘርኣይ ያሬድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/9/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ፍቓዱ እስቲፋኖስ ፍስሓጽዮን፡ ወለደይ እስቲፋኖስ ፍስሓጽዮንን ለተኺዳን ቀሺ ጎይትኦምን ስለዝዋረፉ፡ ኣነ ምስ1 ሓወይ ወረስቲ ምኳንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/9/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሄርሞላ መሓሪ ተስፋጽዮን ምግል ተሪፉ ሄርሚላ መሓሪ ተስፋጽዮን ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/9/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ተከሌዛን

ከሳሲ ኮኾብ ዑቕባገብሪኤል፡ ተኸሳሲት ራህዋ ኪዳን ወልደገብሪኤል፡ ናይ ኣፍት ክሲ ተመስሪቱልኪ ስለዘሎ፡ ኣድራሻኺ ስለዘይተፈልጠ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን10/10/24 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቢ። እንተዘይቀሪብኪ፡ ጉዳይኪ ኣብዘየለኽሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ወ/ሮ ርግኣት ተኸስተ ዓንደሚካኤል፡ ብዓል ቤተይ ፍስሃ ዘርኣጋብር ኣስገዶም ስለዝተሰወኣ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ ማለለይ ይተሓለወለይ፡ 12 ደቁ ደማ ወረስቲ ምኳናም ይረጋገጸለም ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/9/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዮዲት ብርሃ እምባዬ፡ ብዓል ቤተይ ተኽሉ ዘርእማርያም ስለዝተሰወኣ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ ማለለይ ይተሓለወለይ፡ 1ወላድና ደማ ወራሲ ምኳኑ ይረጋገጸሉ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/9/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ድባርዋ

ናትናኤል ኣረፋይነ ብርሃ ምግል ተሪፉ ናትናኤል ሓድጉ መኮነን ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/10/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኳላ

ሚካኤለ ገብሪሂወት ኣብርሃ ምግል ተሪፉ ሳይሞን ገብሪሂወት ኣብርሃ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/10/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣክበረት ልኡል ኣብርሃም ምግል ተሪፉ ክብራ ልኡል ኣብርሃም ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/10/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣነ በላይሽ ኣርኣያ ገብረስላሴ፡ ካብ ኣለም ኣገደው ላቀው ዝዓደግክዎ ገዛ ኣብ ዞባ ማእከል ከተማ ኣስመራ ን/ዞባ ኣኽሪያ ጎደና ደጃ/ ተስፋማርያም ቁጽሪ 197 ዝርከብ፡ ኣብ ቤ/ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታሪ ብቑጽሪ መለለዪ መሬት ASP00009940 መለለዪ ገዛ ASD00011447 ብጀሚላ 7,901 ዚፕ 1A132 ፕሎት 119 ፓርሰል 327 ዝተመዝገበ ናብ ስመይ ከመሓልልፎ ስለዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ወሽጢ ሓደ ወርሒ ሕጊ ብዘፍቅዶ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣገዲ ትእዛዝ ወይ ናይ መወዳእታ ውሳኔ (ይግባይ ተባሂሉ እንተኾይኑ) ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታሪን ቤት ጽሕፈት ሃገራዊ ካዳስተርን ይቕረብ። ተቓውሞ እንተዘይቀሪቡ ግን ኦርጅናል ሰነዳትና ኣቕሪበ ጉዳየይ ከፈጽም ምዃነይ ንሕብር።

ወ/ሮ በላይሽ ኣርኣያ ገብረስላሴ

ኣነ ሄለን ኣብርሃም ምትኩ ዝተባህልኩ፡ ኣብ ኣስመራ ምምሕዳር ከባቢ ገጀረት ዚፕ 1A754 ፕሎት 97 ፓርሰል 17 መለለዪ መሬት ASP00010481፣ መለለዪ ገዛ ASD00011988 ብስመይን ብስም መጣሊ ጸጋይ ተስፋማርያምን ተመዝጊቡ ዝተዋህበ ዋንነተይ ዝኾነ መዝገበ ገዛ ብኣጋጣሚ ኦርጅናል ሊብረቶን ካልእ ሰነዳት ዝሒ ገዛ ዝሒ ዝወቱልን ስለዝጠፍኣኒ ረኺቡዎ ወይ ደማ ብዓዳ ሒዙዎ ዝነበረ ብቑጽሪ ቴሌፎን 07433630 ይደውለለይ። እንተዘይተረኺቡ ግን ዝጠፍኡ ሰነዳት ኦርጅናል ክሓትት ምዃነይ ኣሕብር።

ሄለን ኣብርሃም ምትኩ
ሕ/ወኪሉ ሚልዮን ኣብርሃም ምትኩ

ኣቶ ኤፍሬም ገብረእግዚኣብሄር ወልደማርያም ዝተፈቕደሎም ናይ ቤት ዕዮ ሕብስቲ፡ ንግዳዊ ትካሎም "ዋካ ቤት ዕዮ ሕብስቲ" (WAKA BAKERY) ተባሂሉ ክጽዋዕ ምእንቲ ስለዝሓተቱ፡ እዚ ናይ ንግዲ ስም ቅድሚ ምምዝጋቡ ዝቃወም ኣካል እንተሎ፡ ኣብ ወሽጢ ሓደ ወርሒ ካብ ሕጋዊ ቤት ፍርዲ መኣገዲ የቕርብ። እንተዘይቀሪቡ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እዚ ናይ ንግዲ ስም ከም እንምዝግቦ ነፍልጥ።

ክፍሊ ወኽጣዊ ንግዲ

ኣብ ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ዓዲ ቐይሕ ምም/ከባቢ ሃዶሙ ፕሎት 45 ክፋል ፓርሰል 45 ኣብ 139 ት/ሜትር ስፍሓት መሬት ዝተደኮነ 11 ክፍሊ ዘለዎ ኣብ ምም/ከተማ ዓዲ ቐይሕ ብቑጽሪ ውዕል 400 ብስም ኣቶ ምሉእብርሃን ገብረእግዚኣብሄር በራኺ ዝተመዝገበ ናይ ትካልን መንበሪን ገዛውቲ፡ ካብ ሕጋዊ ወኪል ኣቶ ጠዓመ ገብረእግዚኣብሄር ዓዲገ ዝኡብረሉ ዘለኹ፡ ናብ ስመይ ከሰግግሮ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ጋዜጣ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ወሽጢ 30 መዓልታት፡ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣገዲ ወይ'ውን ይግባይ ተባሂሉ እንተኾይኑ ናይ ተቓውሞ ሰድ ሒዙ ናብ ምምሕዳር ን/ዞባ ዓዲ ቐይሕ ይቕረብ፡ እንተዘይቀሪቡ፡ ብመሰረት ውዕል መሸጣይ ናብ ስመይ ከሰግግሮ ምዃነይ እሕብር።

ሕጋዊ ወኪል ኣቶ ኣንገሶም ግርማጽዮን

ኣመልካቲ ኣቶ የናስ ግዝጸዊ ኪዳ፡ ንኡስ ዞባ ገዛ ጥኑዳ ምምሕዳር ከባቢ ማይ ጭሆት ጎደና ካሪሳ ቁ/ገዛ 32 ፕሎት 70 ፓርሰል D1 ስፍሓት መሬት 250.00 ት/ሜ 6 ክፍልታትን 4 ተሓጋገዝቲ ክፍልታትን ዝሓዘ ሓወሲ ቪላ ገዛ ብመለለዪ ቁ/ንብረት 1:001404 ኣብ ካዳስተር ተመዝጊቡ ዝርከብ ገዛ፡ ናብ ስም ዓዲ ከመሓልልፎ ስለዝደለና። ዝቃወም እንተሎ፡ እዚ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ወሽጢ 30 መዓልታት፡ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣገዲ ሒዙ ኣብ ቤት ጽሕፈት ካዳስተር ወይ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታሪ ይቕረብ፡ ተቓውሞ እንተዘይቀሪቡ፡ ኦርጅናል ሰነዳት ኣቕሪበ ጉዳየይ ከፍጽም ምዃነይ እሕብር።

የናስ ግዝጸዊ ኪዳ

ብስም መሉወርቅ ብርሃ ክፍለማርያም ዝተመዝገበ፡ ብቑ.ፍ.ዋኒን ASL 00039444 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ዕዳጋ ሓሙስ ጎደና ድግኖና ቁ.ገዛ 2 ዝርከብ ናይ እንዳ ኤሌክትሮኒክስ መሸጢ ትካለይ፡ ንኣቶ ሳሚኤል የውሃንስ - ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ኣኽርያ ጎደና 135-1 ቁ.ገዛ 52 ካብ ዕለት 01/06/2024 ክሳብ ዕለት 31/05/2027 ኣካርየ ስለዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ወሽጢ ሰላሳ መዓልቲ፡ ስልጣን ዝዘለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ኣፍልጥ።

መሉወርቅ ብርሃ ክፍለማርያም

ምልክታ ጨረታ

ምምሕዳር ዞባ ማእከል፡ ኣብ ምምሕዳር ንኡስ ዞባ ማእከል ከተማ ጎደና 176-5 ቁ.ገዛ 38 ዝርከብ ጮ ፊላ ቤት ቁርሲ (Snack Bar) ምስ ምሉእ ንብረት ኣግልግሎት ን03 (ሰለስተ) ዓመት ክኻርዮ ስለዝደለየ፡ ተጫረትቲ ይዕድም።

ተጫረትቲ ከማልእዎም ዘለዎም ረቛሒታት፦

1.ተወዳደርቲ ኣብ ስናክ ባር (Snack Bar) ወይ ተመሳሳሊ ስራሕ ብቑዕ ተመክሮ ዘለዎም ኮይኖም ናይ ዝሰርሕሉ መረጋገጺ ሰድ የቕርቡ።

2.ኣብዚ ጨረታ ገደብቲ ሃገራዊ ግብሪ ዝፈጸሙ ወይ ዘይምልከቶም ይኾኑ።

3.ተወዳደርቲ ዝርዝር ሓበሬታን ሰድ ጨረታን ዝሓዘ ወረቐት ኣብ ትካል ክፍሊ ቁ36 ብምቕራብ ዘይምለስ ናቕፋ 100.00 (ሓደ ሚእቲ) ከፈሎም ይወስዱ።

4.ተጫረትቲ ተመላሲ ዝኾውን መኻበዪ ናቕፋ 5,000.00 (ሓሙሽተ ሽሕ) ብቸክ ወይ ብ cpo የትሕዙ።

5.ተዋዓቲ ንውሕስነት ንብረት ዝኸውን 100,000.00 (ሓደ ሚእቲ ሽሕ) ትሕጃ የትሕዙ።

6.ተወዳደርቲ መጠን ወርሓዊ ክራይ ብዝተዳለወ ሰታሪት ኣብ ሳጹን ዕድጊ ቁጽሪ 36 ኣብ ሳንዱቕ ጨረታ የእትዉ።

7.ተጫረትቲ ብድሌቶም ብኣካል ከይዶም ቦታን ንብረትን ትካል ክርእዩ ይኽእሉ።

8.ምልክታ ጨረታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ን10 ናይ ስራሕ መዓልታት ክፉት ኮይኑ ኣብቲ ትቕጽል መዓልቲ ስራሕ ሰዓት 9፡45 ቅድሚ ቀትሪ ሳንዱቕ ጨረታ ይዕጸ። ኣብቲ ዕለት ልክዕ ሰዓት 10:00 ቅድሚ ቀትሪ ኣብ ቤት ጽሕፈት ክፍሊ ምምሕዳርን ፋይናንስን ተጫረትቲ ወይ ሕጋውያን ወከልቶም ኣብ ዝተረኽቡሉ ሳንዱቕ ጨረታ ይኽፈት።

ምምሕዳር ዞባ ማእከል ዝበለጸ ጨረታ ብኸፊል ኮነ ብምሉኡ ናይ ምስራዝ ይኹን ናይ ምጽጋን ሕጋዊ መሰሉ ዝተሓለወ እዩ።

ምምሕዳር ዞባ ማእከል

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

中国五矿　MCC 恩菲铜锌矿山工程有限公司
ENFI-MCCT Mining Engineering P.L.C

Vacancy Announcement

ENFI-MCCT MINING ENGINEERING PLC (Pre-stripping Team) is inviting qualified and competitive applicants for the following positions: -

Translator:

- Number Required – One (01)
- Place of work: Emba Derho
- Type of contact: Definite period of one year
- Salary: As per the company salary scale

MAJOR DUTIES AND RESPONSIBILITIES

(1) Assist management team to communicate with foreign colleagues, partners and person related to their work from different countries;
(2) Translation the contents of technical, management and business documents, contracts, letters and method of statements between English and Chinese
(3) Interpretation for meetings with local managers, owners and government authorities
(4) Responsible for other related work arranged by the manager

Qualification Requirement

Education:
1 Bachelor degree or above

Work Experience:
1 At least 10 years of working experience in English and Chinese translation and Interpretation
2 Working experience in international companies is preferred

Other skills and abilities:
(1) Excellent language skills
(2) Good at using the computational operation software, office / excel / ppt /Photoshop
(3) Good letter writing ability

Language:
1 Language proficiency in English and Chinese is required.

Additional requirements for Nationals:

- Having fulfilled his/her National Service obligation and providing evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer
- Testimonial documents to be attached (CV, Work experience credentials, a copy of your National Identity Card, etc.).
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to the sender.
- All application should be sent though the post office.
- Deadline for application: 5 days from the day of publication in the newspaper
- **Address: Please mail your application to following two address**

1. ENFI-MCCT MINING ENGINEERING PLC.
P.O. Box 6547 Asmara, Eritrea
2. Mineral Resources Management
P.O. Box-272, Asmara

Note to Eritrean applicants: Please send a copy of your application to
Aliens Employment Permit Affairs
P.O. Box 7940 Asmara, Eritrea

ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል

ኣቦ ተስፋይ ይግዛው ምባል ተረፉ፡ ኣቦ ተስፋሁኣይ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበሉት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን 7/10/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ እምባ ደርሆ

መድሃኔ ዑቕባይ ጺጋይ ምባል ተረፉ፡ ኣማኒኤል ዑቕባይ ጺጋይ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበሉት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን 25/9/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲተከሌዛን

ዓወት ጺጋይ ተኽሉ ኣቦና ጺጋይ ተኽለ ስለዝዐረፈ ወራሲ ንምዃንና ኣስተውዓሉ ንኣዴና ናይ መጀመርያ ማሳ ይተሓለወ፡ 9 ደቂ ድማ ወረስቲ ምዃኖም ይረጋግጸሎም ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/9/24 ኣብ ቤት ፍርዲ ይቕረብ፡፡

ዛይደት ሓምድ ኣደም፡ ወድና ሬድዋን ማሕሙድ በሺርቶላ ስለዝዐረፈ፡ ኣነ ምስ ወላዲኡ ማሕሙድ በሺርቶላ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን 19/9/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ ዓዲ ቐይሕ

ከሳሲት ወ/ሮ ሓገሸ ጸጋዩ ተኸሳሲ ኣቶ ገብረማስቀል በየነ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ን24/9/24 ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ቅረብ፡ እንተዘይቀሪብካ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ፡፡

ምስጋና

ብዕረፍቲ ክብርቲ ብፅልቲ ቤተይ ዝፋን ኣርኣያ ዝተሰምዓኩም መሪር ሓዘን እናገለጽኩ፣ ዓዲ ማእምራይ ብምኻድ ዘቃበርኩምና፡ ብኣካልን ብቴሌፎንን ዘጸናናዕኩምና ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ሓዘንና ከምዝዓጸና እናገለጽና ምስጋናና ነቕርብ፡፡

ብፅል ቤታ እስጢፋኖስ ኣብርሃም
ምስ ወደይን ምሉኣት ስድራቤትን

ሓንቲ ቛንቋ ዝመልኽ ሰብ፡ ስራሕ ሓደ ሰብ ይዓምም፡፡ ሓያሎ ቛንቋታት ዝመልኽ ድማ ስራሕ ሓያሎ ይሰርሕ፡፡ ኣብ ርእሲ'ቲ ብዙሕ ረብሓታቱ፡ ምልከት ቋንቋታት ተደመሮ ሞያዊ ትምህርቲ ብዝበለጸ ዕድል ስራሕ የርሑን መዓልታዊ ዋኒናና ብብቕዓት ንኽነሳልጥ ይሕግዘና፡፡ እዘን መጻሕፍቲ'ውን ነዚ ኽንትግብር ንክሕግዛና'የን ተዳልየን፡፡ ሃየ! ንወንንን፡፡

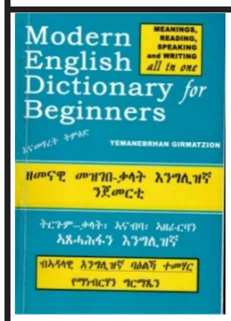

Football (ፉትቦል)

Football is a game played on a big field.

Ali plays **football** for his school team.

There is a **football** game today at Asmara Stadium.

There is a **football** match today at Asmara Stadium.

In the **football** game there are 11 players on each team

Each team has its own goalkeeper.

A **football** is usually made of leather.

እንግሊዝኛ ባዕልኻ ተመሃር

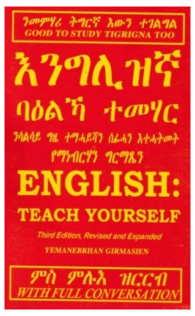

ወለዲ ንደቆም ኣብ ትምህርቶም ንኽሕግዝዎም ተኽእሉ፡፡ ተማሃሮ ቃላት እንግሊዝ ብግቡእ ንኽድምጹ ትሕግዝ፡፡

ንሽቃሎን ነጋዶን እውን ዋኒኖም ኣብ ምስላጥ ወይ ምክያድ ትጠቅም፡፡

ኣሰናዳኢ'ዞን መጻሕፍቲ የማነብርሃን ግርማጼን

ንመምሃሪ ትግርኛ እውን ተገልግል፡፡
Good to study Tigrigna too.

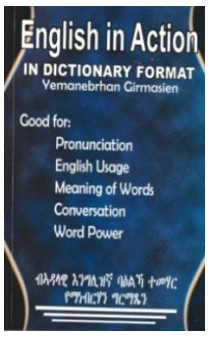

Tire (ታይየር)

A **tire** is made of rubber and other materials.

There is a **tire** on each wheel of a car.

Father bought four new **tires** for our car.

Some cars have four **tires**.

The truck has eight **tires**.

The car has a flat **tire**.
It means there is no air in the **tire**.

In England they spell it **tyre**.
In America they spell it **tire**.
When they say **tyre** they mean **tire**.

"...ቀድሚ ሎሚ ኣብ ዝተጻሕፉ መጻሕፍቲ ትግርኛ ብመልክዕ መጽሓፍ ዘይቀረቡ እሞ ከኣ ንምዕባለ ትግርኛ ኣገደስቲ እዮም ዝበሃሉ ተመሳሰልትን ተጻረርትን ቃላት...፡፡

ኣብዛ መጽሓፍ'ዚኣ እቲ ኣዝዩ ጠቓሚ እዩ ዝብሎ፡ በዚ ቋንቋ'ዚ ዝሰርሑ መማህራን፡ ንኣብ ኣብያተ ጽሕፈት ዘገልግሉ ሰባት፡ ንመደርትን ስነ ጥበባውያንን ኣብ ስራሖም ልዑል ሓገዝ [ትህብ] ..." *መምህር ኣስረስ ተሰማ*

ተመሳሰልቲ ቓላት፦ ህዱእ፥ ዕጉስ፡ ዓቃል፡ ርጉእ፡ እዱብ፡ ልኡም፡ ቅሱን፡ ልዙብ፡ ዝሑል፡ ድቁስ፡ ስቕተኛ...፡፡

ተጻረርቲ ቓላት፦ (ህዱእ) ህዉኽ፡ ውዑይ፡ ርቡጽ፡ ቅልጡፍ፡ መዕለበጢ፡ መውደልደሊ...፡፡

ቛንቋ ትግረ

ተዛረብቲ ቛንቋ ትግረ እንግሊዝኛ ንኽመልኩ ትሕግዝ፡፡

ከምኡ'ውን ተዛረብቲ ቛንቋ እንግሊዝ ትግረ ንኽመሃሩ ተኽእል፡፡

ቅድሚ C.V. ናብ ወሃብ ስራሕ ምልኣኽና

ከመይ ከም እነመልክት ልዕሊ 10 ኣጸሓሕፋ C.V.ን መሰነይታ ደብዳበን ተቕርብ፡፡
ደላይ ስራሕን ወሃብ ስራሕን ክገብርዎ ዝግባእ ትእምት፡፡
ንፍቔራት፡ ነጋዶን ተማሃሮን ወዘተ. ብልሓት ኣጸሓሕፋ ደብዳበ ትሕብር፡፡

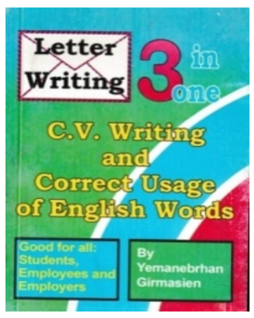

ኣድራሻ፡ ማይ ተመናይ፡ ጉደና ዓዲ ኣበይቶ ቀጽሪ ገዛ 17፡ ስልኪ 161470—ሞባይል 07-24-75-33
(መሸጣሽራ፡ Modern Dictionaryን English in Actionን ትሕዝቶኣን ሓደ'የ፡፡)

ስፖርት

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቈላሕታ ዝሰሓበ ፍጻመታት ኵዕሶ እግሪ

ኣሚር ዓሊ.

ዓሊ. ዲያ፡ ንፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ዘታለለ ተጻዋታይ

ኣብ ተፈታዊ መድረኽ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ዘጋጠመ ፍጻመ'ዩ። ንገለ ብስሓቕ ክርትም ዘብል፡ ንገለ ገለ ድማ ከመይ ኣብሉ ኣብዚ ዝዓበየ ሜድያን ብዒል ሞያ ዘለዎን ጸላዊ ሊግ፡ ከምዚ ክፍጠር ክኢሉ ብምባል፡ ክሳብ ለይቲ ለሚ ዝገረመሉ

ክስተት'ዩ። እዚ ታሪኽ፡ ናይ ሓደ ደፋር ናይ ኵዕሶ እግሪ ሰብ ታሪኽ'ዩ። መጽሔት ዘ ታይምስ፡ ዓለም ኣብ ሜዳ ካብ ዝረኣየቶም ኣጠፋፋእቲ 50 ተጻወትቲ ኵዕሶ እግሪ ብቐጽሪ ሓደ ኣቐሚጣቶ ኢያ። ዘ ሳን ከኣ፡ ኣብ ኵዕሶ እግሪ ዓለም ዘይረብሑ ዓሰርተ ተጻወትቲ ኢላ ዝዘርገሓቶ። ደይሊ. መይል ከኣ፡ ሓምሳ ዘሕርቑ ኣጥቃዕቲ ዓለምና ኢላ ኣብ ዘውጽኣቶ ዝርዝር፡ ኣብ ራብዓይ ተርታ ኣቐሚጣቶ። ኣብ ኩሉ ሕማቕ ታሪኽ ኵዕሶ እግሪ፡ ናይዚ. ተጻዋታይ ስም ወትሩ ምስ ቀዳሞት ምስ ሰፈረ'ዩ - ዓሊ. ዲያ።

እዚ ታሪኽ ኣብ 1996 ዘጋጠመ ኣገራሚ ፍጻመ'ዩ። ኣብ ፕሪመር ሊግ ከምዘጋጠመ ዝገልጽ ጭብጢ. እንተዘይኑብር ነይሩ፡ 'ጭርቃን' ወይ ድማ 'ኮሜዲ' ምተበሃለ።

ሓደ ረፋድ ናይ'ቲ ኣሰልጣኒ. ሳውዝሃምፕተን ዝነበረ ግርሃም ሶነስ ተንቀሳቓሲት ስልኩ ተደወለት። ደዋሊ፡ ላይበርያዊ ኣጥቃዓይ ጆርጅ ዊያ ምዃኑ ሓበረ። ኣብቲ ግዜ'ቲ ጆርጅ ዊያ፡ ብደረጃ ዓለም ቁጽሪ ሓደ ተጻዋታይ ዝነበረሉ እዋን'ዩ። ኣብ 1995 ዊያ ናይ ዓለምና ዝበለጸ ተጻዋታይ ተባሂሉ፡ ሽልማት ባሎን ዲኦር ዝዓተረ ብሕታዊ ኣፍሪቃዊ'ዩ። እዚ. ኣብ እዋኑ ጸላዊ ዝነበረ ተጻዋታይ ምድዋሉ፡ ንግርሃም ሶነስ ኣሓጒሱ። ኣብ ትሕቲ ሶነስ ትዕለም ዝነበረት ሳውዝሃምፕተን፡ ናብ ታሕቲ ንዘይምውራድ ትቃለስ ዝነበረት ግዜ'ዩ። ጆርጅ ዊያ እየ ኢሉ ዝደወለ ሰብ፡ ንሶነስ "ሓደ ዓሊ. ዲያ ዝበሃል ብሉጽ ተጻዋታይ ኣሎ። ወዲ ሓትነይ'ዩ። እንተደኣ ኣፈሪምካዮ ንክለብኩም ካብ ምውራድ ከድሕኖ'ዩ። ክትግረመሉ ኢኻ። ንሱ፡ ምስ ፒኤስጂ ተጻዊቱ ዝሓለፈ'ዩ። ንሃገራዊት ጋንታ ሴኔጋል ዝተጻወተ ንዓ6 ሹቶ ኣመዝጊቡ'ዩ።" ኢሉ ተሌፎኑ ዓጸወ። ሶነስ፡ ዝ. ምስ ሰምዐ ኣሉታዊ መልሲ. ክህብ ኣይክኣለን። ምኽንያቱ እቲ ደዋሊ፡ ዊያ ስለዝነበረ። ኣብዚ. ተጻዋታይ ከኣ፡ እምነት ኣሕደረ። ዝኾነ ምጽራያት ከይገበረ ናይ ሓደ ወርሒ. ውዕል ኣፈረሞ።

ዲያ፡ ናብ ፕሪመር ሊግ መጽአ። ኣባላት ሳውዝሃምፕተን ሓደ ብሉጽ ተጻዋታይ ምምጽኡ ሰምዑ። ቁጽሪ 33 ማልያ ድማ ተዋህቦ። ዲያ፡ ኣብ ኵዕሶ እግሪ ዝተዋስኦ ኮሜዲ፡ ካብ መጀመርያ ናይ ልምምድ ግዜ ኣትሒዙ'ዩ ሕንቅል ሕንቅሊተይ እናኾነ ዝኸደ።

ፈለማ ዓርቢ. ንግሆ ናብ ልምምድ ኣይመጸን። ታሪኻዊ ተጻዋታይ ሳውዝሃምፕተን ማትየው ሊ.ቴሰየ፡ ነቲ ኣጋጣሚ ክዘክሮ እንከሎ "ንዊያ ወዲ ሓትንኡ፡ ብሉጽ ተጻዋታይ ኵዕሶ እግሪ፡ ብናይ ዊያ ምርጫ ናብ ጋንታና ዝመጸ ዓሊ. ዲያ ተላሊናዮ። ልምምድ ጀመርና። ሓቂ ንምዝራብ መጀመርያ ግርዩ ኢሉና። ደሓር ግን፡ ክንስሕቕ ጀመርና። ልክዕ'ዩ

ተጻወትቲ ንፈተና ይመጽኡ እዮም። ከይሰለጦም'ውን ክኸዱ ይኽእሉ'ዮም። ናይዚ. ተጻዋታይ ግን፡ ናይ ብሓቂ ዝተፈልየ'ዩ። ኵዕሶ ምጽዋት ኣይክእልን እዩ ነይሩ። ልምምድና ወዳእና ናይ ጸወታ መዓልቲ ኣኸለ። ይዝከረኒ እቲ ዝቐጽል ግጥምና ምስ ሊደስ'ዩ ነይሩ። ሶነስ ንዲያ ኣብ ዝርዝር ኣስማት ጋንታና ኣካቲቶ። ካብ መንኾና ዘይተገረመ ተጻዋታይ ኣይነበረን። ኣብቲ ምስ ሊደስ ዝነበረና ግጥሚ፡ ኢጋጣሚ ኣነ ስለ ዝተሃረምኩ ኣብ መበል 32 ደቒቕ ዓሊ. ዲያ ተቐዪሩ ኣተወ። ካብዚ. ንደሓር ዝተፈጥረ ነገር ኣዝዩ ዘሕፍር'ዩ ነይሩ። ዲያ፡ ናብ ሜዳ ምስ ኣተወ ከም ብተይ እናዘለለ ናብ ኩሉ ኩርናዓት ሜዳ ምጉያይ ጀመረ። ኣብ ናትናን ኣብ ናይ ኣንጻር ጋንታናን ሜዳ ብዘይ ዕረፍቲ ጎየየ። ደገፍትን ተጻወትቲን ብስሓቕ ተፈሓሱ። ሶነስ ቀዪሩ ኣውጽኦ። ተቐዪሩ ኣትዩ ተቐዪሩ ወጽአ።" ክብል ነቲ ፍጻመ ይዝክሮ።

ኣብ ኣፍ ማዕከናት ዜና እንግሊዝ ዝኣተወ ዲያ። 'ናይ ብሓቂ ዲዩ ጆርጅ ዊያ ዝ. ተጻዋታይ ናብዛ ጋንታ ክመጽእ ንዋላሚ ሳውዝሃምፕተን ደዊሉሉ። ናይ ብሓቂ ዲዩኸ ወዲ ሓትንኡ?' ዝብሉ ሕቶታት ክለዓሉ ጀመሩ።

ዲያ ግን፡ ሓሚመ ብምባል ከይተረኽየ ተረፈ። ድሕሪ ሰለስተ መዓልቲ ኣብ መንነ ተጻወትቲ ሳውዝሃምፕተን ተቐልቀለ።

ጸኒሑ ግን ሓንሳብን ንሓዋሩን ናብ ሳውዝሃምፕተን ከይተመልሰ ተረፈ። ብዲያ ዝተታለለት ሳውዝሃምፕተ ውዕል ዲያ ሰረዘቶ። 'ዲያ ግን መን'ዩ?' ዝብል ሕቶ ቀጸለ።

ታሪኹ ምስተገዝአ፡ ዲያ ንሃገራዊት ጋንታ ሴኔጋል ተጻዊቱላ ከምዘይፈልጥ፡ 'ንፒኤስጂ ወኪሉዋ' ዝብል ወረ'ውን ወጽኡ ሓሶት ምንባሩ ተገልጸ። ፒኤስጂ፡ "ዲያ፡ ማዕጾና ረጊጹዎ ኣይፈልጥን'ዩ ከምዚ. ዝበሃል ተጻዋታይ'ውን ኣይንፈልጦን ኢና።" ብምባል መግለጺ. ኣውጽኣት። ዲያ፡ ኣብ ፈረንሳ ኣብ ታሕተዋይ ዲቪዥን ምስ እትርከብ ስም ዘይብሉ ጋንታ፡ ክጻወት ፈተነ ከምዝገበረ ብወረ ተሰምዐ። ሓደ ዝተረፈ. ነገር እንተነይሩ፡ ንዊያ ብወግዒ ምሕታት እዩ። ኣብ እዋኑ ኮኾብ ተጻዋታይ ዓለም ዝነበረ ዊያ ተሓተተ፡ "ናብ ሶነስ - ኣሰልጣኒ. ሳውዝሃምፕተን ደዊልካ፡ ወዲ ሓትንኻ ዓሊ. ዲያ ምስ'ታ ጋንታ ከም ዝፍርም ገይርካ፡ ስለምንታይ?" ዝብል ደጊሙ ሕቶ ቀረበሉ። "ኣነ ናብ ሶነስ ኣይደወልኩን። ዲያ ዝበሃል ወዲ ሓትነ'ውን የብለይን።" በለ።

እቲ ፍጻመ፡ ካብ ግዜ ናብ ግዜ ዝያዳ መስሓቕ እናኾነ መጽአ። ዲያ፡ ብሓገዝ ናይ ሓደ ተመሃራይ ዩኒቨርስቲ'ዩ ንሶነስ ደዊልሉ። እቲ ተመሃራይ፡ ናይ ጆርጅ ዊያ ገጸ ባህሪ ተላቢሱ፡ ንኣሰልጣኒ. ሳውዝሃምፕተን ኣሸኪዕዎ። በዚ. ከኣ፡ ዲያ፡ ኣብ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ፡ ኣብ ሓደ ጸወታ ተቐዪሩ ዝኣተወሉን ዝወጽኣሉን ድራማዊ ክስተተ ተፈጥረ። ኣብ እዋኑ ሶነስን ሳውዝሃምፕተንን መስሓቕን መላገጽን ኮኑ። ኣብ 1965 ኣብ ሴኔጋል ዳካር ዝተወልደ ዲያ፡ ልክዕ'ዩ ኣብ ንኣሽቱ ክለባት ፈቲኑ'ዩ። ብዘተጸገዐ ሓሶት ኣብ ፕሪመር ሊግ ዝረገጸሉ ናይ ሂወት ጉዕዞ ግን፡ ኣብ ዓለም ካብ'ቶም ዘይርስዑ ተጻወትቲ ገይርዎ ደርኩቡ።

ህንዲ 99 ጋና 1፡ ኣፈ-ታሪኻዊ ዛንታ ግጥም ኵዕሶ እግሪ

እዚ ታሪኽ ኣብ ሃገራት ምዕራብ ኣፍሪቃ፡ ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ ዝተሰጋገረ ታሪኽ'ዩ። ሓደ ካብ'ቶም ኣብ ኵዕሶ እግሪ ዝዘርተወ. መስሓቕ ዛንታታት እዩ'ዩ። ሰቡ ንዘመናት ዝተቐበሎ፡ ክዕለል እንከሎ ፍሽኽ ዘብል፡ ሓደ ካብ ናይ ሓሶት ታሪኻት ኵዕሶ እግሪ፡ ህንዲ 99 ጋና 1 ብዘኾኑ ወጽኢት ዝተዛዘመ ጸወታ - ኵዕሶ እግርን ምትሃትን ዘራኸበ መጠለስ እንታይ ምዃኑ ዘይፍለጥ ፈጠራዊ ፍጻመ።

እቲ ንዊሕ ዘመናት ዝተጓዕዘ ናይ ሓሶት ታሪኽ ኵዕሶ እግሪ ብልክዕ ኣብ ዘይፍለጥ ቦታ፡ ብትኽክል ኣብ ዘይግለጽ ግዜ፡ ህንድን ጋናን ኵዕሶ እግሪ ከምዝተጻወታ፡ እዚ. ግጥም ድማ ህንዲ 99 ጋና ሓንቲ ሹቶ ብዘኾነ ወጽኢት ከም ዝተዛዘመ፡

ድሕሪ'ዚ፡ ብመሰረት እቶም ኣዘንተውቲ ኣፈ-ታሪኽ፡ ህንዲ ኣብ ኵዕሶ እግሪ ዳሞማይ ንኸይትጻወት ከም እተፈረደት የዘንቱ።

እዚ. ታሪኽ'ዚ. ግን ሓቂ ድዩ ፈጠራ። ህንዲኸ ስለምንታይ እያ ኣብ ሓደ እዋን ኣብ መድረኽ ኵዕሶ እግሪ ዓለም ዘይተሳተፈት? . . .

ኣብ ሓደ ጸወታ ኵዕሶ እግሪ ካብ ሸሞንተ ንላዕሊ. ሹቶታት ምስ ዝምዝገብ፡ ተዓዘብቲ፡ "ጸወታ ምሉእ መዓልቲ ደዩ ክኸይድ ወዒሉ" ብምባል ክምገረቑ ይሰምዑ'የም።

. . . ኣፈ-ታሪኽ ኵዕሶ እግሪ ህንዲ ይቕጽል።

እዚ. ግጥም ኵዕሶ እግሪ ህንድን ጋናን ዘዘንቱ ኣፈ-ታሪኽ፡ 100 ሹቶታት ከም እተመዝገበ እዩ ዘዘንቱ። 'ከመይ' ንዝብል ሕቶ ግን መልሲ. ኣይርከቦን'ዩ። እቲ ዝተፈብረኸ ታሪኽ ከምዚ. ይብል፡ "ኣባላት ሃገራዊት ጋንታ ህንዲ ዋላ'ኳ ናይ ኵዕሶ እግሪ ዕጥቂ. ይዕጠቑ፡ ብድሕሪኡ ንኵዕሶ ናብ ዝተፈላለዩ ነገራት ዝቕይር ምትሓታዊ ሓይሊ. ነይርዎም'ዩ። ጋናውያን ኣብ ሜዳ ክጻወቱ እንከለዉ፡ እታ ኵዕሶ ብዙሓት ኩዓሶ ኮይና ትረኣዮም ነይራ። ረኺብና'ያ ኢሎም ኣብ ዝረግጽዋ ድማ እኢጋርም ኣብ ጥርሑ ኣየር ይወዛወዙ። ናብ ሓሳው ልዳት ጋና እትለኣኽ ኵዕሶ፡ ናይ ኣንበሳ ቅርጺ. ሰራሓ ትመጽኦም። ሓላዊ ልዳት ጋና፡ ነታ ኣንበሳ እትመልስ ኵዕሶ ፈራሁ ደቂሱ የሕልፋ። ኣብ ገለ እዋናት ድማ፡ ክልተ ኵዓሶ ብሓደ ዝመጽኣ ዘለዋ ይመስልኦ እሞ፡ ነታ ሓንቲ ሐዚየ ኣብ ዝበለሉ ጥርሑ ኣየር ይሓቀፍ። እታ ዝተረፈት ሓቀኛ ኵዕሶ ድማ፡ ኣብ ሰኪዎት

ትዓልብ፡ ህንዲ 99 ሹቶታት ኣመዝጊባ።" ኣፈ-ታሪኽ ይቕጽል . . .

"ኣብቲ እዋኑ ሃገራዊት ጋንታ ህንዲ፡ ኣዝየ ግንኝትን ተፈራሒትን ብምንባራ ጋና ሓንቲ ሹቶ ምስ እተቐጽር፡ ተዓዋቲት ናይቲ ግጥም ትኸውን ክሳብ ምባል ኣብ

ውርርድ ተኣትዩ ነይሩ። ህንዲ 99ብ0 ኣብ ትመርሓሉ ዝነበረት ግዜ፡ ጋና ዋላ'ውን ብጌጋ ሓንቲ ሹቶ ምስ እተመዝግብ እቲ ዓወት ናታ ይኸውን ማለት'ዩ። ኣብ መወዳእታ ደቓይቕ፡ ሓደ ኣገራሚ ክስተት ተፈጥረ። ማእከላይ ዳኛ፡ ንጋና ፍጹም ቅላዕ ሃበ። ሳም ኣጣዋርጂ ዝተባህለ ጋናዊ፡ ነታ ፍጹም ቅላዕ ክዕርም ሓላፍነት ወሰደ። ፍጹም ቅላዕ እንተተመዝጊባ ክስዕሩ ምዃኖም ዝፈለጡ ህንዳውያን ተጻወትትን ደገፍታን ንኣጣዋርጂ 'ወይልኻ ኣብ ልዕሌኻ ዝመጽኣካን ዝወርደካን ክትቕበል ክትግደድ ኢኻ!' በልዎ። ኣጣዋርጂ ግን ኣይፈርሐን ኣመዝጊቡ። ህንዲ 99 ጋና 1 ኮነ እቲ ወጽኢት። ጋና ድማ ዕውትቲ ናይዚ. ግጥም ኮይና። እንተኾነ ድሕሪ'ታ ሹቶ ሓደ ዘሕዝን ኣጋጣሚ ተፈጥረ። ሳም ኣጣዋርጂ፡ ካብ ሜዳ ከይወጸ ሂወቱ ሓለፈት። እዚ. ፍጻመ ንተዓዘብቲ ኣቖጠዐ። ኣብ እዝራ ህዝቢ. ዓለም'ውን በጽሐ። ህንዲ ከኣ፡ ካብ መድረኽ ኵዕሶ እግሪ ዓለም ብቐጥታ ተሰናበተት።

ህንዲ፡ ብራዚል ኣብ ዘሰናደኣቶ ዋንጫ ዓለም 1950 ክትሳተፍ ዕድምቲ ነይራ'ያ። ተጻወትታ ከኣ፡ ጥራይ እግሮም ክጻወቱ ክፍቀደሎም ሓተቱ። ማሕበር ኵዕሶ እግሪ ዓለም ፊፋ ግን፡ ስለ ዝጠርጠሮም'ሞ ጥራይ እግሮኹም ኣይትጻወቱን ኢኹም ስለዝበሎም፡ ካብ ዋንጫ ዓለም ተረፉም" ይብል እቲ ኣፈ-ታሪኽ። እቲ ሓቀኛ ምኽንያት ግን፡ ህንዲ ናብ ዋንጫ ዓለም ብራዚል ዝወስድ ብቑዕ ባጀት ስለዘይነበራ'ዩ።

(ልዕሊ. ሓደ በልዮን ህዝቢ. ዘለዋ ህንዲ፡ ሓንሳብ'ውን ይኹን ብፊፋን ካልእ ኣካል ኵዕሶ እግርን ተኣጊዳ ኣይትፈልጥን'ያ። ተፈታዊ ዓይነት ስፖርት ናይታ ሃገር ክሪኬት'ዩ። ብህንዳውያን ኣፍቀርቲ ኵዕሶ እግሪ ቁጽሪ ሓደ ተፈታዊ ተጻዋታይ ድማ ኣርጀንቲናዊ ዲየጎ ኣርማንዶ ማራዶና እዩ። ህንዲ፡ ኣብዚ. ግዜ'ዚ. ናይ ኵዕሶ እግሪ ጋንታታት መስሪታ፡ ደረጃ ብደረጃ እናደልደለት ትመጽእ ዘላ እያ። ኣብ ኵዕሶ እግሪ ዝ ሃገር ብዘምልከት ዝዘረብ ዘረባታት፡ ንህንዳውያን ቀጻሊ. ምስ ኣቑጠዐ እዩ። "ተጻወትቲ ሃገራዊት ጋንታ ህንዲ ፡ ኣብ ሜዳ እናተጻወቱ ከለዉ፡ ኵዕሶ ካብ ሓንቲ ንላዕሊ. ኮይና ከም እትረኣዮ ስለ ዝገብሩ፡ ዝተፈላለየ ቅርጺ. እውን ስለ ዘትሕዞዋ፡ ብዘወሳኺ. ተጻወትታ ዝሃረምዋ ኵዕሶ ብቐሊሉ ናብ ሹቶ ስለ እትቕየር፡ ካብ ኵዕሶ እግሪ ተኣጊዳ" ዝብል ሓደ ካብ'ቲ ናይ ሓሶት ታሪኽ'ዩ።)

ስፖርት

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ኦሎምፒክ ፓሪስ፡ ደሃይ ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ

ኣብ ኦሎምፒክ ፓሪስ 2024 እትሳተፍ ዘላ ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ፡ ሎሚ ረቡዕ 7 ነሓሰ፡ ኣብ ውድድር 5000 ሜተሮ ክትወዳደር እያ።

ኣብዚ ናይ ትረክ (ኣብ ወሽጢ

ኣሮን ኣብ ለንደን ኣብ ናይ 5000 ሜትሮ መጻረዪ ሻምፕዮን ዓለም 2017

ስታድዮም ዝተኻየደ) ውድድር፡ ኤርትራ፡ ብኽልተ ኣትሌታት እያ ክትውከል፣ ብኦሎምፒኻዊ ኣትሌት ኣሮን ክፍለን ዳዊት ሰዓረን።

ኣብ ኦሎምፒክ ቶክዮ 2020 (ብሰንኪ ኮሮና ኣብ 2021 ዝተኻየደ) ኣብ 10,000 ሜትሮ ዝተወዳደረ ኣሮን፡ ሓደ ካብቶም ምኩራት ኣትሌታት ሃገርና እዩ። ቀዳመይቲ ናይ ኦሎምፒክ ውድድሩ ኣብ ኦሎምፒክ ሪዮ (ብራዚል) 2016 ዝተኻየደ ኣሮን ኣብ 5000 ሜተር ተወዳዲሩ ምንባሩ ስዕቱ የረድእ። ንዝተሰርዐ ርሕቀት ብ13 ደቒቕ፡ 29 ካልኢትን 45 ንኡስ ካልኢትን ዝወድኦ እዚ ወዲ 26 ዓመት ኣትሌት፡ ካብ መጻረዪ ክሓልፍ ኣይከኣለን። ኣብዚ ናይ ሳልሰይቲን ተኸታታሊን ናይ ኦሎምፒክ ሱታፌኡ ግና፡ ካብ መጻረዪ ክሓልፍን ዝሓሸ ደረጃ ክሕዝን ትጽቢት ይግበረሉ፡፡

ኣትሌት ዳዊት ሰዓረ፡ ፋልማይ ግዜኡ እዩ ኣብ ኦሎምፒክ ክወዳደር። እዚ ን1500 ሜትሮ - ብ3 ደቒቕን 40 ካልኢትን ብምውድኡ ሃገራዊ ክብረ-ወሰን ዝሓዘ ኣትሌት፡ ኣብ ፋልማይ ሱታፌኡ ኣዕጋቢ ወጽኢት ከመዝግብ ግምት ይግበረሉ፡፡ ጸቡቕ ዕድል ንኣትሌታትና!

ውድድር 5000 ሜተሮ፡ ሎሚ ዓመት ንመበል 26 ግዜኡ እዩ፡ ኣብ ናይ ክረምቲ ኦሎምፒክ ዝቐረበ ዘሎ። ንመእተዊ ግዜ - 13 ደቒቕን 5 ካልኢትን ወይ ትሕቲኡን ዝሃረሙ 43 ኣትሌታት ዝተፈላለያ ሃገራት ድማ፡ ክወዳደሩ እዮም። ሎሚ፡ ኣብ ክልተ ምድብ ኮይኖም መጻረዪ ድሕሪ ምክያድ ድማ፡ እቶም ዝሓለፉ ኣትሌታት ቀዳም 10 ነሓሰ ናብ ፍጻመ ጸወታ ክቕጽሉ እዮም።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ ናይ ዝሓለፈ ዓመት - ኦሎምፒክ ቶክዮ 2020፡ ዕወት ናይ'ዚ ርሕቀት ዝበረ ኡጋንዳዊ ጆሹዋ ቺፕቴገይ፡ ካብዚ ናይ ሎሚ ውድድር ምውጽኡ ተሓቢሩ፣ ከምኡ'ውን ወዲ ሃገሩ ጃኮብ ኪፕሊሞ።

ብመሰረት መግለጺ ፌደረሽን ኣትሌቲክስ እታ ሃገር፡ ዝሓለፈ ዓርቢ ኣብ 10,000 ሜትሮ ዝተወዳደሩ እዞም ክልተ ኣትሌታት፡ ኣካላቶም ዝያዳ ዕረፍቲ ስለዘድልዮ እዮም፡ ካብዚ ውድድር ኣንሳሒቦም ዘለው።

በዚ ከኣ፡ ንሰለስተ ኮታ መሊኦቶ ዝበረት ኡጋንዳ፡ ብሓደ ኣትሌት - ኦስካር ቼሊሞ ጥራይ እያ ክትወዳደር። ካብ 2020 ጀሚሩ ክብረ-ወሰን 5000ን 10,000ን ሜትሮ ሒዙ ዘሎ ቺፕቴገይ፡ ዝሓለፈ ዓርቢ ኣብ ውድድር 10,000 ሜትሮ ዕወት ወርቂ መዳልያ ምንኻኑን ኪፕሊሞ ከኣ፡ ሻሙናይ ደረጃ ምሓዙን ይዝከር።

ኤርትራዊ ዳዊት ሰዓረ (ማእከላይ) ቀዳማይ ምስ ወጸ

ካይሴዶ፡ ዘወጽኣሉ መጠን ገንዘብ ጽልዋ ከምዝገበረሉ ይዛረብ

ኣከፋፋሊ ቸልሲ ማይሰስ ካይሴዶ፡ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ቀዳመይቲ ወቕቲ ኣብ'ታ ጋንታ ከበድዎ ምንባሩን ርእሱ ተኣማንነት ከምዝጎደለን ገሊጹ - ብሰንኪ ጸቕጢ ናይ'ቲ ዝተሰጎገረሉ መጠን ገንዘብ፡፡

እዚ ኤኳዶራዊ ተጻዋታይ፡ ዝሓለፈ ዓመት ወርሒ ነሓሰ፡ ምስ ልዑል ትጽቢት ብ115 ሚልዮን ፓውንድ ካብ ብራይተን ናብ ቸልሲ ምስግጋሩ ይዝከር። ክሳብ ወዲ ጋንታኡ ኢንዞ ፈርናንደዝ ኣብ ወርሒ ጥሪ 2023 ዝሰበሮ ከኣ፡ ዋጋኡ ዝኸበረ ተጻዋታይ ፕሪመር ሊግ ክበሃል ክኢሉ ነይሩ፡፡

እንተኾነ ካይሴዶ ዘተጕበረሉ ትጽቢት ክምልስ ኣይከኣለን። ኣብዛ ወቕቲ ኣብ ዝተፈላለዩ 48 ግጥማት ክሰልፍ እንከሎ፡ ከም'ቲ ዝደለ ኣድማዒ ኣይነበረን፡ እዚ እናኣከፋፈለ ዝኸሰኸሰ ወዲ 22 ዓመት መንእሰይ፡ እቲ እዋን ከቢድ ምንባሩ እዩ ዝጠቕሶ።

"እቲ መጀመርያ ከቢድ እዩ ነይሩ፣ ምኽንያቱ፡ ኣብ ዓብይ ክለብ እየ መጺአ፣ እቲ ዋጋውን ኣሎ፡ ኩሉ ግዜ ንኹሉ ግጥማት ክትዕወተሉ ዘገድድ እዩ፡፡ እዚ ከቢዱኒ፣ ምኽንያቱ፡ ኣብ ብራይተን እቲ ጸቕጢ ዝወሓደ እዩ ነይሩ።" ዝበለ ካይሴዶ፡ "ኣብ ቸልሲ ግና ዝተፈልየ እዩ - ልዑል ጸቕጢ ይስመዓኒ ነይሩ፡፡ ኣብ'ዘን ናይ መወዳእታ ኣርባዕተ ወይ ሓሙሽተ ኣዋርሕ ግና፡ ምቹእነት ክስመዓኒ ጀሚሩ።" ኢሉ፡፡

ርእሱ-ተኣማንነት ኣጕዲሉ እንተኾይኑ ኣብ ዝተሓተተሉ ከኣ፡ "እወ ኣጕዲሉ፡ ብቐዓት ኣሎኒ፡ ከመይ ዓይነት ተጻዋታይ ምንባረይ'ውን እፈልጥ እየ። እንተኾነ፡ ሓደ-ሓደ ግዜ ኣእምሮኻ ጸቡቕ እንተዘይሃልዩ ዝኸበደ እዩ፡" ክብል፡ ከም'ቲ ኣብ ብራይተን ዝነበሮ ብቕዓት ከምዘይነበሮ ተዛሪቡ።

ኣብቲ ከቢድ እዋን፡ ኣብ ከባቢኡ ዝነበሩ ሰባት ከምዝሓገዝዎ ዝገለጸ ማይሰስ፡ ብፍላይ ዓላሚኡ ዝነበረ ማውሪስዮ ፖቸቲኖ፡ ርእሰ ተኣማንነቱ ክዕቢ ከምዝገበራሉ ሓቢሩ፡፡

ብዘይካ'ዚ፡ እዚ ንፉዕ ኣከፋፋሊ፡ ብዛዕባ ናይ ሕጂ ኣሰልጣኒኡ ኢንዞ ማረስካ'ውን ሓሳቡ ኣካፊሉ፡፡ ንሱ፡ "ኢንዞ፡ ኣብ ብራይተን እንከለኹ ዝጸወቶ ዝነበርኩ ስልቲ እዩ ዝጥቀም። ብቕዓተይ ከርኢን ኣብ ሜዳ ንደቂ ጋንታይ 'ሓሊቓ' ምኳነይ ከርእዮምን እዩ ዝደልየኒ" ክብል፡ ምስ ስልቲ ዓላሚኡ ከም ዝሰማማዕ ኣረዲኡ፡፡ ንሊቨርፑል ገዲፉ ናብ ቸልሲ ምስግጋጋሩ - ምርጫኡ 100 ሚእታዊት ቅኑዕ ምንባሩ እውን ኣዝዩ።

እንታይከ ይበሃል ኣሎ?

* ኒውካስል፡ ንተኸላኻሊ ክሪስታል ፓላስ ማርክ ጉሂ፡ ብልዕሊ 60 ሚልዮን ፓውንድ ከተፈርሞ ተቓሪባ - ብመሰረት ጋዜጣ ተለግራፍ፡፡

እዘን ጋንታታት፡ ኣብዚ ጉዳይ ጸቡቕ ይረዳድኣ ምህላወን ዝሓበረት እዛ ጋዜጣ፡ ንመፈጸምታኡ ልዑል ተኽእሎ ኣሎ ትብል፡፡

* ካብ ማን ዩናይት ድሕሪ ምውጻኡ ውዕል ኣልቦ ዘሎ ማርሻል፡ ኣብ ሻምፕዮንስ ሊግ ብዝሳተፉ ክልተ ክለባት ኣብ ዒላማ ኣትዩ ከምዘሎ፡ ጋዜጣ ስካይ ስፖርት ሓቢራ፡፡

ብመሰረት እዛ ምንጪ፡ ኢጣልያዊት ክለብ ኣታላንታን ፈረንሳዊት ክለብ ለልን፡ ኣብ ራዳራተን ኣእትየናኦ ኣለዋ። ኣቐዲሙ፡ ስሙ ምስ ክለባት በሽክታሽን ማርሴን ተላዒሉ ዝተሳዕለ ማርሻል፡ ምስ ክለባት ኣመሪካን ስዑዲ-ዓረብን ተታሓሒዙ እውን ይለዓል እዩ፡፡

እዚ ፈረንሳዊ፡ ድሕሪ ትሸዓተ ዓመታት እዩ ካብ ዩናይትድ ተፋኒዩ፡፡

* ጁቬንቱስ፡ ማልያ ተጻዋታያ ወስቶን ማኬ ካብ መኽዘን ብምውጻእ (ምእላይ)፡ ድሕሪ ደገም ኣብ'ዛ ጋንታ መጻኢ ከምዘይብሉ ተፈሊጡ፡፡

እዚ ኣመሪካዊ ኣከፋፋሊ፡ ኣብ መደብ ሓዱሽ ኣሰልጣኒ እዛ ጋንታ ቲያጎ ሞታ ከምዘየለ እዩ ዝሕብር። በዚ ሓዱሽ ውሳነ እምበኣር፡ ማልያኡ ድሕሪ ደገም ኣብ መሸጢ ማእከል እዛ ጋንታ ኣይክትሸየጥን እያ፡፡

ኣትለቲኮ፡ ምስ ማን ሲቲ ተሰማሚዓ

እስጳኛዊት ክለብ ኣትሌቲኮ ማድሪድ፡ ንጁሊያን ኣልቫሬዝ ከተፈርሞ ምስ ጋንታኡ ማን ሲቲ ተሰማሚዓ፡፡

ኣትሌቲኮ፡ ነዚ ኣርጀንቲናዊ ኣጥቃዓይ ንምውናኑ ፈለማ 64.4 ሚልዮን ፓውንድ (75 ሚልዮን ዩሮ) ክትኸፍል ምኳና ይግለጽ፣ ድሕሪ ከኣ፡ 17.1 ሚልዮን ፓውንድ (20 ሚልዮን ዩሮ) ናብ ሕሳብ ሲቲ ከተሰጋግር እያ። ብድምር ከኣ - 81.5 ሚልዮን ፓውንድ (94.8 ሚልዮን ዩሮ) ክትከፍሎ እያ፡፡

እዚ መጠን ገንዘብ፡ ኣብ ታሪኽ ማን ሲቲ ክብረ-ወሰን ሒዙ ኣሎ። ሲቲ፡ ኣብ ክረምቲ 2022 ንተጻዋታያ ዝነበረ ፌራን ቶረስ ናብ ባርሴሎና ብ55 ሚልዮን ፓውንድ ዝሸጠትሉ መስርሕ፡ ዛጊት እቲ ዝኸበረ ኮይኑ እዩ ጸኒሑ፡፡

ኣልቫሬዝ፡ ኣብ ጥሪ 2022 እዩ - ካብ ናይ ሃገሩ ክለብ ሪቨር ፕሌት፡ ናብ ሲቲ ብ14.1 ሚልዮን ፓውንድ ተሰጊሩ። ነዛ ብፔፕ ጓርድዮላ እትዕለም ክለብ፡ ኣብ 106 ዝተፈላለዩ ግጥማት ክውክላ እንከሎ፡ 36 ሸቶታት ድማ ኣመዝጊቡላ። ኣብ ቀዳመይቲ ዓመቱ ሰለሳዊ ዓወት -

ፕሪመር ሊግ፡ ሻምፕዮንስ ሊግን ኤፍ.ኤ ካፕን ዓቲሩ እዩ፡፡

ይኹን እምበር፡ ምስ ህላወ ቀዳማይ ኣጥቃዓይ ኤርሊንግ ሃላንድ፡ ብቐጻሊ ምስ ቀዳሞት 11 ክሰለፍ ደርኡ ስለዘይነበረ፡ ክወጽእ ከምዝኽእል ይግለጽ ነይሩ፡፡ ድሕሪ ኦሎምፒክ 2024 መጻኢኡ ክፍለጥ ምኳኑ ድሕሪ ምጽናሕ፡ ትማሊ ኣብ ትሕቲ ወዲ ሃገሩ ዓላሚ ዲያጎ ሲሞን ክሰልጥን ናብ ኣትሌቲኮ ማድሪድ ከምዝተሰጋገረ ተሓቢሩ ኣሎ፡፡

ኣትሌቲኮ፡ ኣቐዲማ ንኣከፋፋሊ ቸልሲ ኮኖር ጋላገር ብ33 ሚልዮን ፓውንድ (38 ሚልዮን ዩሮ) ከተፈርሞ ምስምማዓ ይፍለጥ፡፡

እዚ ከም'ዚ ኢሉ እንከሎ፡ ምውጻእ ኣልቫሬዝ፡ ንሓዲሽ ኣጥቃዓይ እዛ ጋንታ ሳቪንዮ ዝርብሕ ክኸውን ይኽእል እዩ። እዚ ወዲ 20 ዓመት ብራዚላዊ መንእሰይ፡ ዋላ'ኳ ንሃላንድ ካብ ቦታ ቁጽሪ 9 ክኣልዮ ዘይክእል እንተኾነ፡ ብክንፊ እናተሰለፈ ግና፡ ዝሓሸ ዕድል ክረክብ ትጽቢት ይግበረሉ፡፡ ዝሓለፈ ወቕቲ ብልቓሕ ምስ እስጳኛዊት ክለብ ጂሮና ዝተጻወተ ሳቪንዮ፡ ዝሓለፈ ወርሒ ሓምለ ብ30.8 ሚልዮን ፓውንድ - ካብ ትሮየስ ናብ ሲቲ ምጽንባሩ ይፍለጥ፡፡

ዜና ወጻኢ

ሚርያም ኣብርሃም

ቀዳመይቲ ሚኒስተር ባንግላደሽ፡ ስልጣና ሓዲጋ ካብ ሃገር ወጺኣ

ቀዳመይቲ ሚኒስተር ባንግላደሽ ሸኽ ሓሲና፡ ኣብ'ታ ሃገር ተኸሲቱ ብዘሎ ጸጥታዊ ዘይምርግጋእ ካብ ስልጣና ከምዝወረደት ተቓሊሑ።

ንል 76 ዓመት ሸኽ ሓሲና፡ ኣብ ጉደናታት ኩይናም ተቓወምቶኦም ከስምዑ ዝቖጸ ብኣሽሓት ዝቖጸሩ ሰልፈኛታት ንቤት-መንግስቲ ድሕሪ ምውራሮም፡ ቤተሰብ ሒዛ ካብ'ታ ሃገር ከምዝወጽኣት ተፈሊጡ።

ኣብ ዝሓለፉ ሳምንታት፡ ተማሃሮ ላዕለዎት ትምህርቲ እታ ሃገር፡ ንፖለሲታት መንግስቲ ዝጻረር ተረር ተቓውሞታት ከካይዱ ምቕናዮም ይዝከር።

ብድሕሪ እዚ፡ ኣብ መንጎ ተማሃሮን

ኣባላት ጸጥታን ብዝተወልዐ ግጭት፡ ልዕሊ 300 ሰባት ከምእተቐትሉ ማሕበር ዜና ሓበረ።

ቀንዲ መበገሲ ናይ'ቲ ተቓውሞ፡ ኣብ መደብ ሲቪላዊ ኣገልግሎት ዝተኣተወ ኮታ ክስረዝ ዝጽውዕ ምንባሩ እዩ ምንባሩ ዝጠቐሱ።

እቲ ኣብ ባንግላደሽ ብተማሃሮ ተለዓዒሉ ዘሎ ተቓውሞ ጌና እናተጓሃሃረ ይኸይድ ብምህላዉ፡ ሰራዊት ሰዓታት እቶ-እቶ ከምዝኣወጀ ይገልጽ ኣሎ።

ተማሃሮ ዩኒቨርስቲ ዘካይድዎ ዘለዉ ተቓውሞታት፡ ፖለቲካዊ ቅልውላው ከምዝስዓብ ዝገልጹ ሰብ-ሞያ፡ ጸጥታ ባንግላደሽ፡ ተቓወምቲ ሰልፍታት - ነቲ ኩነታት ካብ ምግሃሃር ክቖጠቡ ኣተሓሳሰቡም።

ብሰንኪ'ቲ ጸጥታዊ ቅልውላው፡ ልዕሊ 11 ሽሕ ሰባት ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ከምዝኣተዉ እውን ይሕበር።

ፕረዚደንት ባይደን፡ ብጉዳይ እስራኤል ምስ ኣባላት ሃገራዊ ድሕነት ርክብ ኣካዪዱ

መንግስቲ ኢራን ናይ'ቲ ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ቴህራን ዝተቐንጸለ ላዕለዋይ ፖለቲካዊ መራሒ ምንቅስቓስ ሓማስ እስማዒል ሃኒያ ሕነ ከምዝፈዲ ኣብ ዝፍከረሉ ዘሎ እዋን፡ ፕረዚደንት ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ጆ-ባይደን - ምስ ኣባላት ሃገራዊ ድሕነት ብጉዳይ ተኸእሎታት መጥቃዕቲ ኢራን ኣብ ልዕሊ እስራኤል ንምዝታይ ርክብ ከምዘካየደ ተቓሊሑ።

ብመሰረት-ጸብጻብት፡ እስማዒል ሃኒያ - ኣብ'ቲ ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ቴህራን ዝተኻየደ ስነስርዓት ቃለ-ማሕላ ሓድሽ ፕረዚደንት ኢራን - ማስዑድ ፐዘሽኪያን ድሕሪ ምስታፉ እዩ - ኣብ መዕረፊኡ ኣቕዲሙ ብዝተጻወደ ቦምብ ተቐቲሉ።

ብድሕሪ እዚ፡ ኢራን ንቕትለት እስማዒል ሃኒያ ተረር ግብረ-መልሲ ክትህበሉ ምዃና ከተጠንቅቕ ጸኒሓ።

እስራኤል፡ ካብ ኢራን መጥቃዕቲ እንተደኣ ተፈንጩዋ - ኣመሪካ ንምድጋፋ ብዝዕባ ክትጉብሮ ዘለዋ ምድላዋት ንምዝርራብ እዩ እቲ ናይ ባይደንን ኣባላት ሃገራዊ ድሕነትን ርክብ - ብመሰረት ጸብጻብት።

ብኢራን ዝድገፍ ኣብ ሊባኖስ ዝርከብ ምንቅስቓስ ሕዝቦላህ፡ ኣብ ልዕሊ እስራኤል ተረር ግብረ-መልሲ ክህብ ከምዝጸንሐ ኣብ ዝዘርበሉ ዘሎ እዋን፡ ሓያሎ ሃገራት ምዕራብ ዜጋታተን ካብ ከተማ በይሩት-ሊባኖስ ክወጽኡ ይጽውዓ ኣለዋ።

እስራኤል ኣብ ዝሓለፈ ሰሙን እውን፡ ኣብ ከተማ በይሩት ብዝካየደቶ ደብዳብ፡ ላዕለዋይ ወተሃደራዊ ኣዛዚ ሕዝቦላሕ ፉኣድ ሹክሪ ከምእተቐትለ እዩ - ሚኒስትሪ ምክልኻል እስራኤል ዝገለጸ።

ድሕሪ'ቲ ኣብ ሊባኖስን ኢራንን ዝተፈጸመ መጥቃዕትታት እዩ እምበኣር፡ እስራኤል ኣብ ምቹእ ግዜን ቦታን ተረር ግብረ-መልሰ ክትቅበል ምዃና ሓለዋ ሰውራ ኢራን ከጠንቅቕ ተሰሚዑ።

መራሒ ምንቅስቓስ ሕዝቦላሕ - ሓሰን ናስረላህ እውን እስራኤል ብዘወሰደቶ ስጉምታት - እቲ ዞባ ናብ ሓዱሽ ናይ ኩናት ሃዋህው ኣትዩ ከምዝሎ ኣገንዚቡ።

ኣብ'ቲ ከባቢ ዞባዊ ግጭት ከይክሰት ዝሰግአ - ጀርመናዊ መንገዲ ኣየር 'ሉፍታንዛ'፡ ናብ ከተማ ቴል-ኣቪቭ፡ በይሩትን ቴህራንን ከካይዶም ዝጸንሐ በረራታት፡ ንግዚኡ ደው ከምዝበሎም ተፈሊጡ።

ብተመሳሳሊ፡ መንገዲ ኣየር ኣመሪካ ዝኾነ 'ደልታ' እውን ክሳብ 31 ነሓሰ ናብ ቴል-ኣቪቭ ዘካይዶ በረራታት ደው ከምዝበሎ ኣፍሊጡ ኣሎ።

መጠን ፍርያት ነዳዲ ኢራን ገዚፍ ዕብየት ኣመዝጊቡ

መጠን ፍርያት ነዳዲ ኢራን ኣብ ዓመት-2023 ቅድሚኡ ምስ ዝነበረ ሓሙሽተ ዓመታት ክነጻጸር እንከሎ፡ ገዚፍ ዕብየት ከምዘመዝገበ፡ ኣህጉራዊ ትካል ጸዓት ሓቢሩ።

ኣብ 2023፡ መጠን ፍርያት ነዳዲ ኢራን መዓልታዊ 3 ሚልዮን በርሚል ከምዝበጽሐ ዝጠቐሱ ጸብጻብት፡ እቲ መጠን ምስ ቅድሚኡ ዝነበረ ዓመት ክነጻጸር እንከሎ፡ ብፍርቂ ሚልዮን በርሚል ክብ ከምዝበለ የረድኡ።

ህዝባዊት ረፓብሊክ ቻይና፡ ሓንቲ ካብ ቀዳሞት ካብ ኢራን ነዳዲ ዝሽምታ ሃገራት ምዃና ይጥቀስ።

ኣመሪካ ኣብ ልዕሊ ኢራን በይናዊ እገዳ እኳ እንተኣንበረት፡ ከምቲ ዝወጠኑቶ - ኣብ ኢራን ዕላማኡ ከምዘይወቐዐ ፕረዚደንት ኢራን ኢብራሂም ራኢሲ ምሕባሩ ዝዝከር እዩ።

ኢጣልያ - ንጡፍ እሳተ-ጎመራ 'ኢትና' ነቂጉ

ኣብ ኢጣልያ ዝርከብ ንጡፍ እሳተ-ጎመራ እምባ 'ኢትና'፡ ዳግማይ ክነቱግ ከምዝጀመረ - ካብ'ታ ሃገር ዝተፈነወ ዜና ሓቢሩ።

በዚ ኸኣ፡ ኣብ'ቲ ከባቢ ዝነብሩ ብኣሽሓት ዝቑጸሩ ሰባት ናብ ውሑስ ቦታ ክግዕዙ ከምእተኣዘዙ ተፈሊጡ።

ብተወሳኺ፡ እቲ እሳተ-ጎመራ ብዝፈጠሮ ስግኣት - መዓርፎ ነፈርቲ ከተማ ሰሰልያ ንግዚኡ በረራታቱ ደው ከምዝበለ ተቓሊሑ።

እምባ 'ኢትና'፡ ቅድሚ ሕጂ እውን ብተደጋጋሚ ይነቱግ ምንባሩ ዝጠቐሱ ጸብጻብት፡ እቲ ተደጋጋሚ ተርእዮ ኣብታ ሃገር ሓደጋታት ምንቅጥቃጥ ምድሪ ከየስዕብ ስግኣታት ከምዝሎ ገሊጾም።

'እምባ ኢትና'፡ ኣብ ኢጣልያ ዝርከብ ዝለዉሐ እምባ ኮይኑ - ካብ ጸፍሒ ባሕሪ ኣስታት 3330 ሜትሮ ልዕሊት ኣሎም።

ኣርጀንቲና - ልዕሊ ፍርቂ ሚልዮን ሰባት ብረስኒ ደንግ ተለኺፎም

ኣብ ኣርጀንቲና፡ ኣብ ዓመት 2023/2024 ብመንከስቲ ጣንጡ ብዝመሓላለፍ ሕማም ረስኒ ደንጎ፡ ልዕሊ 566 ሽሕ ሰባት ክልከፉ እንከለዉ፡ ካልኦት ልዕሊ 415 ከምዝሞቱ ሚኒስትሪ ጥዕና እታ ሃገር ሓቢሩ።

እዚ ኣሃዝ ቅድሚኡ ምስ ዝነበረ ተመሳሳሊ እዋን ክነጻጸር እንከሎ፡ ብልዕሊ

3.35 ዕጽፊ ከምዝዀደ እዩ እቲ ሚኒስትሪ ዝገለጸ ዘሎ።

'ረስኒ ደንጎ' ኣብ እኩብ ሰብ ቅልጡፍ ናይ ምልባዕ ባህሪ ከምዘለዎ ዝሕብሩ ክኢላታት፡ በቲ ሕማም ዝተለኽፉ ሰባት በይናም ክፍለዩ ኣጉዳሲ ምዃኑ የገንዝቡ።

'ረስኒ ደንጎ'፡ ኣብ ሃገራት ርሑቕ ምብራቕ ኤሲያን ደቡብ ኣመሪካን ኄኑ ከምዘሎ ዝጠቐሱ ጸብጻብት፡ ኣብዘን ሃገራት ከቢድ ሰብዊን ቁጠባዊን ክሳራታት የስዕብ ከምዘሎ እውን ኣመልኪቶም።

ቀንዲ ምልክታት ናይ'ቲ ሕማም፡ ረስኒ፡ ተምላስ፡ ሕማም ርእሲ፡ ናይ ጅማውቲ ቃንዛ ምዃኑ፣ እንተኾነ - 40-80 ሚእታዊት ካብ'ቶም በቲ ሕማም ዝተለኽፉ ሰባትናይ'ቲ ሕማም ምልክት ከምዘየርእዩ የረድኡ።

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ.
ፋርማሲ ሰንተራል	7/08/2024	ጎደና ናቕፋ ቁ. 18-20፡ ፊት ከረን ሆቴል	120730

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ   ቁ.ቴሌፎን 127565